

PRITARTA
Švenčionių rajono savivaldybės
tarybos 2011 m. gruodžio 30 d.
sprendimu Nr. T-177



ŠVENČIONIŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS VISUOMENĖS SVEIKATOS BIURAS

Savivaldybės biudžetinė įstaiga, Vilniaus g. 19, LT-18116 Švenčionys, tel. (8 387) 20609,
faks. (8 387) 20608, el. p. svencionys.sveikata@gmail.com
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 301700695

ŠVENČIONIŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS VISUOMENĖS SVEIKATOS 2010-2012 M. STEBĖSENOS PROGRAMOS ATASKAITA UŽ 2010 METUS

2011, Švenčionys

TURINYS

I BENDROJI DALIS.....	3
DEMOGRAFINĖ IR SOCIALINĖ EKONOMINĖ BŪKLĖ.....	4
GYVENTOJŲ SVEIKATOS BŪKLĖ.....	11
SERGAMUMAS.....	13
VAIKŲ SERGAMUMAS.....	30
FIZINĖS APLINKOS VEIKSNIAI.....	32
SVEIKATOS PRIEŽIŪROS SISTEMOS RAIDA.....	34
II SPECIALIOJI DALIS.....	38
VALSTYBINIŲ PREVENCINIŲ PROGRAMŲ VYKDYMAS.....	53
IŠVADOS.....	61
REKOMENDACIJOS.....	63
TYRIMAI.....	64
Mokinių mitybos tyrimas.....	64
Mokinių vykimo į mokyklą ir grįžimo iš jos saugos tyrimas.....	68

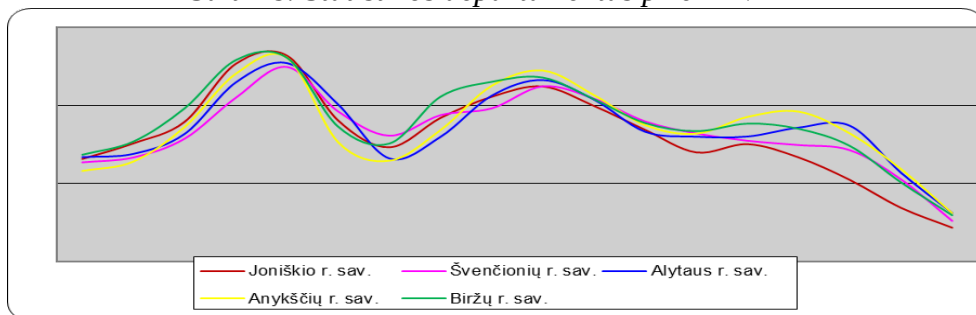
I. BENDROJI DALIS

1. Švenčionių rajono savivaldybės visuomenės sveikatos 2010-2012 m. stebėsenos programos 2010 metų ataskaita (toliau-Ataskaita) rengiama vykdant Švenčionių rajono savivaldybės visuomenės sveikatos 2010-2012 m. stebėsenos programą, patvirtintą Švenčionių rajono savivaldybės tarybos 2010 m. vasario 11 d. sprendimu Nr. T-24. Buvo renkami 2007-2010 metų duomenys (pagal duomenų šaltinių teikiamą informaciją).
2. Visuomenės sveikatos stebėsenos vykdymą ir ataskaitos rengimą savivaldybių lygmeniu reglamentuoja Lietuvos Respublikos visuomenės sveikatos stebėsenos (monitoringo) įstatymas (Žin., 2002, Nr. 72-3022), Lietuvos Respublikos visuomenės sveikatos priežiūros įstatymas (Žin., 2002, Nr. 56-2225).
3. Ataskaita parengta vadovaujantis Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2009 m. vasario 6 d. įsakymu Nr. V- 62 „Dėl Savivaldybėms skirtų visuomenės sveikatos stebėsenos atlikimo rekomendacijų patvirtinimo“ (Žin., 2009-02-14, Nr. 18-715), Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2008 m. vasario 14 d. įsakymu Nr. V-118 „Dėl Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2003 m. rugpjūčio 11 d. įsakymo Nr. V-488 „Dėl Bendrųjų savivaldybių visuomenės sveikatos stebėsenos nuostatų patvirtinimo“ pakeitimo“ (Žin., 2008-02-21, Nr. 21-771), Švenčionių rajono savivaldybės tarybos 2010 m. vasario 11 d. sprendimu Nr. T-24 patvirtinta Švenčionių rajono savivaldybės visuomenės sveikatos stebėsenos 2010-2012 m. programa ir priemonių planu.
4. Siekiant savivaldybėje nustatyti problemas ir jų mastą kai kurie rodikliai yra lyginami su savivaldybėmis, gyventojų skaičiumi ir amžiaus struktūra panašiomis į Švenčionių rajono.

1.4.1. lentelė. Gyventojų skaičius 2010 m. pradžioje.

Joniškio r. sav.	29 310
Švenčionių r. sav.	29 922
Alytaus r. sav.	30 691
Anykščių r. sav.	31 088
Biržų r. sav.	32 116

Šaltinis: Statistikos departamentas prie LRV



1.4.1. pav. Gyventojų pasiskirstymas pagal amžių Joniškio r. sav., Švenčionių r. sav., Alytaus r. sav., Anykščių r. sav. ir Biržų r. sav. 2010 m. pradžioje.

Šaltinis: Statistikos departamentas prie LRV

5. Informacijos šaltiniai:
 - 4.1. Lietuvos statistikos departamento 2007-2010 metų duomenys;
 - 4.2. Higienos instituto Lietuvos sveikatos informacijos centro 2001-2010 metų duomenys;
 - 4.3. Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos Švenčionių skyriaus 2008-2010 m. duomenys;
 - 4.4. Sveikatos mokymo ir ligų prevencijos centro 2011 m. duomenys.
 - 4.5. Ataskaitą parengė Švenčionių rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuro visuomenės sveikatos stebėsenos specialistė Virginija Mikštaitė-Avinienė, tel. (8-387) 206 08, el. p. stebesena.svencionys@gmail.com
 - 4.6. Ataskaita paskelbta: www.svencioniuvsb.lt

DEMOGRAFINĖ IR SOCIALINĖ EKONOMINĖ BŪKLĖ

Vartojamos sąvokos:

Vaikas – tai 0–17 metų 11 mėn. 29 d. (iki 18 m.) asmuo.

Vidutinis gyventojų skaičius – vidutinis gyventojų skaičius atitinkamu laikotarpiu. Apskaičiuojamas sudėjus gyventojų skaičių laikotarpio pradžioje ir pabaigoje ir padalijus iš dviejų.

Kaimo gyventojas – gyventojas, gyvenantis kaimo gyvenamojoje vietovėje.

Miesto gyventojas – gyventojas, gyvenantis mieste, t. y. kompaktiškai užstatytoje gyvenamojoje vietovėje, turinčioje daugiau kaip 3 tūkst. gyventojų, iš kurių daugiau kaip du trečdaliai dirbančiųjų dirba pramonėje, verslo bei gamybinės ir socialinės infrastruktūros srityse. Mieste gali gyventi ir mažiau negu 3 tūkst. žmonių, jei šis įgijo miesto statusą iki Lietuvos Respublikos teritorijos administracinių vienetų ir jų ribų įstatymo (1994 m. liepos 19 d.).

Natūralus gyventojų prieaugis – skirtumas tarp gyvų gimusiųjų ir mirusiųjų skaičiaus.

Gyventojų migracija – tai jų persikėlimas gyventi iš vienos vietovės į kitą toje pačioje šalyje arba už valstybės ribų.

Migracijos saldo – imigrantų ir emigrantų skaičiaus skirtumas.

Gimstamumo rodiklis – gyvų gimusių per metus skaičiaus santykis su vidutiniu metiniu gyventojų skaičiumi.

Kūdikis – vaikas iki vieno metų amžiaus.

Kūdikių mirtingumas parodo, kiek mirė kūdikių per metus iš tūkstančio gyvų gimusių.

Mirtingumo rodiklis – mirusiųjų skaičius per metus 1000-čiui gyventojų.

Standartizuotas mirtingumo rodiklis – mirusių asmenų skaičius 100 000 gyventojų pagal Europos standartą.

Darbingo amžiaus gyventojai – Lietuvoje iki 1995 m. – 16–59 m. vyrai ir 16–54 m. moterys. Nuo 1995 m. darbingas amžius ilginamas 2 mėn. per metus vyrams ir 4 mėn. per metus moterims, kol vyrams pasiekė 62 m. 6 mėn., moterims – 60 metų.

Darbo jėga – visi užimti gyventojai ir bedarbiai.

Bedarbiai – tai darbingo amžiaus gyventojai, kurie yra užsiregistravę darbo biržoje.

Nedarbo lygis – bedarbių ir darbo jėgos santykis (parodo bedarbių dalį procentais nuo darbingų Lietuvos gyventojų (darbo jėgos) laikotarpio pabaigai.

Švenčionių rajono savivaldybėje, kaip ir visoje Lietuvos gyventojų skaičius mažėja. 2010 m. Švenčionių rajone vidutiniškai gyveno 29 570 gyventojų, t. y. vidutiniškai 561 gyventojų mažiau nei 2009 m.

1 lentelė. Vidutinis metinis gyventojų skaičius Švenčionių rajone:

	2008 m.	2009 m.	2010 m.
Lietuva	3 358 114	3 339 455	3 286 820
Vilniaus apsk.	848 956	850 069	844 588
Švenčionių r.	30 509	30 131	29 570

(Šaltinis: Statistikos departamentas prie LRV)

2010 m. metų pradžioje Švenčionių rajono savivaldybėje buvo registruoti 29 922 gyventojai, t. y. 418 gyventojų mažiau lyginant su 2009 metų pradžia. Per 2008-2010 m. laikotarpį Švenčionių rajone gyventojų sumažėjo 2,5 proc.

2 lentelė. Gyventojų skaičius metų pradžioje

	2008 m.	2009 m.	2010 m.
Lietuva	3 366 357	3 349 872	3 329 039
Švenčionių r.	30 678	30 340	29 922

(Šaltinis: Statistikos departamentas prie LRV)

Gyventojų skaičiaus pasiskirstymas pagal lytį rodo, kad Švenčionių rajono savivaldybėje 2010 m. gyveno 6 proc. daugiau moterų nei vyrų. Per visą 2008-2010 m. laikotarpį moterų ir vyrų santykis išliko panašus

– moterų buvo apie 6 proc. daugiau. Per 2008-2010 m. laikotarpį rajone sparčiau mažėjo moterų nei vyrų (moterų sumažėjo 457-iom (3 procentais), vyrų – 299-iais (2 proc.)).

3 lentelė. Gyventojų skaičius pagal lytį metų pradžioje

Lietuva						
	2008 m.		2009 m.		2010 m.	
	Abs. sk.	%*	Abs. sk.	%*	Abs. sk.	%*
Vyrai	1 566 994	46,5	1 559 247	46,5	1 547 751	46,5
Moterys	1 799 363	53,5	1 790 625	53,5	1 781 288	53,5
Švenčionių r. sav.						
	2008 m.		2009 m.		2010 m.	
	Abs. sk.	%**	Abs. sk.	%**	Abs. sk.	%**
Vyrai	14 362	46,8	14 248	47,0	14 063	47,0
Moterys	16 316	53,2	16 092	53,0	15 859	53,0

* Švenčionių r. sav. visuomenės sveikatos biuro išvestinis rodiklis. Procentai nuo visų Lietuvos gyventojų metų pradžioje.

** Švenčionių r. sav. visuomenės sveikatos biuro išvestinis rodiklis. Procentai nuo visų Švenčionių r. gyventojų metų pradžioje.

(Šaltinis: Statistikos departamentas prie LRV)

2010 m. didžiausią Švenčionių rajono savivaldybės gyventojų dalį sudarė gyventojai amžiaus grupėje 18-44 m. (35,9 proc.). Per 2008-2010 m. laikotarpį šio amžiaus grupės gyventojų skaičius sumažėjo 258 gyventojais, tačiau jų procentas populiacijoje nekito.

Rajone mažėja gyventojų amžiaus grupėje 0-17 m. Per 2008-2010 m. laikotarpį sumažėjo 340 vaikais (0,6 proc.). Savivaldybėje per 2008-2010 m. 0,8 proc. padaugėjo gyventojų amžiaus grupėje 45-64.

Nors per 2008-2010 m. laikotarpį 65+ amžiaus gyventojų sumažėjo 155-iais, tačiau jų procentas tarp visų gyventojų nepakito.

Panaši situacija ir Lietuvoje.

4 lentelė. Gyventojų skaičius pagal amžiaus grupes.

Lietuva						
	2008 m.		2009 m.		2010 m.	
	Abs. sk.	%*	Abs. sk.	%*	Abs. sk.	%*
0-17 m.	673 887	20,0	653 736	19,5	636 071	19,1
18-44 m.	1 328 163	39,5	1 320 837	39,4	1 308 297	39,3
45-64 m.	831 151	24,7	839 070	25,0	850 270	25,5
65+	533 156	15,8	536 229	16,1	534 401	16,1
Švenčionių r. sav.						
	2008 m.		2009 m.		2010 m.	
	Abs. sk.	%**	Abs. sk.	%**	Abs. sk.	%**
0-17 m.	5 721	18,6	5 524	18,2	5 381	18,0
18-44 m.	11 002	35,9	10 896	35,9	10 744	35,9
45-64 m.	7 762	25,3	7 783	25,7	7 759	25,9
65 +	6 193	20,2	6 137	20,2	6 038	20,2

* Švenčionių r. sav. visuomenės sveikatos biuro išvestinis rodiklis. Procentai nuo visų Lietuvos gyventojų metų pradžioje.

** Švenčionių r. sav. visuomenės sveikatos biuro išvestinis rodiklis. Procentai nuo visų Švenčionių r. gyventojų metų pradžioje.

(Šaltinis: Statistikos departamentas prie LRV)

2008-2010 m. rajone 0,5 proc. sumažėjo vaikų, amžiaus grupėje 0-15 m. Darbingo amžiaus gyventojų procentas 2010 m. Švenčionių rajone didesnis, palyginti su 2008 m. ir 2009 m.

Pensinio amžiaus gyventojų procentas rajone beveik nepakito, tačiau pensinio amžiaus gyventojų skaičius 2008-2010 m. mažėjo.

5 lentelė. Gyventojų skaičius pagal amžiaus grupes.

Švenčionių r. sav.						
	2008 m.		2009 m.		2010 m.	
	Abs. sk.	%**	Abs. sk.	%**	Abs. sk.	%**
0-15 metų amžiaus gyv.	4 818	15,7	4 643	15,3	4535	15,2
Darbingo amžiaus gyv.	18 436	60,1	18 448	60,8	18 222	60,9
Pensinio amžiaus gyv.	7 424	24,2	7 249	23,9	7 165	23,9

** Švenčionių r. sav. visuomenės sveikatos biuro išvestinis rodiklis. Procentai nuo visų Švenčionių r. gyventojų metų pradžioje.

(Šaltinis: Statistikos departamentas prie LRV)

2010 m. rajone mieste gyvenančių žmonių buvo daugiau nei 2009 m. Per 2008-2010 m. laikotarpį mieste gyvenančių žmonių skaičius didėjo, kaime – mažėjo.

6 lentelė. Gyventojų skaičius metų pradžioje pagal gyvenamąją vietą

Lietuva						
	2008 m.		2009 m.		2010 m.	
	Abs. sk.	%*	Abs. sk.	%*	Abs. sk.	%*
Miestas	2 250 786	66,9	2 240 521	66,9	2 229 521	67,0
Kaimas	1 115 571	33,1	1 109 351	33,1	1 099 518	33,0
Švenčionių r. sav.						
	2008 m.		2009 m.		2010 m.	
	Abs. sk.	%**	Abs. sk.	%**	Abs. sk.	%**
Miestas	18 148	59,2	17 995	59,3	17 793	59,5
Kaimas	12 530	40,8	12 345	40,7	12 129	40,5

* Švenčionių r. sav. visuomenės sveikatos biuro išvestinis rodiklis. Procentai nuo visų Lietuvos gyventojų metų pradžioje.

** Švenčionių r. sav. visuomenės sveikatos biuro išvestinis rodiklis. Procentai nuo visų Švenčionių r. gyventojų metų pradžioje.

(Šaltinis: Statistikos departamentas prie LRV)

Švenčionių, Švenčionėlių ir Pabradės miestuose gyventojų skaičius 2009-2010 m. buvo panašus. Daugiausia Švenčionių rajono gyventojų 2010 m. gyveno Švenčionėlių mieste (34,6 proc.).

7 lentelė. Gyventojų skaičius pagal gyvenamąją vietą miestuose: Švenčionys, Švenčionėliai, Pabradė

	2009 m.		2010 m.	
	Abs. sk.	%**	Abs. sk.	%**
Švenčionys	5562	30,9	5510	31,0
Švenčionėliai	6242	34,7	6162	34,6
Pabradė	6191	34,4	6121	34,4

** Švenčionių r. sav. visuomenės sveikatos biuro išvestinis rodiklis. Procentai nuo Švenčionių r. gyventojų gyvenančių mieste metų pradžioje.

(Šaltinis: Statistikos departamentas prie LRV)

2010 m. Švenčionių r. sav. natūralus gyventojų prieaugis buvo -11,7 1000-iui gyventojų, kuomet 2009 m. buvo -9,9 1000-iui gyventojų. Tuo tarpu Lietuvoje natūralus gyventojų prieaugis 2010 m. buvo beveik šešis kartus mažesnis (-2,0) nei Švenčionių r.

2010 m. Švenčionių r. sav. gimė 28-iais vaikais mažiau nei 2009 m., mirė 19-ka žmonių daugiau nei 2009 m.

8 lentelė. Natūrali gyventojų kaita

Lietuva			
	2008 m.	2009 m.	2010 m.

	Abs. sk.	1000 gyv.	Abs. sk.	1000 gyv.	Abs. sk.	1000 gyv.*
Gimstamumas	35 065	10,5	36 682	11,0	35 626	10,8
Mirtingumas	43 832	13,1	42 032	12,6	42 120	12,8
Natūralus gyventojų prieaugis	-8 67	-2,6	-5 350	-1,6	-6 494	-2,0
Švenčionių r. sav.						
	2008 m.		2009 m.		2010 m.	
	Abs. sk.	1000 gyv.	Abs. sk.	1000 gyv.	Abs. sk.	1000 gyv.*
Gimstamumas	258	8,4	273	9,1	245	8,3
Mirtingumas	556	18,2	572	19,0	591	20,0
Natūralus gyventojų prieaugis	-298	-9,8	-299	-9,9	-346	-11,7

* duomenys paskelbti 2011-08-01

(Šaltinis: Statistikos departamentas prie LRV)

Švenčionių r. sav. 2010 m. daugiausia pagimdžiusių buvo 25-29 m. moterys ir t.y. 13 naujagimių mažiau (šio amžiaus moterų grupėje) nei 2009 m.

2010 m. Švenčionių r. dažniau gimdė 30-34 metų moterys. Šioje amžiaus grupėje 2010 m. gimė 15 vaikų daugiau nei 2009 m.

Amžiaus grupėje 40-44 m. 2010 m. Švenčionių r. gimė 3 vaikais daugiau nei 2009 m. Kitose amžiaus grupėse gimusių vaikų skaičius 2010 m. buvo mažesnis nei 2009 m.

9 lentelė. Gimusieji pagal motinos amžių

Švenčionių r. sav.						
	2008 m.		2009 m.		2010 m.	
	Abs. sk.	1000 mot. ●*	Abs. sk.	1000 mot. ●*	Abs. sk.	1000 mot. ●*
Iki 15	1	0,5	0	0	0	0
15-19	18	15,8	19	17,3	12	11,2
20-24	79	64,9	76	61,9	62	52,9
25-29	82	105,6	102	123,3	89	101,0
30-34	58	70,2	48	63,2	63	85,5
35-39	19	19,6	23	23,9	12	12,9
40-44	1	1,0	4	4,0	7	7,2
45-49	0	0	1	0,8	0	0
50+	0	0	0	0	0	0
Nenurodyta	0	0	0	0	0	0

● vaisingumo rodiklis pagal motinos amžių- tai gyvų gimusių skaičius 1000-iui atitinkamo amžiaus moterų

* Švenčionių r. sav. visuomenės sveikatos biuro išvestinis rodiklis. Rodiklis rodo, kiek 1000-iui tam tikro amžiaus moterų (rodiklis metų pradžioje) tenka gimusių vaikų per metus.

(Šaltinis: Statistikos departamentas prie LRV)

2010 m. Švenčionių r. sav. daugiau gimusių buvo iš mieste gyvenančių nei kaime. Mieste 2010 m. gimė 9 vaikais mažiau nei 2009 m., o kaime 2010 m. gimė 27 vaikais mažiau nei 2009 m.

10 lentelė. Gimusieji pagal gyvenamąją vietą (miestas, kaimas) Švenčionių r. sav.

Švenčionių r. sav.		
	2009 m.	2010 m.

	Gimusieji	Mirusieji	Natūrali kaita	Gimusieji	Mirusieji	Natūrali kaita
Švenčionių r. sav.	273	572	-299	237	591	-354
Miestas	159	285	-126	150	275	-125
Pabradė	50	95	-45	38	89	-51
Švenčionėliai	54	103	-49	38	98	-60
Švenčionys	55	87	-32	74	88	-14
Kaimas	114	287	-173	87	316	-229

(Šaltinis: Statistikos departamentas prie LRV)

Natūralios kaitos rodiklius lyginant su rajonais gyventojų skaičiumi ir amžiaus struktūra panašiais į Švenčionių r. 2010 m. Švenčionių rajono rodiklis yra pats didžiausias -354. Rajono rodiklis didesnis ir už gretimų rajonų.

11 lentelė. Natūrali gyventojų kaita gretimose savivaldybėse ir savivaldybėse gyventojų skaičiumi ir amžiaus struktūra panašiomis į Švenčionių r. sav.

Natūrali kaita (prieaugis/sumažėjimas)					
Panašūs raj.	2009 m.	2010 m.	Gretimimi raj.	2009 m.	2010 m.
Joniškio r.	-124	-171	Ignalinos r.	-263	-272
Švenčionių r.	-299	-354	Visagino sav.	94	26
Alytaus r.	-200	-196	Utenos r.	-269	-272
Anykščių r.	-367	-339	Molėtų r.	-212	-219
Biržų r.	-256	-286	Vilniaus r.	19	-14

(Šaltinis: Statistikos departamentas prie LRV)

Švenčionių r. sav 2010 m. mirusių kūdikių nebuvo.

12 lentelė. Kūdikių mirtingumas

	2008 m.		2009 m.		2010 m.	
	Abs. sk.	1000-iui gim.	Abs. sk.	1000-iui gim.	Abs. sk.	1000-iui gim.
Lietuva	172	5,0	181	5,0	153	4,3
Vilniaus apsk.	36	3,8	51	4,8	39	3,7
Švenčionių r.	2	7,8	1	3,6	0	0,0

(Šaltinis: Statistikos departamentas prie LRV)

Rajone mirtingumo rodiklis didėja. Švenčionių r. sav. 2010 m. mirtingumas 1000-iui gyventojų buvo didesnis nei 2009 m. Švenčionių r. sav. mirtingumo rodiklis 2010 m. beveik dvigubai viršijo šalies ir Vilniaus apsk. rodiklius.

13 lentelė. Bendras mirtingumo rodiklis 1000-iui gyventojų

1000 gyventojų tenka mirusių			
	2008 m.	2009 m.	2010 m.
Lietuva	13,1	12,6	12,8
Vilniaus apsk.	12,6	11,8	11,9
Švenčionių r.	18,2	19,0	20,0

(Šaltinis: Statistikos departamentas prie LRV)

2010 m. Švenčionių r. didžiausias mirtingumas buvo amžiaus grupėje 80-84 m. ir 85+. Nuo 2008 m. šių amžiaus grupių mirtingumas laipsniškai didejo. Mirtingumo didėjimas stebimas amžiaus grupėje 50-54. Kitose amžiaus grupėse mirtingumas kito nežymiai.

14 lentelė. Mirtingumas pagal amžiaus grupes

	2008 m.				2009 m.				2010 m.			
	Lietuva		Švenčionių r. sav.		Lietuva		Švenčionių r. sav.		Lietuva		Švenčionių r. sav.	
	Abs. sk.	%*	Abs. sk.	%**	Abs. sk.	%*	Abs. sk.	%**	Abs. sk.	%*	Abs. sk.	%**
0	172	0,4	2	0,4	181	0,4	1	0,2	153	0,4	0	0
1-4	44	0,1	0	0	32	0,1	0	0	36	0,1	0	0
5-9	44	0,1	1	0,2	26	0,1	0	0	22	0,1	0	0
10-14	53	0,1	1	0,2	50	0,1	0	0	33	0,1	0	0
15-19	157	0,4	2	0,4	197	0,5	2	0,3	146	0,3	1	0,2
20-24	327	0,7	3	0,5	292	0,7	13	2,3	250	0,6	5	0,8
25-29	397	0,9	9	1,6	315	0,7	7	1,2	271	0,6	10	1,7
30-34	551	1,3	4	0,7	456	1,1	6	1,0	426	1,0	3	0,5
35-39	835	1,9	9	1,6	691	1,6	12	2,1	653	1,6	7	1,2
40-44	1260	2,9	15	2,7	1010	2,4	14	2,4	976	2,3	10	1,7
45-49	1851	4,2	24	4,3	1638	3,9	13	2,3	1555	3,7	23	3,9
50-54	2456	5,6	25	4,5	2030	4,8	27	4,7	2072	4,9	39	6,6
55-59	2997	6,8	44	7,9	2555	6,1	34	5,9	2581	6,1	29	4,9
60-64	3102	7,1	40	7,2	3053	7,3	44	7,7	3030	7,2	43	7,3
65-69	4115	9,4	49	8,8	3969	9,4	43	7,5	3684	8,7	41	6,9
70-74	4966	11,3	62	11,2	4737	11,3	59	10,3	4732	11,2	50	8,5
75-79	6207	14,2	88	15,8	6130	14,6	82	14,3	5920	14,1	86	14,6
80-84	6601	15,1	94	16,9	6780	16,1	111	19,4	6940	16,5	123	20,8
85+	7697	17,6	84	15,1	7890	18,8	104	18,2	8640	20,5	121	20,5

* Švenčionių r. sav. visuomenės sveikatos biuro išvestinis rodiklis. Procentai nuo visų mirusių Lietuvos gyventojų tais metais.

** Švenčionių r. sav. visuomenės sveikatos biuro išvestinis rodiklis. Procentai nuo visų mirusių Švenčionių r. gyventojų tais metais.

(Šaltinis: Statistikos departamentas prie LRV)

2008-2010 m. mirtingumo rodiklių santykis Švenčionių r. pagal lytį nepasikeitė. Registruojamas didesnis vyrų mirtingumas. 2010 m. Švenčionių r. mirtingumo rodiklių santykis tiek vyrų, tiek moterų grupėse pusantro kartobu didesnis nei Lietuvos.

Per 2008-2010 m. laikotarpį Lietuvoje vyrų ir moterų mirtingumo rodikliai mažėjo, Švenčionių r. sav. – didėjo.

15 lentelė. Mirtingumas pagal lytį

Lietuva						
	2008 m.		2009 m.		2010 m.	
	Abs. sk.	100 tūkst. atitinkamo amžiaus gyventojų gyv.	Abs. sk.	100 tūkst. atitinkamo amžiaus gyventojų gyv.	Abs. sk.	100 tūkst. atitinkamo amžiaus gyventojų gyv.
Visi	43 832	1 305,26	42 032	1 258,65	42 120	1 281,5
Vyrai	22 918	1 466,17	21 828	1405,1	21 536	1 409,9
Moterys	20 914	1 165,13	20 204	1 131,3	20 584	1 170,0
Švenčionių r. sav.						
	2008 m.		2009 m.		2010 m.	

	Abs. sk.	100 tūkst. atitinkamo amžiaus gyventojų gyv.	Abs. sk.	100 tūkst. atitinkamo amžiaus gyventojų gyv.	Abs. sk.	100 tūkst. atitinkamo amžiaus gyventojų gyv.
Visi	556	1822,41	572	1898,38	591	1 998,8
Vyrai	279	1 950,37	296	2 091,0	300	2 158,0
Moterys	277	1 709,45	276	1 721,7	291	1 857,3

(Šaltinis: Higienos instituto Sveikatos informacijos centras, Statistikos departamentas prie LRV: Demografijos metraštis, 2010 m.)

Nedarbo lygis Švenčionių r., kaip ir visoje Lietuvoje nuo 2008 m. sparčiai augo. 2007-2010 m. nedarbo lygis Švenčionių r. sav. buvo didesnis nei Lietuvos ir 2010 m. sudarė 15,8 proc.

16 lentelė. Nedarbo lygis

	2007 m.	2008 m.	2009 m.	2010 m.
Lietuva	3,2	3,4	9,4	14,5
Vilniaus apsk.	2,8	3,2	9,3	14,4
Švenčionių r. sav.	4,9	5,1	10,1	15,8

(Šaltinis: Lietuvos darbo birža prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos)

Per 2008-2010 m. laikotarpį Švenčionių r. vaikų (0-17 m.), pirmą kartą pripažintų neįgaliais skaičius padidėjo dvigubai. 2008 m. buvo 10 (0,2 proc.) vaikų, 2010 – 20 (0,4 proc.). 2010 m. Švenčionių r. vaikų (0-17 m.), pirmą kartą pripažintų neįgaliais procentas buvo didesnis nei Lietuvos ir Vilniaus apskrities.

17 lentelė. Vaikai (0-17 metų amžiaus), pirmą kartą pripažinti neįgaliais

	2007 m.		2008 m.		2009 m.		2010 m.	
	Abs. sk.	%*	Abs. sk.	%*	Abs. sk.	%*	Abs. sk.	%*
Lietuva	2170	0,3	2243	0,3	2222	0,3	1974	0,3
Vilniaus apsk.	391	0,2	387	0,2	446	0,3	408	0,3
Švenčionių r. sav.	10	0,2	18	0,3	15	0,3	20	0,4

* Švenčionių r. sav. visuomenės sveikatos biuro išvestinis rodiklis. Procentai nuo visų 0-17 m. vaikų, tais metais.

(Šaltinis: Statistikos departamentas prie LRV)

Per 2007-2010 m. laikotarpį darbingo amžiaus asmenų (nuo 18 metų iki pensinio amžiaus), pirmą kartą pripažintų neįgaliais Švenčionių r. sumažėjo dvigubai (0,8 proc.). 2010 m. Švenčionių r. rodikliai buvo panašūs į Lietuvos ir Vilniaus apsk.

Švenčionių r. 2010 m. užregistruota 133 darbingo amžiaus asmenys (nuo 18 metų iki pensinio amžiaus), pirmą kartą pripažinti neįgaliais ir, t. y. 0,8 proc. nuo visų tokio amžiaus gyventojų.

18 lentelė. Darbingo amžiaus asmenys (nuo 18 metų iki pensinio amžiaus), pirmą kartą pripažinti neįgaliais

	2007 m.		2008 m.		2009 m.		2010 m.	
	Abs. sk.		Abs. sk.		Abs. sk.		Abs. sk.	
Lietuva	25557	1,3	26649	2,6	22507	1,1	15432	0,8
Vilniaus apsk.	5408	1,0	5698	1,1	5235	1,0	3733	0,7
Švenčionių r. sav.	285	1,6	254	1,4	206	1,2	133	0,8

* Švenčionių r. sav. visuomenės sveikatos biuro išvestinis rodiklis. Procentai nuo gyventojų, kurių amžius nuo 18 iki pensinio amžiaus tais metais.

(Šaltinis: Statistikos departamentas prie LRV)

GYVENTOJŲ SEIKATOS BŪKLĖ

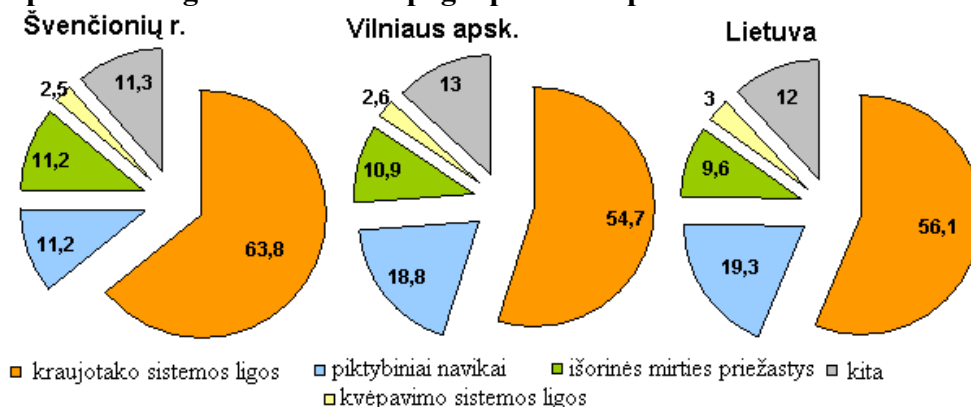
Vartojamos sąvokos:

Mirtingumo rodiklis – mirusiųjų skaičius per metus 1000-čiui gyventojų.

Standartizuotas mirtingumo rodiklis – mirusių asmenų skaičius 100 000 gyventojų pagal Europos standartą.

Nagrinėjant mirties priežasčių struktūrą Švenčionių r. sav. 2010 m. daugiausia mirčių atvejų buvo užregistruota dėl kraujotakos sistemos ligų. 2010 m. mirtingumas dėl kraujotakos sistemos ligų Švenčionių r. buvo 9 proc. didesnis už Vilniaus apsk. ir beveik 8 proc. didesnis už Lietuvos rodiklius.

1 pav. Mirtingumo struktūra pagal priežastis procentais 2010 m.



(Šaltinis: Higienos instituto sveikatos informacijos centras: Mirties priežastys, 2010 m.)

Per 2008-2010 m. laikotarpį Švenčionių r. sav. mirtingumas nuo kraujotakos sistemos ligų tik didėjo, Vilniaus apsk. – mažėjo, Lietuvoje kito nežymiai. Visais metais Švenčionių r. mirtingumo rodiklis nuo kraujotakos sistemos ligų beveik dvigubai viršijo Lietuvos ir Vilniaus apsk. rodiklius.

19 lentelė. Mirtingumas nuo kraujotakos sistemos ligų

	2008 m.*	2009 m.*	2010 m.**	
	100 tūkst. gyv.	100 tūkst. gyv.	Mirusių sk.	100 tūkst. gyv.
Lietuva	703,5	697,5	23 627	718,8
Vilniaus apsk.	660,1	650,8	5 482	649,1
Švenčionių r. sav.	1 088,2	1 101,9	377	1 274,9

*(Šaltinis: Statistikos departamentas prie LRV)

**(Šaltinis: Higienos instituto sveikatos informacijos centras: Mirties priežastys, 2010 m.)

Antrą vietą mirčių priežasčių struktūroje užima piktybiniai navikai. Švenčionių r.sav. mirtingumas dėl piktybinių navikų 2010 m. buvo mažesnis palyginti su 2009 m. 2008-2009 m. Švenčionių r. mirtingumo nuo piktybinių navikų rodikliai Švenčionių r. sav. buvo aukštesni už Vilniaus apsk. ir Lietuvos.

20 lentelė. Mirtingumas nuo piktybinių navikų

	2008 m.*	2009 m.*	2010 m.**	
	100 tūkst. gyv.	100 tūkst. gyv.	Mirusių sk.	100 tūkst. gyv.
Lietuva	246,2	243,5	8 110	246,7
Vilniaus apsk.	229,8	222,2	1 881	222,7
Švenčionių r. sav.	249,1	275,5	66	223,2

*(Šaltinis: Statistikos departamentas prie LRV)

**(Šaltinis: Higienos instituto sveikatos informacijos centras: Mirties priežastys, 2010 m.)

Analizuojant mirtingumą nuo piktybinių navikų, pagal jų lokalizacijos vietą, pastebėta, kad 2010 m. Švenčionių r. didžiausias mirtingumas buvo nuo priešinės liaukos piktybinių navikų (50,4 100-ui tūkst. vyr.), toliau nuo trachėjos-plaučių piktybinių navikų (27,1 100-ui tūkst. gyv.), krūties (moterų) (25,5 100-ui tūkst. mot.), gimdos kaklelio (25,5 100-ui tūkst. mot.) bei kitų gimdos navikų (12,8 100-ui tūkst. mot.).

2010 m. Švenčionių r. mirtingumas nuo priešinės liaukos piktybinių navikų buvo didesnis už Vilniaus apsk. ir Lietuvos, o mirtingumas nuo gimdos kaklelio bei kitų gimdos navikų buvo beveik dvigubai didesnis už Vilniaus apsk. ir Lietuvos. Mirtingumo nuo trachėjos-plaučių bei krūties vėžio rodikliai Švenčionių r. sav. buvo mažesni už Lietuvos ir Vilniaus apsk. rodiklius.

21 lentelė. Mirusieji pagal piktybinių navikų lokalizaciją

	2010 m.								
	Lietuva			Vilniaus apsk.			Švenčionių r. sav.		
	Abs. sk.	100 tūkst.	%*	Abs. sk.	100 tūkst.	%*	Abs. sk.	100 tūkst.	%*
Skrandžio	681	20,7	8,4	166	19,7	8,8	6	20,3	9,1
Trachėjos-plaučių	1 302	39,6	16,1	270	32,0	14,4	8	27,1	12,1
Melanomos ir kitų odos	172	5,2	2,1	48	5,7	2,6	2	6,8	3,0
Krūties (moterų)**	576	32,7	7,1	135	29,6	7,2	4	25,5	6,1
Gimdos kaklelio**	243	13,8	3,0	56	12,3	3,0	4	25,5	6,1
Kitų gimdos	144	8,2	1,8	32	7,0	1,7	2	12,8	3,0
Priešinės liaukos***	577	37,8	7,1	143	36,9	7,6	7	50,4	10,6
Inkstų išskyrus geldeles	238	7,2	2,9	50	5,9	2,7	1	3,4	1,5
Šlapimo pūslės	248	7,5	3,1	56	6,6	3,0	1	3,4	1,5
Limfinio kraujodaros ir giminingų audinių	541	16,5	6,7	120	14,2	6,4	1	3,4	1,5
Viso	4 722	-	58,2	1 076	-	57,2	36	-	54,5

* Švenčionių r. sav. visuomenės sveikatos biuro išvestinis rodiklis. Procentai nuo visų mirusių nuo piktybinių navikų tais metais.

** Mirtingumas: tenka 100 000 moterų.

*** Mirtingumas: tenka 100 000 vyrų.

(Šaltinis: Higienos instituto sveikatos informacijos centras: Mirties priežastys, 2010 m.)

Šie piktybiniai navikai sudarė apie 60 proc. visų mirčių nuo piktybinių navikų.

Mirtingumas nuo kvėpavimo sistemos ligų Švenčionių r. visais laikotarpiais buvo beveik dvigubai didesnis už Vilniaus apsk. ir Lietuvos rodiklius. 2010 m. Švenčionių r. sav. mirtingumas nuo kvėpavimo sistemos ligų buvo mažesnis palyginti su 2009 m. rodikliais, tačiau vis vien išlieka aukštas.

22 lentelė. Mirtingumas nuo kvėpavimo sistemos ligų

	2008 m. *	2009 m. *	2010 m. **	
	100 tūkst. gyv.	100 tūkst. gyv.	Mirusių sk.	100 tūkst. gyv.
Lietuva	50,1	46,7	1 280	38,9
Vilniaus apsk.	43,9	35,9	262	31,0
Švenčionių r. sav.	101,6	106,2	15	93,5

*(Šaltinis: Statistikos departamentas prie LRV)

** (Šaltinis: Higienos instituto sveikatos informacijos centras: Mirties priežastys, 2010 m.)

Išorinės mirties priežastys, tai trečia pagal dažnumą mirties priežasčių. 2009 m. ir 2010 m. mirtingumas dėl išorinių mirties priežasčių Švenčionių r. beveik dvigubai viršijo Vilniaus apskr. ir Lietuvos mirtingumo rodiklius. 2010 m. stebimas mažesnis mirtingumas dėl išorinių mirties priežasčių palyginti su 2009 m.

23 lentelė. Išorinės mirties priežastys

	2008 m. *	2009 m. *	2010 m. **	
	100 tūkst. gyv.	100 tūkst. gyv.	Mirusių sk.	100 tūkst. gyv.
Lietuva	142,5	124,8	4 045	123,1
Vilniaus apsk.	144,4	128,6	1 093	129,4
Švenčionių r. sav.	173,7	225,7	66	223,2

*(Šaltinis: Statistikos departamentas prie LRV)

******(Šaltinis: Higienos instituto sveikatos informacijos centras: Mirties priežastys, 2010 m.)

Vertinant išorinių mirčių priežasčių struktūrą nustatyta, kad dažniausia išorinė mirties priežastis Švenčionių r. buvo dėl šalčio poveikio. Mirtingumo dėl šalčio poveikio rodikliai daugiau nei 2 kartus aukštesni už Lietuvos ir Vilniaus apsk. Kitos dažnos išorinių mirčių priežastys rajone buvo tyčiniai susižalojimai (savižudybės), po to atsitiktiniai apsinuodijimai alkoholiu ir atsitiktiniai paskendimai. Pastarųjų mirčių priežasčių rodikliai 2010 m. buvo aukštesni už Lietuvos ir Vilniaus apsk. rodiklius, o atsitiktinių paskendimų rodiklis buvo beveik du kartus aukštesnis už Lietuvos ir Vilniaus apsk.

24 lentelė. Išorinės mirtys pagal priežastis

	2010 m.								
	Lietuva			Vilniaus apsk.			Švenčionių r. sav.		
	Abs. sk.	100 tūkst.	% *	Abs. sk.	100 tūkst.	% *	Abs. sk.	100 tūkst.	% *
Transporto įvykiai	372	11,3	9,2	87	10,3	8,0	3	10,1	4,5
Atsitiktiniai paskendimai	319	9,7	7,9	73	8,6	6,7	5	16,9	7,6
Šalčio poveikis	389	11,8	9,6	149	17,6	13,6	12	40,6	18,2
Atsitiktiniai apsinuodijimai alkoholiu	310	9,4	7,7	155	18,4	14,2	7	23,7	10,6
Tyčiniai susižalojimai (savižudybės)	1018	31,0	25,2	198	23,4	18,1	9	30,4	13,6
Pasikėsėjimas (nužudymai)	172	5,2	4,3	32	3,8	2,9	-	-	0,0
Viso	2580	-	63,8	694	-	63,5	36	-	54,5

* Švenčionių r. sav. visuomenės sveikatos biuro išvestinis rodiklis. Procentai nuo visų mirusių nuo išorinių mirties priežasčių tais metais.

(Šaltinis: Higienos instituto sveikatos informacijos centras: Mirties priežastys, 2010 m.)

SERGAMUMAS

Vartojamos sąvokos:

Bendrasis sergamumas (visos užregistruotos ligos) – sveikatos priežiūros įstaigose per metus registruotų ligos atvejų ir vidutinio metinio gyventojų skaičiaus santykis.

Sergamumas (naujai užregistruotos ligos) – sveikatos priežiūros įstaigose per metus naujai išaiškintų ligos atvejų (ūmių ligų ir pirmą kartą gyvenime nustatytų lėtinių ligų) ir vidutinio metinio gyventojų skaičiaus santykis.

Sergantys asmenys (paplitimas) – gyventojų, kuriems sveikatos priežiūros įstaigose užregistruota bent viena liga per metus, ir vidutinio metinio gyventojų skaičiaus santykis.

Ligotumas – sergančių gyventojų skaičius tam tikroje populiacijoje tam tikru metu (išreiškiamas ligonių skaičiumi 100 000 gyventojų metų pabaigoje).

2010 m. Švenčionių r. sav. bendras suaugusiųjų (nuo 18 metų) sergamumas 100-iui suaugusiųjų nežymiai padidėjo (nuo 1751,5 atv. 1000-iui gyv. 2009 m. iki 1775,41 atv. 1000-iui gyv. 2010 m.).

2010 m. naujų susirgimų užregistruota 304 (1,5 proc.) atvejais mažiau palyginti su 2009 m. 2008-2010 m. naujai užregistruotų susirgimų 1000-iui gyv. rodikliai Švenčionių r. buvo mažesni palyginti su Vilniaus apsk. ir Lietuvos rodikliais.

25 lentelė. Suaugusiųjų nuo 18 metų bendrasis sergamumas

Suaugusieji nuo 18 metų											
Lietuva											
Iš viso užregistruota susirgimų			1000-iui suaugusiųjų			Naujai užregistruota susirgimų			Naujai užregistruota susirgimų 1000 –iui suaugusiųjų		
2008	2009	2010	2008	2009	2010	2008	2009	2010	2008	2009	2010

4889925	4950440	4984187	1814,9	1837,2	1871,34	2507163	2476393	2375353	930,5	919,0	891,84
Vilniaus apskr.											
1296514	1314223	1333839	1870,6	1888,8	1928,66	722478	715252	686730	1042,4	1028,0	992,98
Švenčionių r. sav.											
43073	43224	43153	1730,8	1751,5	1775,41	21523	19923	19619	864,9	807,3	807,17

(Susirgimai, užregistruoti ambulatorinę pagalbą teikiančiose įstaigose, SVEIDROS duomenimis)

(Šaltinis: Higienos instituto Sveikatos informacijos centras: Lietuvos gyventojų sveikata ir sveikatos priežiūros įstaigų veikla, 2008, 2009, 2010)

2010 m. Švenčionių r. sav. bendras vaikų (0-17 metų) sergamumas 1000-iui vaikų padidėjo palyginti su 2009 m. (atitinkamai 1985,5 atv. ir 2058,89 atv.).

2008-2010 m. vaikų naujai užregistruotų susirgimų dinamika Švenčionių r. sav. kito nežymiai. 2010 m. užregistruota 73-im naujais susirgimų atvejais mažiau palyginti su 2009 m. Vertinant vaikų sergamumą pagal naujai užregistruotus ligų atvejus, Švenčionių rajono rodikliai žemesni už Vilniaus apskr. ir Lietuvos rodiklius.

26 lentelė. Vaikų nuo 0 iki 17 metų bendrasis sergamumas.

Vaikai (0-17)											
Lietuva											
Iš viso užregistruota susirgimų			1000-iui vaikų			Naujai užregistruota susirgimų			Naujai užregistruota susirgimų 1000 –iui vaikų		
2008	2009	2010	2008	2009	2010	2008	2009	2010	2008	2009	2010
1478014	1543156	1502253	2226,6	2392,8	2409,79	1170710	1221898	1176403	1763,6	1894,7	1887,09
Vilniaus apskr.											
371319	395479	399259	2382,8	2563,5	2609,54	308412	330158	331941	1979,1	2140,1	2169,55
Švenčionių r. sav.											
10384	10825	10838	1847,0	1985,5	2058,89	8514	8957	8884	1514,4	1642,9	1687,69

(Susirgimai, užregistruoti ambulatorinę pagalbą teikiančiose įstaigose, SVEIDROS duomenimis)

(Šaltinis: Higienos instituto Sveikatos informacijos centras: Lietuvos gyventojų sveikata ir sveikatos priežiūros įstaigų veikla, 2008, 2009, 2010 m.)

2010 m. palyginti su 2009 m. Švenčionių r. sav. sergamumo tuberkulioze rodikliai padidėjo. 2010 m. sergamumo tuberkulioze rodikliai Vilniaus apskr. ir Lietuvoje buvo mažesni nei Švenčionių rajone.

27 lentelė. Bendras sergamumas tuberkulioze

	2008 m.		2009 m.		2010 m.	
	Abs. sk.	100 000 gyv.	Abs. sk.	100 000 gyv.	Abs. sk.	100 000 gyv.
Lietuva	1892	56,3	1677	50,2	1573	47,9
Vilniaus apskr.	427	50,3	340	40,0	333	39,4
Švenčionių r. sav.	24	78,7	15	49,8	23	77,8

(Respublikinės tuberkuliozės ir infekcinių ligų universitetinės ligoninės duomenys)

(Šaltinis: Higienos instituto Sveikatos informacijos centras: Lietuvos gyventojų sveikata ir sveikatos priežiūros įstaigų veikla, 2010 m.)

2009 m. Švenčionių r. sav. tarp sergančių tuberkulioze buvo 3 kartus daugiau vyrų nei moterų.

Vilniaus visuomenės sveikatos centro Švenčionių skyriaus duomenimis 2010 m. rajone tuberkulioze sirgo 6 vyrai ir 2 moterys, iš jų 1 mieste ir 7 kaime.

28 lentelė. Tuberkulioze sergantys asmenys pagal lytį

	Vyrai		
	2007 m.	2008 m.	2009 m.
	1000 gyv.	1000 gyv.	1000 gyv.

Lietuva	2,89	2,65	2,47
Vilniaus apsk.	2,31	2,15	1,73
Švenčionių r. sav.	3,04	2,8	2,76
Moterys			
Lietuva	1,28	1,15	1,07
Vilniaus apsk.	0,93	0,94	0,79
Švenčionių r. sav.	1,16	1,17	0,81

(Šaltinis: Higienos instituto Sveikatos informacijos centras (DB))

Švenčionių r. sav. tuberkulioze 2009 m. daugiausiai sirgo 65+ ir 45-64 metų gyventojai. 2009 m. palyginti su 2008 m. sergamumas tuberkulioze sumažėjo amžiaus grupėse 18-44 m. ir 45-64 m., o amžiaus grupėse 0-17 m. ir 65+m. – padidėjo.

Vilniaus visuomenės sveikatos centro Švenčionių skyriaus duomenimis 2010 m. rajone tuberkulioze sirgo 5 asmenys amžiaus grupėje 18-44, 1 amžiaus grupėje 45-64 ir 2 amžiaus grupėje 65+.

29 lentelė. Tuberkulioze sergantys asmenys pagal amžiaus grupes Švenčionių rajone.

Metai	Lietuva			Vilniaus apsk.			Švenčionių r. sav.		
	2007	2008	2009	2007	2008	2009	2007	2008	2009
Amžiaus grupės	1000 gyv.	1000 gyv.	1000 gyv.	1000 gyv.	1000 gyv.	1000 gyv.	1000 gyv.	1000 gyv.	1000 gyv.
0-17	0,55	0,56	0,62	0,51	0,44	0,47	0,52	0,71	0,92
18-44	1,67	1,59	1,51	1,2	1,23	1,07	1,98	2,1	1,48
45-64	3,53	3,08	2,71	2,67	2,49	1,85	3,09	2,57	2,19
65+	2,5	2,19	2,02	2,08	1,87	1,48	2,24	1,95	2,3

(Šaltinis: Higienos instituto Sveikatos informacijos centras (DB))

2009 m. sergamumas infekcinėmis ir parazitinėmis ligomis Švenčionių rajone buvo vienas iš didžiausių 52,47 atv. 1000-iui gyv. Už Švenčionių rajono didesnis sergamumas buvo fiksuotas tik Visagine 53,58 atv. 1000-iui gyv.

Iš infekcinių ir parazitinių ligų paplitimo rajone 2009 m. didžiausias sergamumas buvo tuberkulioze 49,78 atv. 100 tūkst. gyv., sifiliu – 13,28 atv. 100 tūkst. gyv. ir naujai užregistruotų ŽIV atvejų – 13,28 atv. 100 tūkst. gyv. Daugiau naujų ŽIV atvejų 2009 m. nei Švenčionių rajone užregistruota tik Ignalinos r. 35,78 atv., Klaipėdoje – 18,02 atv., Alytuje – 16,38 atv. ir Šiauliuose – 15,89 atv. 100 tūkst. gyv.

2010 m. Švenčionių r. sav. bendrasis sergamumas infekcinėmis ir parazitinėmis ligomis palyginti su 2009 m. padidėjo 2,4 proc., o sergančių asmenų skaičius 1000-iui gyv. 2010 m. padidėjo 0,5 proc. palyginti su 2009 m.

2010 m. naujai užregistruotų susirgimų infekcinėmis ir parazitinėmis ligomis 1000-iui gyv. rodikliai 2,1 proc. didesni palyginti su 2009 m. 2008-2010 m. Švenčionių r. sav. naujų atvejų infekcinėmis ir parazitinėmis ligomis užregistruojama daugiau nei Lietuvoje ir Vilniaus apsk.

Švenčionių r. sav. infekcinėmis ir parazitinėmis ligomis 2010 m. daugiau nei iš kitų amžiaus grupių sirgo 0-17 metų asmenys. Mažiausiai asmenų, kurie sirgo šiomis ligomis buvo amžiaus grupėje 65+ m.

2010 m. amžiaus grupėse 0-17 m. ir 65+m. sergamumas infekcinėmis ir parazitinėmis ligomis buvo didesnis už Lietuvos ir Vilniaus apsk. rodiklius.

2010 m. palyginti su 2009 m. Švenčionių r. sav. visose amžiaus grupėse sergamumas infekcinėmis ir parazitinėmis ligomis padidėjo.

30 lentelė. Infekcinės ir parazitinės ligos

	Lietuva							
	Sergantys asmenys					Sergamumas (nauji atvejai)		Bendrasis sergamumas (visi atvejai)
	Abs. sk.	1000-iui gyv.				Abs. sk.	1000-iui gyv.	Abs. sk.
		Iš viso	0-17	18-64	65+			1000-iui gyv.

2008 m.	158060	47,1	83,4	38,6	36,3	129338	38,5	151470	45,1
2009 m.	155998	46,7	81,2	39,0	36,3	126689	37,9	149550	44,8
2010 m.	153996	46,9	83,4	40,2	39,9	123613	37,6	146953	44,7
Vilniaus apsk.									
Sergantys asmenys					Sergamumas (nauji atvejai)		Bendrasis sergamumas (visi atvejai)		
	Abs. sk.	1000-iui gyv.				Abs. sk.	1000-iui gyv.	Abs. sk.	1000-iui gyv.
		Iš viso	0-17	18-64	65+				
2008 m.	46464	54,7	97,6	45,9	41,3	40373	47,6	46254	54,5
2009 m.	45458	53,5	91,6	46,1	39,9	39560	46,5	45305	53,3
2010 m.	47227	55,9	95,6	49,8	44,9	41048	48,6	47042	55,7
Švenčionių r. sav.									
Sergantys asmenys					Sergamumas (nauji atvejai)		Bendrasis sergamumas (visi atvejai)		
	Abs. sk.	1000-iui gyv.				Abs. sk.	1000-iui gyv.	Abs. sk.	1000-iui gyv.
		Iš viso	0-17	18-64	65+				
2008 m.	1745	57,2	104,6	46,7	45,9	1660	54,4	1880	61,6
2009 m.	1676	55,6	99,9	46,9	42,7	1581	52,5	1790	59,4
2010 m.	1653	55,9	108,4	47,2	46,5	1585	53,6	1799	60,8

(Šaltinis: Higienos instituto Sveikatos informacijos centras: Lietuvos gyventojų sergamumas apskrityse ir savivaldybėse, 2008, 2009, 2010 m.)

Švenčionių r. sav. infekcinėmis ir parazitinėmis ligomis 2009 m. daugiau sirgo moterų nei vyrų. Tiek moterų, tiek vyrų, sirgusių infekcinėmis ir parazitinėmis ligomis 2009 m. sumažėjo palyginti su 2008 m. duomenimis.

Tiek tarp vyrų, tiek tarp moterų Lietuvoje ir Vilniaus apsk. 2009 m. fiksuotas mažesnis sergamumas infekcinėmis ir parazitinėmis ligomis nei Švenčionių r. sav.

31 lentelė. Infekcinėmis ir parazitinėmis ligomis sergantys asmenys pagal lytį

	Vyrai		
	2007 m.	2008 m.	2009 m.
	1000 gyv.	1000 gyv.	1000 gyv.
Lietuva	42,05	41,72	41,35
Vilniaus apsk.	45,11	47,72	46,32
Švenčionių r. sav.	41,49	50,19	48,89
	Moterys		
	2007 m.	2008 m.	2009 m.
	1000 gyv.	1000 gyv.	1000 gyv.
Lietuva	52,62	51,71	51,38
Vilniaus apsk.	57,92	60,72	59,57
Švenčionių r. sav.	56,19	63,38	61,6

(Šaltinis: Higienos instituto Sveikatos informacijos centras (DB))

2007-2009 m. bendras sergamumas piktybiniais navikais 1000-iui gyv. Švenčionių r. tik didėjo. Šie rodikliai didėjo ir Vilniaus apsk. ir Lietuvoje.

2009 m. Švenčionių r. sav. fiksuotas didesnis sergančių piktybiniais navikais asmenų skaičius 1000-iui gyv. nei 2008 m.

32 lentelė. Bendras sergamumas piktybiniais navikais

	2007 m.	2008 m.	2009 m.
--	----------------	----------------	----------------

	Bendrais sergamumas 100-iui gyv.	Sergantys asmenys 1000-iui gyv.	Bendrais sergamumas 100-iui gyv.	Sergantys asmenys 1000-iui gyv.	Bendrais sergamumas 100-iui gyv.	Sergantys asmenys 1000-iui gyv.
Lietuva	15,2	16,67	16,63	17,89	17,51	18,76
Vilniaus apsk.	15,85	17,06	16,99	18,19	18,1	19,15
Švenčionių r. sav.	12,98	15,11	13,18	15,11	14,93	15,93

(Šaltinis: Higienos instituto Sveikatos informacijos centras (DB))

Tarp asmenų, sergančių piktybiniais navikais, pagal lytį 2007-2008 m. dažniau sirgo vyrai nei moterys. Vyrų sergamumo rodikliai kito smarkiau nei moterų. 2009 m. fiksuotas didesnis vyrų sergamumas piktybiniais navikais nei 2008 m., moterų sergamumas kito nežymiai – 2009 m. fiksuotas mažesnis sergamumas nei 2008 m.

33 lentelė. Piktybiniais navikais sergantys asmenys pagal lytį

	2007 m. 1000-iui gyv.	2008 m. 1000-iui gyv.	2009 m. 1000-iui gyv.
Vyrai	17,1	15,87	17,66
Moterys	13,44	14,44	14,4

(Šaltinis: Higienos instituto Sveikatos informacijos centras (DB))

Pagal amžiaus grupes 2009 m. Švenčionių r. sav. piktybiniais navikais dažniau sirgo 65+ amžiaus gyventojai. Jų sergamumas 2007-2009 m. tik didėjo. Palyginti su 2008 m., asmenų sergančių piktybiniais navikais 2009 m. daugėjo visose amžiaus grupėse.

34 lentelė. Piktybiniais navikais sergantys asmenys pagal amžiaus grupes

	Lietuva			Vilniaus apsk.			Švenčionių r. sav.		
Metai	2007	2008	2009	2007	2008	2009	2007	2008	2009
Amžiaus grupės	1000 gyv.	1000 gyv.	1000 gyv.	1000 gyv.	1000 gyv.	1000 gyv.	1000 gyv.	1000 gyv.	1000 gyv.
0-17	0,7	0,67	0,67	0,69	0,7	0,67	0,86	0,71	0,73
18-44	2,96	3,07	3,17	2,92	3,09	3,21	3,07	2,47	2,5
45-64	23,1	24,85	25,87	24,92	26,44	27,73	19,2	17,88	19,43
65+	61,25	65,09	67,65	65,67	69,34	72,6	44,69	47,2	48,9

(Šaltinis: Higienos instituto Sveikatos informacijos centras (DB))

Per 2008-2010 m. laikotarpį moterų sergančių piktybiniais navikais mažėjo. 2010 m. fiksuotas mažesnis sergamumas nei 2009 m.

Lietuvoje ir Vilniaus apsk. 2008-2010 m. sergamumas krūties vėžiu didėjo. 2010 m. fiksuotas didesnis sergamumas nei 2009 m.

35 lentelė. Moterys, sergančios krūties piktybiniais navikais

	2008 m. Sergančių sk. 100 tūkst. mot.	2009 m. Sergančių sk. 100 tūkst. mot.	2010 m. Sergančių sk. 100 tūkst. mot.
Lietuva	492,09	520,23	544,13
Vilniaus apsk.	573,74	602,48	633,27
Švenčionių r. sav.	512,22	444,44	427,62

(Šaltinis: Higienos instituto Sveikatos informacijos centras (DB, 2011, spalio))

Pagal amžiaus grupes Švenčionių r. sav. krūties piktybiniais navikais dažniausiai sirgo 65+ amžiaus moterys. Visose amžiaus grupėse moterų, sergančių krūties piktybiniais navikais skaičius 100 tūkst. gyv. 2008-2010 m. mažėjo.

36 lentelė. Krūties piktybiniais navikais sergantys asmenys (moterys) pagal amžiaus grupes.

	2008 m.	2009 m.	2010 m.	2008-2010 m. sergamumo vidurkis 100 tūkst mot.
	100 tūkst. mot.	100 tūkst. mot.	100 tūkst. mot.	
18-44 m.	133,49	77,58	59,62	
45-64 m.	912,23	863,34	815,22	
65+ m.	942,71	783,93	775,58	

(Šaltinis: Higienos instituto Sveikatos informacijos centras (DB, 2011, spalįs))

Sergamumas gimdos kaklelio piktybiniais navikais Švenčionių r. sav. 2010 m. mažesnis nei 2009 m. Švenčionių r. sav. sergamumo gimdos kaklelio piktybiniais navikais rodikliai buvi kintantys, vienais metais rodikliai aukšti, kitais – žemi. 2008-2010 m. slenkantis sergamumo vidurkis buvo 89,84 atv. 100 tūkst. gyv. ir tai yra didesnis rodiklis nei 2007-2009 m. slenkantis vidurkis.

Lietuvoje sergamumas gimdos kaklelio piktybiniais navikais rodikliai didėja, Vilniaus apsk. – mažėja.

37 lentelė. Moterų, sergančių gimdos kaklelio piktybiniais navikais

	2008 m.	2009 m.	2010 m.	2007-2009 m. sergamumo vidurkis 100 tūkst mot.	2008-2010 m. sergamumo vidurkis 100 tūkst mot.
	Sergančių sk. 100 tūkst. mot.	Sergančių sk. 100 tūkst. mot.	Sergančių sk. 100 tūkst. mot.		
Lietuva	137,27	138,75	145,17	135,0	140,4
Vilniaus apsk.	132,74	132,00	130,68	129,36	131,81
Švenčionių r. sav.	86,4	100,16	82,97	78,40	89,84

(Šaltinis: Higienos instituto Sveikatos informacijos centras (DB, 2011, spalįs))

Moterų, sergančių gimdos kaklelio piktybiniais navikais, skaičius pagal amžių Švenčionių r. sav. 2010 m. buvo didžiausias amžiaus grupėje 65+ m. Šioje amžiaus grupėje 2010 m. fiksuotas didesnis sergamumas palyginti su praėjusiais metais.

Amžiaus grupėse 18-44 ir 45-64 m. 2010 m. fiksuotas mažesnis sergamumas gimdos kaklelio piktybiniais navikais nei 2009 m.

38 lentelė. Gimdos kaklelio piktybiniais navikais sergantys asmenys (moterys) pagal amžiaus grupes.

	2008 m.	2009 m.	2010 m.	2007-2009 m. sergamumo vidurkis 100 tūkst mot.	2008-2010 m. sergamumo vidurkis 100 tūkst mot.
	Sergančių sk. 100 tūkst. mot.	Sergančių sk. 100 tūkst. mot.	Sergančių sk. 100 tūkst. mot.		
18-44 m.	38,14	96,97	39,75	57,52	58,3
45-64 m.	73,96	98,67	74,11	74,02	82,23
65+ m.	217,55	171,48	200,15	161,5	196,39

(Šaltinis: Higienos instituto Sveikatos informacijos centras (DB, 2011, spalįs))

Trijų metų slenkantis vidurkis Švenčionių r. rodo priešinės liaukos piktybinių navikų sergamumo didėjimą. 2008-2010 m. priešinės liaukos sergamumo slenkantis vidurkis yra 2,87 proc. didesnis nei 2007-2009 metų. Lietuvoje slenkantis vidurkis padidėjo 7,85 proc., Vilniaus apsk. – 6,39 proc.

39 lentelė. Vyrai, sergantys priešinės liaukos piktybiniais navikais

	2008 m.	2009 m.	2010 m.	2007-2009 m. sergamumo vidurkis 100 tūkst. mot.	2008-2010 m. sergamumo vidurkis 100 tūkst. vyr.
	Sergančių sk. 100 tūkst. mot.	Sergančių sk. 100 tūkst. mot.	Sergančių sk. 100 tūkst. mot.		
Lietuva	819,07	898,5	904,09	810,23	873,89
Vilniaus apsk.	855,2	909,55	890,77	832,03	885,2
Švenčionių r. sav.	720,03	798,3	726,51	727,41	748,28

(Šaltinis: Higienos instituto Sveikatos informacijos centras (DB, 2011, spalį))

Priešinės liaukos piktybiniais navikais rajone dažniausiai sirgo 65+ metų vyrai. Remiantis trijų metų slenkančiu vidurkiu matoma, kad visose amžiaus grupėse vyrų sergamumas priešinės liaukos piktybiniais navikais didėja. Labiausiai didėja sergamumas vyrų amžiaus grupėje 65+ m. Pastarosios amžiaus grupės vyrų sergamumo priešinės liaukos piktybiniais navikais 2008-2010 m. slenkantis vidurkis padidėjo 2,45 proc. palyginti su 2007-2009 m. vidurkiu.

40 lentelė. Priešinės liaukos piktybiniais navikais sergantys asmenys (vyrai) pagal amžiaus grupes.

	2008 m.	2009 m.	2010 m.	2007-2009 m. sergamumo vidurkis 100 tūkst. mot.	2008-2010 m. sergamumo vidurkis 100 tūkst. vyr.
	Sergančių sk. 100 tūkst.vyr.	Sergančių sk. 100 tūkst.vyr.	Sergančių sk. 100 tūkst.vyr.		
18-44 m.	0	0	100	0	33,33
45-64 m.	592,19	511,3	511,85	538,40	538,45
65+ m.	4000	4695,3	4067,11	4150,5	4254,12

(Šaltinis: Higienos instituto Sveikatos informacijos centras (DB, 2011, spalį))

Remiantis trijų metų slenkančiu vidurkiu, matyti, kad sergamumas trachėjos, bronchų ir plaučių piktybiniais navikais Švenčionių rajone šiek tiek sumažėjo.

41 lentelė. Bendrasis sergamumas trachėjos, bronchų ir plaučių piktybiniais navikais

	2008 m.	2009 m.	2010 m.	2007-2009 m. sergamumo vidurkis 100 tūkst. mot.	2008-2010 m. sergamumo vidurkis 100 tūkst. vyr.
	Sergančių sk. 100 tūkst. gyv.	Sergančių sk. 100 tūkst. gyv.	Sergančių sk. 100 tūkst. gyv.		
Lietuva	92,37	92,8	95,32	92,51	93,5
Vilniaus apsk.	88,34	86,7	87,26	89,36	87,43
Švenčionių r.	81,94	66,38	104,84	85,03	84,4

sav.					
------	--	--	--	--	--

(Šaltinis: Higienos instituto Sveikatos informacijos centras (DB, 2011, spalį)

Trachėjos, bronchų ir plaučių piktybiniais navikais Švenčionių r. beveik 10 kartų dažniau sirgo vyrai nei moterys. 2010 m. fiksuotas itin didelis sergančių trachėjos, bronchų ir plaučių piktybiniais navikais vyrų skaičius. Trijų metų slenkantis vidurkis rodo vyrų sergamumo trachėjos, bronchų ir plaučių piktybiniais navikais nežymų didėjimą, o moterų sergamumo mažėjimą.

42 lentelė. Trachėjos, bronchų ir plaučių piktybiniais navikais sergantys asmenys pagal lytį

	2008 m. Sergančių sk. 100 tūkst. gyv.	2009 m. Sergančių sk. 100 tūkst. gyv.	2010 m. Sergančių sk. 100 tūkst. gyv.	2007-2009 m. sergamumo vidurkis 100 tūkst mot.	2008-2010 m. sergamumo vidurkis 100 tūkst. vyr.
Vyrai	146,8	134,23	201,41	160,53	160,81
Moterys	24,69	6,26	19,15	18,42	16,7

(Šaltinis: Higienos instituto Sveikatos informacijos centras (DB, 2011, spalį)

2010 m. fiksuotas itin didelis trachėjos, bronchų ir plaučių piktybiniais navikais sergančių skaičius visose amžiaus grupėse. Vertinant trijų metų slenkantį vidurkį matyti, kad sergamumas trachėjos, bronchų ir plaučių piktybiniais navikais didėja amžiaus grupėje 18-44 m., o kitose amžiaus grupėse nežymiai mažėja.

43 lentelė. Trachėjos, bronchų ir plaučių piktybiniais navikais sergantys asmenys pagal amžiaus grupes

	2008 m. 100 tūkst. gyv.	2009 m. 100 tūkst. gyv.	2010 m. 100 tūkst. gyv.	2007-2009 m. sergamumo vidurkis 100 tūkst. gyv.	2008-2010 m. sergamumo vidurkis 100 tūkst. gyv.
18-44 m.	18,27	0	18,91	9,1	12,39
45-64 m.	64,33	102,96	103,08	94,43	90,12
65+ m.	292,07	197,14	351,99	285,89	280,4

(Šaltinis: Higienos instituto Sveikatos informacijos centras (DB, 2011, spalį)

2008-2010 m. sergančių kraujo ir kraujodaros organų ligomis asmenų skaičius laipsniškai didėjo. Švenčionių r. sav. šie rodikliai buvo mažesni nei Lietuvos ir Vilniaus apsk. Remiantis 2007-2009 m. ir 2008-2010 m. slenkantį vidurkiu matyti, kad Švenčionių r. sav. asmenų sergančių kraujo ir kraujodaros organų ligomis padaugėjo 7,52 proc., Lietuvoje padaugėjo 7,49 proc, Vilniaus apsk. – 11,84 proc.

44 lentelė. Kraujo ir kraujodaros organų ligomis sergantys asmenys

	2008 m. 100 tūkst. gyv.	2009 m. 100 tūkst. gyv.	2010 m. 100 tūkst. gyv.	2007-2009 m. sergamumo vidurkis 100 tūkst mot.	2008-2010 m. Sergamumo vidurkis 100 tūkst. vyr.
Lietuva	896,54	949,44	1053,48	899,08	966,49
Vilniaus apsk.	802,4	835,34	1008,3	788,66	882,01
Švenčionių r. sav.	609,66	663,77	781,2	636,96	684,87

(Šaltinis: Higienos instituto Sveikatos informacijos centras (DB, 2011, spalį)

2010 m. Švenčionių r. sav. moterų, sergančių kraujo ir kraujodaros organų ligomis buvo dvigubai daugiau nei vyrų. Tiek moterų, tiek vyrų sergančių kraujo ir kraujodaros organų ligomis daugėja. Sergamumo didėjimą rodo ir slankantis trijų metų vidurkis.

45 lentelė. Kraujo ir kraujodaros organų ligomis sergantys asmenys pagal lytį

	2008 m.	2009 m.	2010 m.	2007-2009 m. sergamumo vidurkis 100 tūkst gyv.	2008-2010 m. sergamumo vidurkis 100 tūkst. gyv.
	100 tūkst. gyv.	100 tūkst. gyv.	100 tūkst. gyv.		
Vyrai	398,46	522,78	503,52	452,31	474,92
Moterys	796,1	788,73	1027,57	799,91	870,8

(Šaltinis: Higienos instituto Sveikatos informacijos centras (DB, 2011, spalį))

Pagal amžiaus grupes Švenčionių r. sav. kraujo ir kraujodaros organų ligomis daugiausia sirgo 65+ metų gyventojai bei 0-17 m. grupės gyventojai. 2010 m. palyginti su 2009 m. sergančių kraujo ir kraujodaros organų ligomis daugėjo amžiaus grupėse 18-44 m., 45-64 m. ir 65+. Amžiaus grupėje 0-17 m. – mažėjo.

46 lentelė. Kraujo ir kraujodaros organų ligomis sergantys asmenys pagal amžiaus grupes

	2008 m.	2009 m.	2010 m.	2007-2009 m. sergamumo vidurkis 100 tūkst gyv.	2008-2010 m. sergamumo vidurkis 100 tūkst. gyv.
	100 tūkst. gyv.	100 tūkst. gyv.	100 tūkst. gyv.		
0-17	854,09	1174,96	912,37	1072,08	980,47
18-44 m.	347,13	323,53	425,49	322,80	365,38
45-64 m.	450,33	411,84	670,02	493,60	510,73
65+ m.	1054,68	1133,56	1441,5	980,4	1209,91

(Šaltinis: Higienos instituto Sveikatos informacijos centras (DB, 2011, spalį))

Bendras sergamumas kraujotakos sistemos ligomis Švenčionių r. sav. 2008-2010 m. didėjo.

Švenčionių r. sav. 2010 fiksuota mažiau naujų sergamumo kraujotakos sistemos ligomis atvejų nei 2009 m. 2010 Švenčionių r. sav. užregistruota 43 naujais atvejais (4,45 proc.) mažiau nei 2009 m. Lietuvoje ir Vilniaus apsk. naujų sergamumo kraujotakos sistemos ligomis atvejų 2010 m. užfiksuota daugiau nei 2009 m.

Didžiausias sergamumas kraujotakos sistemos ligomis Švenčionių r. sav. 2010 m. fiksuotas amžiaus grupėje 65+ m. Šioje amžiaus grupėje sergamumas kraujotakos sistemos ligomis 2008-2010 m. didėjo, o amžiaus grupėse 0-17 ir 18-64 m. – mažėjo.

47 lentelė. Bendras sergamumas kraujotakos sistemos ligomis ir pagal amžiaus grupes

	Lietuva								
	Sergantys asmenys					Sergamumas (nauji atvejai)		Bendras sergamumas (visi atvejai)	
	Abs. sk.	1000-iui gyv.				Abs. sk.	1000-iui gyv.	Abs. sk.	1000-iui gyv.
		Iš viso	0-17	18-64	65+				
2008 m.	610667	181,8	20,3	130,6	589,5	127167	37,9	889812	265,0
2009 m.	623973	186,8	21,1	134,5	597,6	123955	37,1	918471	275,0
2010 m.	638279	194,2	23,2	138,7	671,4	124695	37,9	962192	292,7
	Vilniaus apsk.								
	Sergantys asmenys					Sergamumas (nauji atvejai)		Bendras sergamumas (visi atvejai)	
	Abs. sk.	Iš viso	0-17	18-64	65+	Abs. sk.	1000-iui gyv.	Abs. sk.	1000-iui gyv.

	Abs. sk.	1000-iui gyv.				Abs. sk.	1000-iui gyv.	Abs. sk.	1000-iui gyv.
		Iš viso	0-17	18-64	65+				
2008 m.	142813	168,2	25,1	121,7	563,2	30109	35,5	193245	227,6
2009 m.	147850	173,9	25,4	126,7	576,6	29777	35,0	200389	235,7
2010 m.	151641	179,5	27,2	130,4	642,3	30508	36,1	210114	248,8
Švenčionių r. sav.									
	Sergantys asmenys					Sergamumas (nauji atvejai)		Bendrasis sergamumas (visi atvejai)	
	Abs. sk.	1000-iui gyv.				Abs. sk.	1000-iui gyv.	Abs. sk.	1000-iui gyv.
		Iš viso	0-17	18-64	65+				
2008 m.	5911	193,7	12,6	137,3	530,4	1265	41,5	8054	264,0
2009 m.	5999	199,1	13,4	135,0	561,2	966	32,1	8369	277,8
2010 m.	5751	194,5	12,9	133,0	599,3	923	31,2	8294	280,5

(Šaltinis: Higienos instituto Sveikatos informacijos centras: Lietuvos gyventojų sergamumas apskrityse ir savivaldybėse, 2008, 2009, 2010 m.)

Moterų, sergančių kraujotakos sistemos ligomis buvo 2010 m. 1,7 karto daugiau nei vyrų. Per 2008-2010 m. laikotarpį vyrų sergamumas kraujotakos sistemos ligomis didėjo, moterų – mažėjo.

48 lentelė. Kraujotakos sistemos ligomis sergantys asmenys pagal lytį

	2008 m.	2009 m.	2010 m.
	100 tūkst. gyv.	100 tūkst. gyv.	100 tūkst. gyv.
Vyrai	13470,8	13910,3	13933,3
Moterys	24586,5	25226,9	24342,6

(Šaltinis: Higienos instituto Sveikatos informacijos centras (DB, 2011, spalįs))

2010 m. Švenčionių r. sav. fiksuotas šiek tiek mažesnis bendras sergamumas hipertenzinėmis ligomis nei 2009 m., tačiau visais laikotarpiais bendras sergamumas hipertenzinėmis ligomis Švenčionių r. sav. buvo didesnis nei Lietuvoje ir Vilniaus apskr.

Sergančių asmenų skaičius Švenčionių r. sav. taip pat didžiausias lyginant su Lietuvos ir Vilniaus apskr. rodikliais nors 2010 m. ir fiksuotas šiek tiek mažesnis Švenčionių r. sav. sergančių asmenų skaičius nei 2009 m.

Švenčionių r. sav. 2008-2010 m. mažėja naujų sergamumo hipertenzinėmis ligomis atvejų. Naujų atvejų sergamumo hipertenzinėmis ligomis daugiau nustatoma Lietuvoje ir Vilniaus apskr.

Pagal amžiaus grupes 2010 m. Švenčionių r. sav. hipertenzinėmis ligomis daugiausia sirgo 65+ amžiaus gyventojai. Atitinkamai 65+ amžiaus grupės sergamumo rodikliai 2010 m. didesni buvo Lietuvos ir Vilniaus apskr. nei Švenčionių r. sav.

2010 m. Švenčionių r. sav. taip pat didelis sergamumas buvo fiksuotas amžiaus grupėje 18-64 m. Atitinkamai 18-64 m. amžiaus grupėje, sergamumo rodikliai Lietuvoje ir Vilniaus apskr. 2008-2010 m. buvo mažesni nei Švenčionių r. sav.

49 lentelė. Bendras sergamumas hipertenzinėmis ligomis ir pagal amžiaus grupes

	Lietuva								
	Sergantys asmenys					Sergamumas (nauji atvejai)		Bendrasis sergamumas (visi atvejai)	
	Abs. sk.	1000-iui gyv.				Abs. sk.	1000-iui gyv.	Abs. sk.	1000-iui gyv.
		Iš viso	0-17	18-64	65+				
2008 m.	443455	132,1	2,0	96,8	435,9	39180	11,7	449187	133,8
2009 m.	459800	137,7	2,2	100,9	449,3	36359	10,9	463828	138,9
2010 m.	473978	144,2	2,2	104,1	511,6	33144	10,1	477612	145,3

	Vilniaus apsk.								
	Sergantys asmenys					Sergamumas (nauji atvejai)		Bendrasis sergamumas (visi atvejai)	
	Abs. sk.	1000-iui gyv.				Abs. sk.	1000-iui gyv.	Abs. sk.	1000-iui gyv.
		Iš viso	0-17	18-64	65+				
2008 m.	104038	122,5	1,5	90,9	421,1	9353	11,0	105536	124,3
2009 m.	108160	127,2	2,0	94,5	433,9	8204	9,7	109556	128,9
2010 m.	110430	130,8	2,0	95,9	485,3	7612	9,0	111675	132,2
	Švenčionių r. sav.								
	Sergantys asmenys					Sergamumas (nauji atvejai)		Bendrasis sergamumas (visi atvejai)	
	Abs. sk.	1000-iui gyv.				Abs. sk.	1000-iui gyv.	Abs. sk.	1000-iui gyv.
		Iš viso	0-17	18-64	65+				
2008 m.	4567	149,7	1,2	110,4	404,5	384	12,6	4607	151,0
2009 m.	4560	151,3	2,8	106,6	421,2	245	8,1	4557	151,2
2010 m.	4397	148,7	1,6	106,3	449,9	223	7,5	4403	148,9

	Sergantys asmenys					Sergamumas (nauji atvejai)		Bendrasis sergamumas (visi atvejai)	
	Abs. sk.	1000-iui gyv.				Abs. sk.	1000-iui gyv.	Abs. sk.	1000-iui gyv.
		Iš viso	0-17	18-64	65+				
2008 m.	26624	31,4	0,3	14,1	149,9	2986	3,5	24486	28,8
2009 m.	27010	31,8	0,2	14,6	150,3	2729	3,2	25007	29,4
2010 m.	28558	33,8	0,1	15,6	171,7	3014	3,6	27105	32,1
Švenčionių r. sav.									
	Sergantys asmenys					Sergamumas (nauji atvejai)		Bendrasis sergamumas (visi atvejai)	
	Abs. sk.	1000-iui gyv.				Abs. sk.	1000-iui gyv.	Abs. sk.	1000-iui gyv.
		Iš viso	0-17	18-64	65+				
2008 m.	907	29,7	0,2	14,7	102,2	94	3,1	828	27,1
2009 m.	936	31,1	0,2	14,0	110,9	84	2,8	862	28,6
2010 m.	960	32,5	0,2	14,6	127,5	79	2,7	868	29,4

(Šaltinis: Higienos instituto Sveikatos informacijos centras: Lietuvos gyventojų sergamumas apskrityse ir savivaldybėse, 2008, 2009, 2010 m.)

Pagal lytį išemine širdies liga Švenčionių r. sav. 2008-2010 m. dažniau sirgo moterys nei vyrai. Tiek vyrų, tiek moterų sergamumas išemine širdies liga 2008-2010 m. didėjo.

52 lentelė. Išemine širdies liga sergantys asmenys pagal lytį

	2008 m.	2009 m.	2010 m.
	100 tūkst. gyv.	100 tūkst. gyv.	100 tūkst. gyv.
Vyrai	2558,55	2599,79	2819,74
Moterys	3338,68	3555,56	3625,22

(Šaltinis: Higienos instituto Sveikatos informacijos centras (DB, 2011, spalįs))

2010 m. Švenčionių r. sav. užregistruota 6 miokardo atvejais daugiau nei 2009 m. Asmenų sergančių miokardo infarktu Švenčionių r. 2008-2010 m. daugėjo. Pagal miokardo infarktu sergančių asmenų skaičių 100 tūkst. gyv. Švenčionių r. sav. rodikliai viršijo Lietuvos bei Vilniaus apsk. rodiklius.

Pagal amžiaus grupes 2010 m. Švenčionių r. sav. miokardo infarktu daugiausiai sirgo asmenys amžiaus grupėje 65+. Šios amžiaus grupės sergamumas 2008-2010 m. tik didėjo, taip pat sergamumas miokardo infarktu didėjo amžiaus grupėje 18-64 m.

53 lentelė. Bendras sergamumas ir pagal amžiaus grupes miokardo infarktu

	Lietuva								
	Sergantys asmenys					Sergamumas (nauji atvejai)		Bendrasis sergamumas (visi atvejai)	
	Abs. sk.	1000-iui gyv.				Abs. sk.	1000-iui gyv.	Abs. sk.	1000-iui gyv.
		Iš viso	0-17	18-64	65+				
2008 m.	6902	2,1	-	1,1	8,6	1884	0,6	3271	1,0
2009 m.	7003	2,1	-	1,1	8,7	1920	0,6	3495	1,0
2010 m.	7683	2,3	-	1,2	10,2	2028	0,6	3839	1,2
	Vilniaus apsk.								
	Sergantys asmenys					Sergamumas (nauji atvejai)		Bendrasis sergamumas (visi atvejai)	
	Abs. sk.	1000-iui gyv.				Abs. sk.	1000-iui	Abs. sk.	1000-iui

		Iš viso	0-17	18-64	65+		gyv.		gyv.
2008 m.	1476	1,7	-	1,0	7,5	426	0,5	684	0,8
2009 m.	1596	1,9	-	1,1	7,9	472	0,6	765	0,9
2010 m.	2056	2,4	-	1,3	11,3	572	0,7	922	1,1
Švenčionių r. sav.									
Sergantys asmenys						Sergamumas (nauji atvejai)		Bendrasis sergamumas (visi atvejai)	
	Abs. sk.	1000-iui gyv.				Abs. sk.	1000-iui gyv.	Abs. sk.	1000-iui gyv.
		Iš viso	0-17	18-64	65+				
2008 m.	65	2,1	-	0,9	7,9	19	0,6	35	1,1
2009 m.	78	2,6	-	1,1	9,5	18	0,6	40	1,3
2010 m.	84	2,8	-	1,3	11,3	18	0,6	32	1,1

(Šaltinis: Higienos instituto Sveikatos informacijos centras: Lietuvos gyventojų sergamumas apskrityse ir savivaldybėse, 2008, 2009, 2010 m.)

Tarp, asmenų patyrusių miokardo infarktą, pagal lytį 2010 m. beveik pusantro karto daugiau buvo vyrų nei moterų. Tiek vyrų, tiek moterų patyrusių miokardo infarktą 2008-2010 daugėjo. Per 2008-2010 m. laikotarpį moterų, patyrusių miokardo infarktą padaugėjo daugiau nei dvigubai (59,4 proc.), vyrų padaugėjo 17,9 proc.

54 lentelė. Miokardo infarktu sergantys asmenys pagal lytį

	2008 m.	2009 m.	2010 m.
	100 tūkst. gyv.	100 tūkst. gyv.	100 tūkst. gyv.
Vyrai	286,61	324,97	338,08
Moterys	148,11	200,31	236,15

(Šaltinis: Higienos instituto Sveikatos informacijos centras (DB, 2011, spalio))

2010 m. asmenų, sergančių cerebrovaskulinėmis ligomis Švenčionių r. sav. sumažėjo 67 atvejais palyginti su 2009 m., tačiau asmenų sergančių cerebrovaskulinėmis ligomis Švenčionių r. sav. 100 tūkst. gyv. tenka daugiau nei Lietuvoje ir Vilniaus apskr.

Pagal amžiaus grupes Švenčionių r. sav. 2008-2010 m. cerebrovaskulinėmis ligomis daugiausia sirgo 65+ amžiaus gyventojai. Švenčionių r. sav. didesnis sergamumas nei Lietuvoje ir Vilniaus apskr. cerebrovaskulinėmis ligomis žmonių, kurių amžius 18-64 m.

2008-2010 m. Švenčionių r. sav. asmenų amžiaus grupėse 18-64 ir 65+ m. sergamumas cerebrovaskulinėmis ligomis tik didėjo.

55 lentelė. Bendras sergamumas ir pagal amžiaus grupes cerebrovaskulinėmis ligomis

	Lietuva								
	Sergantys asmenys					Sergamumas (nauji atvejai)		Bendrasis sergamumas (visi atvejai)	
	Abs. sk.	1000-iui gyv.				Abs. sk.	1000-iui gyv.	Abs. sk.	1000-iui gyv.
		Iš viso	0-17	18-64	65+				
2008 m.	98750	29,4	0,1	11,7	137,3	16137	4,8	86900	25,9
2009 m.	98427	29,5	0,2	11,7	136,5	15476	4,6	87511	26,2
2010 m.	102789	31,3	0,1	12,1	156,8	16391	5	92076	28
	Vilniaus apskr.								
	Sergantys asmenys					Sergamumas (nauji atvejai)		Bendrasis sergamumas (visi atvejai)	
	Abs. sk.	1000-iui gyv.				Abs. sk.	1000-iui gyv.	Abs. sk.	1000-iui gyv.
		Iš viso	0-17	18-64	65+				

		Iš viso	0-17	18-64	65+		gyv.		gyv.
2008 m.	25723	30,3	0,1	12,3	151,1	3673	4,3	22990	27,1
2009 m.	25856	30,4	0,1	12,5	150,9	4053	4,8	23279	27,4
2010 m.	26472	31,3	0,1	12,5	168,7	4170	4,9	23947	28,4
Švenčionių r. sav.									
Sergantys asmenys						Sergamumas (nauji atvejai)		Bendrasis sergamumas (visi atvejai)	
	Abs. sk.	1000-iui gyv.				Abs. sk.	1000-iui gyv.	Abs. sk.	1000-iui gyv.
		Iš viso	0-17	18-64	65+				
2008 m.	1065	34,9	-	14,5	128,8	261	8,6	851	27,9
2009 m.	1185	39,3	-	14,8	149,5	158	5,2	1020	33,9
2010 m.	1118	37,8	-	13,7	159,9	219	7,4	942	31,9

(Šaltinis: Higienos instituto Sveikatos informacijos centras: Lietuvos gyventojų sergamumas apskrityse ir savivaldybėse, 2008, 2009, 2010 m.)

2010 m. Švenčionių r. sav. cerebrovaskulinės ligos dvigubai dažniau nustatytos moteris nei vyrams. 2010 m. Švenčionių r. sav. cerebrovaskulinėmis ligomis sirgo kas 20-a moteris ir kas 41-as vyras. 2010 m. palyginti su 2009 m. vyrų sergančių cerebrovaskulinėmis ligomis daugėjo, moterų mažėjo.

56 lentelė. Cerebrovaskulinėmis ligomis sergantys asmenys pagal lytį

	2008 m.	2009 m.	2010 m.
	100 tūkst. gyv.	100 tūkst. gyv.	100 tūkst. gyv.
Vyrai	2181,06	2267,75	2409,73
Moterys	4647	5408,45	4997,45

(Šaltinis: Higienos instituto Sveikatos informacijos centras (DB, 2011, spalį)

2010 m. palyginti su 2009 m. Švenčionių r. sav. asmenų, sergančių kvėpavimo sistemos ligomis sumažėjo 11 proc. 2010 m. sergamumo kvėpavimo sistemos ligomis rodikliai Švenčionių r. sav. buvo žemesni už Lietuvos ir Vilniaus apsk. rodiklius.

Pagal amžiaus grupes 2010 m. Švenčionių r. sav. kvėpavimo sistemos ligomis daugiausia sirgo 0-17 m. asmenys. Pastarosios amžiaus grupės asmenų sergamumas 2010 m. buvo didesnis nei 2009 m.

57 lentelė. Bendras sergamumas ir pagal amžiaus grupes kvėpavimo sistemos ligomis

Lietuva									
Sergantys asmenys						Sergamumas (nauji atvejai)		Bendrasis sergamumas (visi atvejai)	
	Abs. sk.	1000-iui gyv.				Abs. sk.	1000-iui gyv.	Abs. sk.	1000-iui gyv.
		Iš viso	0-17	18-64	65+				
2008 m.	851371	253,5	515,2	192,4	175,4	1130846	336,8	1280312	381,3
2009 m.	890523	266,7	567,8	198,2	179,9	1215211	363,9	1368199	409,7
2010 m.	782483	238,1	560,5	169	190,9	1061757	323	1219031	370,9
Vilniaus apsk.									
Sergantys asmenys						Sergamumas (nauji atvejai)		Bendrasis sergamumas (visi atvejai)	
	Abs. sk.	1000-iui gyv.				Abs. sk.	1000-iui gyv.	Abs. sk.	1000-iui gyv.
		Iš viso	0-17	18-64	65+				
2008 m.	226806	267,2	533,7	214,8	172,4	304147	358,3	342201	403,1
2009 m.	238867	281,0	595,8	219,4	173,3	330410	388,7	369247	434,4
2010 m.	211240	250,1	590,7	184,8	181,7	294267	348,4	335267	397

	Švenčionių r. sav.								
	Sergantys asmenys					Sergamumas (nauji atvejai)		Bendrasis sergamumas (visi atvejai)	
	Abs. sk.	1000-iui gyv.				Abs. sk.	1000-iui gyv.	Abs. sk.	1000-iui gyv.
		Iš viso	0-17	18-64	65+				
2008 m.	7233	237,1	415,8	199,6	188,0	9510	311,7	11421	374,3
2009 m.	7543	250,3	446,5	213,4	188,1	10643	353,2	12515	415,4
2010 m.	6717	227,2	452,8	186,8	194,2	9398	317,8	11019	372,6

(Šaltinis: Higienos instituto Sveikatos informacijos centras: Lietuvos gyventojų sergamumas apskrityse ir savivaldybėse, 2008, 2009, 2010 m.)

Pagal lytį 2010 m. kvėpavimo sistemos ligomis Švenčionių r. sav. dažniau sirgo moterys, tačiau vyrų sergamumo kvėpavimo sistemos ligomis rodiklis yra artimas moterų sergamumo rodikliui.

58 lentelė. Kvėpavimo sistemos ligomis sergantys asmenys pagal lytį

	2008 m.	2009 m.	2010 m.
	100 tūkst. gyv.	100 tūkst. gyv.	100 tūkst. gyv.
Vyrai	22628,4	24443,7	22241,4
Moterys	24660,6	25558,7	23136,3

(Šaltinis: Higienos instituto Sveikatos informacijos centras (DB, 2011, spalįs))

2010 m. gyventojų sergančių psichikos ir elgesio sutrikimais skaičius 100 tūkst. gyv. padidėjo 8 (0,5 proc.) asmenimis. 2010 m. sergamumas psichikos ir elgesio sutrikimais Švenčionių r. Sav. buvo didesnis už Vilniaus apsk. rodiklius, tačiau artimas Lietuvos vidurkiui.

Pagal amžiaus grupes Švenčionių r. sav. 2010 m. psichikos ir elgesio sutrikimais dažniausiai sirgo asmenys amžiaus grupėse 65+ ir 18-64 m. Pastarųjų grupių sergamumas 2008-2010 m. didėjos ir buvo aukštesnis už Lietuvos ir Vilniaus apsk. rodiklius.

Švenčionių r. sav. beveik du kartus mažiau nei Lietuvoje ir Vilniaus apsk. 2008-2010 m. psichikos ir elgesio sutrikimais sirgo vaikai (0-17 m.).

59 lentelė. Bendras sergamumas ir pagal amžiaus grupes psichikos ir elgesio sutrikimais

	Lietuva								
	Sergantys asmenys					Sergamumas (nauji atvejai)		Bendrasis sergamumas (visi atvejai)	
	Abs. sk.	1000-iui gyv.				Abs. sk.	1000-iui gyv.	Abs. sk.	1000-iui gyv.
		Iš viso	0-17	18-64	65+				
2008 m.	187394	55,8	55,0	47,5	90,1	85457	25,4	201020	59,9
2009 m.	186370	55,8	56,8	46,2	93,2	81090	24,3	201678	60,4
2010 m.	190698	58,0	64,2	47,2	107,0	81168	24,7	207930	63,3
	Vilniaus apsk.								
	Sergantys asmenys					Sergamumas (nauji atvejai)		Bendrasis sergamumas (visi atvejai)	
	Abs. sk.	1000-iui gyv.				Abs. sk.	1000-iui gyv.	Abs. sk.	1000-iui gyv.
		Iš viso	0-17	18-64	65+				
2008 m.	42984	50,6	51,6	43,8	80,6	21222	25,0	45171	53,2
2009 m.	42032	49,4	52,4	41,9	80,4	19973	23,5	44563	52,4
2010 m.	41710	49,4	57,7	40,8	88,8	19712	23,3	43864	51,9
	Švenčionių r. sav.								
	Sergantys asmenys					Sergamumas (nauji atvejai)		Bendrasis sergamumas (visi atvejai)	
	Abs. sk.	1000-iui gyv.				Abs. sk.	1000-iui gyv.	Abs. sk.	1000-iui gyv.
		Iš viso	0-17	18-64	65+				

	Sergantys asmenys					Sergamumas (nauji atvejai)		Bendrasis sergamumas (visi atvejai)	
	Abs. sk.	1000-iui gyv.				Abs. sk.	1000-iui gyv.	Abs. sk.	1000-iui gyv.
		Iš viso	0-17	18-64	65+				
2008 m.	1593	52,2	23,1	48,9	88,9	580	19,0	1753	57,5
2009 m.	1711	56,8	27,5	52,3	96,6	495	16,4	1893	62,8
2010 m.	1719	58,1	29,7	52,6	112	458	15,5	1883	63,7

(Šaltinis: Higienos instituto Sveikatos informacijos centras: Lietuvos gyventojų sergamumas apskrityse ir savivaldybėse, 2008, 2009, 2010 m.)

Pagal lytį psichikos ir elgesio sutrikimais 2008-2010 m. Švenčionių r. sav. dažniau sirgo moterys nei vyrai. Tiek vyrų, tiek moterų sergamumas psichikos ir elgesio sutrikimais 2008-2010 m. didėjo, tačiau moterų sergančių psichikos ir elgesio sutrikimais daugėjo smarkiau.

60 lentelė. Psichikos ir elgesio sutrikimais sergantys asmenys pagal lytį

	2008 m.	2009 m.	2010 m.
	100 tūkst. gyv.	100 tūkst. gyv.	100 tūkst. gyv.
Vyrai	3955,69	4401,27	4495,76
Moterys	6356,46	6810,64	6982,38

(Šaltinis: Higienos instituto Sveikatos informacijos centras (DB, 2011, spalįs))

2010 m. Švenčionių r. sav. asmenų sergančių nervų sistemos ligomis skaičius padidėjo, palyginti su 2009 m. Asmenų sergančių nervų sistemos ligomis skaičius 100 tūkst. gyv. Švenčionių r. sav 2008-2010 m. buvo aukštesnis nei Lietuvos ir Vilniaus apsk.

Pagal amžiaus grupes Švenčionių r. sav. nervų sistemos ligomis dažniausiai sirgo 65+ m. asmenys.

Visose amžiaus grupėse sergamumas nervų sistemos ligomis 2008-2010 m. buvo didesnis už Lietuvos ir Vilniaus apsk. rodiklius.

61 lentelė. Bendras sergamumas ir pagal amžiaus grupes nervų sistemos ligomis

	Lietuva								
	Sergantys asmenys					Sergamumas (nauji atvejai)		Bendrasis sergamumas (visi atvejai)	
	Abs. sk.	1000-iui gyv.				Abs. sk.	1000-iui gyv.	Abs. sk.	1000-iui gyv.
		Iš viso	0-17	18-64	65+				
2008 m.	260526	77,6	29,6	79,3	130,3	130091	38,7	277224	82,6
2009 m.	256688	76,9	29,5	78,1	129,1	119693	35,8	274105	82,1
2010 m.	259547	79,0	31,7	78,4	150,9	118113	35,9	279943	85,2
	Vilniaus apsk.								
	Sergantys asmenys					Sergamumas (nauji atvejai)		Bendrasis sergamumas (visi atvejai)	
	Abs. sk.	1000-iui gyv.				Abs. sk.	1000-iui gyv.	Abs. sk.	1000-iui gyv.
		Iš viso	0-17	18-64	65+				
2008 m.	63098	74,3	33,0	74,6	125,4	31325	36,9	68777	81,0
2009 m.	64054	75,4	31,8	75,5	129,1	30870	36,3	70376	82,8
2010 m.	65940	78,1	33,7	76,7	153,0	30323	35,9	73159	86,6
	Švenčionių r. sav.								
	Sergantys asmenys					Sergamumas (nauji atvejai)		Bendrasis sergamumas (visi atvejai)	

	Abs. sk.	1000-iui gyv.				Abs. sk.	1000-iui gyv.	Abs. sk.	1000-iui gyv.
		Iš viso	0-17	18-64	65+				
2008 m.	3130	102,6	60,1	105,1	133,8	1460	47,9	3302	108,2
2009 m.	2843	94,4	56,4	94,0	129,6	842	27,9	3037	100,8
2010 m.	2825	95,5	55,4	92,2	158,6	1051	35,5	3006	101,7

(Šaltinis: Higienos instituto Sveikatos informacijos centras: Lietuvos gyventojų sergamumas apskrityse ir savivaldybėse, 2008,2009,2010 m.)

2010 m. nervų sistemos ligos Švenčionių r. sav. dažniau nustatytos moterims nei vyrams. Moterų sergančių nervų sistemos ligomis 2010 m. palyginti su 2009 m. padaugėjo, vyrų – sumažėjo.

62 lentelė. Nervų sistemos ligomis sergantys asmenys pagal lytį

	2008 m.	2009 m.	2010 m.
	100 tūkst. gyv.	100 tūkst. gyv.	100 tūkst. gyv.
Vyrai	8500,52	7990,64	7732,7
Moterys	11811,9	10716,7	11169,3

(Šaltinis: Higienos instituto Sveikatos informacijos centras (DB, 2011, spalį)

VAIKŲ SERGAMUMAS

Per 2008-2010 m. laikotarpį, vaikų turinčių regėjimo sutrikimų Švenčionių r. padaugėjo 3 proc. Švenčionių r. sav. vaikų, turinčių regėjimo sutrikimų dalis yra didesnė nei Lietuvos ir Vilniaus apsk. vidurkiai.

63 lentelė. 0-17 m. vaikų, turinčių regėjimo sutrikimų dalis

	2008 m.		2009 m.		2010 m.	
	Abs. sk.	%*	Abs. sk.	%*	Abs. sk.	%*
Lietuva	94283	15,6	97996	16,7	101016	17,9
Vilniaus apsk.	21876	15,0	22825	15,8	24275	16,9
Švenčionių r. sav.	737	15,0	784	16,4	804	18,0

* (% nuo apsilankiusių)

(Šaltinis: Higienos instituto Sveikatos informacijos centras: Lietuvos gyventojų sveikata ir sveikatos priežiūros įstaigų veikla, 2008, 2009, 2010 m.)

Per 2008-2010 m. laikotarpį vaikų, turinčių nenormalią laikyseną dalis padidėjo 0,5 proc. 2010 m. vaikų, turinčių nenormalią laikyseną dalis Švenčionių r. sav. buvo mažesnė nei Lietuvos ir Vilniaus apsk.

64 lentelė. 0-17 m. vaikų, turinčių nenormalią laikyseną dalis

	2008 m.		2009 m.		2010 m.	
	Abs. sk.	%*	Abs. sk.	%*	Abs. sk.	%*
Lietuva	17835	2,9	18202	3,1	17925	3,2
Vilniaus apsk.	3366	2,3	3357	2,3	4127	2,9

Švenčionių r. sav.	81	1,7	67	1,4	97	2,2
---------------------------	----	-----	----	-----	----	-----

* (% nuo apsilankiusiųjų)

(Šaltinis: Higienos instituto Sveikatos informacijos centras: Lietuvos gyventojų sveikata ir sveikatos priežiūros įstaigų veikla, 2008, 2009, 2010 m.)

2010 m. Švenčionių r. sav. fiksuotas didesnis sergamumas skolioze nei 2009 m.

65 lentelė. 0-17 m. vaikų, sergančių skolioze dalis

	2008 m.		2009 m.		2010 m.	
	Abs. sk.	%*	Abs. sk.	%*	Abs. sk.	%*
Lietuva	18064	3,0	16963	2,9	15722	2,8
Vilniaus apsk.	2826	1,9	2937	2,0	2949	2,1
Švenčionių r. sav.	88	1,8	60	1,3	79	1,8

* (% nuo apsilankiusiųjų)

(Šaltinis: Higienos instituto Sveikatos informacijos centras: Lietuvos gyventojų sveikata ir sveikatos priežiūros įstaigų veikla, 2008, 2009, 2010 m.)

2010 m. 0-17 m. vaikams dažniausiai buvo nustatyta regėjimo sutrikimai, nenormali laikysena, deformuojančios dorsopatijos ir skoliozė. Šių susirgimų 2010 m. buvo nustatyta daugiau nei 2009 m.

66 lentelė. 0-17 m. vaikų sergamumo struktūra Švenčionių rajone

	2008 m.		2009 m.		2010 m.	
	Abs. sk.	%*	Abs. sk.	%*	Abs. sk.	%*
Vaikų, apsilankiusių ambulatorinėse sveikatos priežiūros įstaigose skaičius	4907	-	4781	-	4463	-
Regėjimo sutrikimai	737	15,0	784	16,4	804	18,0
Klausos defektai	14	0,3	6	0,1	19	0,4
Skoliozė	88	1,8	60	1,3	79	1,8
Deformuojančios dorsopatijos	121	2,5	91	1,9	85	1,9
Nenormali laikysena	81	1,7	67	1,4	97	2,2
Kalbos sutrikimai	4	0,1	5	0,1	6	0,1

* (% nuo apsilankiusiųjų)

(Šaltinis: Higienos instituto Sveikatos informacijos centras: Lietuvos gyventojų sveikata ir sveikatos priežiūros įstaigų veikla, 2008, 2009, 2010 m.)

Analizuojan vaikų sergamumo struktūrą pagal amžių 2010 m. regėjimo sutrikimai dažniau nustatyti 15-17 m. vaikams (28 proc.), 7-14 m. – 17,2 proc. ir 0-6 m. vaikams 11,0 proc.

Deformuojančios dorsopatijos 2010 m. dažniau nustatytos 7-14 m. vaikams – 2,9 proc., 15-17 m. vaikams – 2,0 proc., 0-6 m. vaikams – 0,2 proc.

Nenormali laikysena 2010 m. dažniausiai buvo nustatyta 7-14 m. vaikams – 3,4 proc., 15-17 metų vaikams – 2,3 proc.

Skoliozė dažniausiai 2010 m. buvo nustatyta 15-17 m. vaikams – 2,5 proc. ir 7-14 m. vaikams – 2,3 proc.

67 lentelė. 0-6 m. vaikų sergamumo struktūra Švenčionių rajone

	2008 m.		2009 m.		2010 m.	
	Abs. sk.	%*	Abs. sk.	%*	Abs. sk.	%*
Vaikų, apsilankiusių ambulatorinėse sveikatos priežiūros įstaigose skaičius	1264	-	1323	-	1267	-

Regėjimo sutrikimai	114	9,0	129	9,8	140	11,0
Klausos defektai	1	0,1	2	0,2	4	0,3
Skoliozė	2	0,2	-	-	3	0,2
Deformuojančios dorsopatijos	1	0,1	1	0,1	3	0,2
Nenormali laikysena	2	0,2	1	0,1	-	-
Kalbos sutrikimai	1	0,1	3	0,2	4	0,3

* (% nuo apsilankiusių)

(Šaltinis: Higienos instituto Sveikatos informacijos centras: Lietuvos gyventojų sveikata ir sveikatos priežiūros įstaigų veikla, 2008, 2009, 2010 m.)

68 lentelė. 7-14 m. vaikų sergamumo struktūra Švenčionių rajone

	2008 m.		2009 m.		2010 m.	
	Abs. sk.	%*	Abs. sk.	%*	Abs. sk.	%*
Vaikų, apsilankiusių ambulatorinėse sveikatos priežiūros įstaigose skaičius	2430	-	2292	-	2131	-
Regėjimo sutrikimai	358	14,7	353	15,4	366	17,2
Klausos defektai	13	0,5	3	0,1	12	0,6
Skoliozė	56	2,3	62	1,8	49	2,3
Deformuojančios dorsopatijos	102	4,2	71	3,1	61	2,9
Nenormali laikysena	56	2,3	49	2,1	73	3,4
Kalbos sutrikimai	1	0,04	-	-	2	0,1

* (% nuo apsilankiusių)

(Šaltinis: Higienos instituto Sveikatos informacijos centras: Lietuvos gyventojų sveikata ir sveikatos priežiūros įstaigų veikla, 2008, 2009, 2010 m.)

69 lentelė. 15-17 m. vaikų sergamumo struktūra Švenčionių rajone

	2008 m.		2009 m.		2010 m.	
	Abs. sk.	%*	Abs. sk.	%*	Abs. sk.	%*
Vaikų, apsilankiusių ambulatorinėse sveikatos priežiūros įstaigose skaičius	1213	-	1166	-	1065	-
Regėjimo sutrikimai	265	21,8	302	25,9	298	28,0
Klausos defektai	-	-	1	0,1	3	0,3
Skoliozė	30	2,5	18	1,5	27	2,5
Deformuojančios dorsopatijos	18	1,5	19	1,6	21	2,0
Nenormali laikysena	23	1,9	17	1,5	24	2,3
Kalbos sutrikimai	2	0,2	2	0,2	-	-

* (% nuo apsilankiusių)

(Šaltinis: Higienos instituto Sveikatos informacijos centras: Lietuvos gyventojų sveikata ir sveikatos priežiūros įstaigų veikla, 2008, 2009, 2010 m.)

FIZINĖS APLINKOS VEIKSNIAI

Geriamojo vandens mėginių (įskaitant ir šachtinius šulinius) saugos ir kokybės rodikliai:

Iš geriamojo vandens mėginių, kuriuose žarninių lazdelių (*E. Coli*) ir (ar) žarninių enterokokų skaičius viršijo ribinį mikroorganizmų skaičių per tam tikrą laikotarpį, 2010 m. Švenčionių r. sav. buvo fiksuota 4,4 proc. neigiamų rezultatų, nuo bendro tirtų bandinių skaičiaus, t.y. 5,4 proc. mažiau neigiamų rezultatų nei 2009 m.

70 lentelė. Geriamojo vandens mėginių, kuriuose žarninių lazdelių (*E. Coli*) ir (ar) žarninių enterokokų skaičius viršijo ribinį mikroorganizmų skaičių per tam tikrą laikotarpį dalis

	2008 m.			2009 m.			2010 m.		
	Iš viso imta mėginių	Viršijo ribinį skaičių	%*	Iš viso imta mėginių	Viršijo ribinį skaičių	%*	Iš viso imta mėginių	Viršijo ribinį skaičių	%*
Švenčionių r. sav.	237	10	4,2	235	23	9,8	271	12	4,4

* Švenčionių rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuro išvestinis rodiklis. Procentas išreikštas nuo bendro tirtų bandinių skaičiaus ir gautų neigiamų rezultatų.

(Šaltinis: Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos Švenčionių rajono skyrius)

Iš geriamojo vandens mėginių, kuriuose cheminių (toksinių) medžiagų koncentracijos viršijo nustatytas ribines vertes per tam tikrą laikotarpį, 2010 m. Švenčionių r. sav. buvo 14,5 proc. neigiamų reikšmių nuo bendro tirtų bandinių skaičiaus. Šis rodiklis toks pat buvo ir 2009 m., tačiau palyginti su 2008 m. neigiamų bandinių sumažėjo 13,1 proc.

71 lentelė. Geriamojo vandens mėginių, kuriuose cheminių (toksinių) medžiagų koncentracijos viršijo nustatytas ribines vertes per tam tikrą laikotarpį dalis

	2008 m.			2009 m.			2010 m.		
	Iš viso imta mėginių	Viršijo ribinį skaičių	%*	Iš viso imta mėginių	Viršijo ribinį skaičių	%*	Iš viso imta mėginių	Viršijo ribinį skaičių	%*
Švenčionių r. sav.	228	63	27,6	193	28	14,5	186	27	14,5

* Švenčionių rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuro išvestinis rodiklis. Procentas išreikštas nuo bendro tirtų bandinių skaičiaus ir gautų neigiamų rezultatų.

(Šaltinis: Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos Švenčionių rajono skyrius)

Švenčionių rajone, vadovaujantis LR Vyriausybės 2009 m. birželio 25 d. nutarimu Nr. 668 „Dėl maudyklų vandens kokybės stebėsenos 2009-2011 metų programos patvirtinimo“, vykdomas Belio ežero paplūdimio ir Žeimenos upės Švenčionėliuose ir Pabradėje maudyklų vandens kokybės monitoringas, t. y. sistemingas maudyklų vandens mikrobiologinės ir cheminės kokybės ir jos kitimo stebėjimas, siekiant, kad rajono gyventojai būtų apsaugoti nuo per vandenį plintančių infekcinių ligų. Ši programa vykdoma birželio – rugsėjo mėnesiais.

2010m. liepos 7d. Žeimenos upės Pabradėje mikrobiologiniai parametrai viršijo HN 92:2007 nustatytąsias normas, kitais mėnesiais vandens kokybės parametrai atitiko normas.

72 lentelė. Švenčionių rajono maudyklų vandens kokybės atitikimas Lietuvos higienos normos HN 92:2007 reikalavimams 2010-2011 metais.

2010 metai*			
BANDINIO ĖMIMO DATA	Mikrobiologiniai parametrai		
	<i>Belio ežeras</i>	<i>Žeimenos upė, Švenčionėliai</i>	<i>Žeimenos upė, Pabradė</i>
2010-05-19	atitiko	atitiko	atitiko
2010-06-02	atitiko	atitiko	atitiko
2010-06-16	atitiko	atitiko	atitiko
2010-07-07	atitiko	atitiko	neatitiko
2010-07-21	atitiko	atitiko	atitiko
2010-08-04	atitiko	atitiko	atitiko
2010-08-18	atitiko	atitiko	atitiko
2010-09-02	atitiko	atitiko	atitiko
2011 m.**			
BANDINIO ĖMIMO DATA	Mikrobiologiniai parametrai		
	<i>Belio ežeras</i>	<i>Žeimenos upė, Švenčionėliai</i>	<i>Žeimenos upė, Pabradė</i>
2011 05 25	atitiko	atitiko	atitiko
2011 06 09	atitiko	atitiko	atitiko
2011 06 22	atitiko	atitiko	atitiko
2011 07 07	atitiko	atitiko	atitiko
2011 07 20	atitiko	atitiko	atitiko
2011 08 03	atitiko	atitiko	atitiko
2011 08 16	atitiko	atitiko	atitiko
2011 08 31	atitiko	atitiko	atitiko

(* Šaltinis: Higienos institutas, 2010)

(** Sveikatos mokymo ir ligų prevencijos centras, 2011)

SVEIKATOS PRIEŽIŪROS SISTEMOS RAIDA

Vartojamos sąvokos:

Atvykęs į stacionarą pacientas (hospitalizacija) – tai paciento paguldymas į stacionarinio gydymo įstaigą (skyrių) paprastai ne mažiau kaip 24 valandoms.

Gulėjimo stacionare laikas – tai kalendorinių dienų skaičius nuo paciento atvykimo į ligoninę iki jo išrašymo. Atvykimo ir išvykimo dienos skaičiuojamos kaip viena diena.

Lovos apyvartos rodiklis parodo, kiek vidutiniškai vienoje stacionaro lovoje gulėjo ligonių per metus.

Lovos funkcionavimo rodiklis – parodo, kiek dienų per metus stacionaro lova buvo užimta.

Gydytojų dirbančių Švenčionių r. sav. skaičius 2009 m. padidėjo 1-u gydytojų palyginti su 2008 m. 2010 m. gydytojų skaičius išliko toks pat kaip 2009 m.

Gydytojų skaičius, Švenčionių r. sav. tenkantis 10 tūkst. gyv. 2008-2010 m. didėjo. Tai lėmė sumažėjęs gyventojų skaičius savivaldybėje.

73 lentelė. Gydytojų skaičius

	2008 m.		2009 m.		2010 m.	
	Abs. sk.	10 000 gyv.	Abs. sk.	10 000 gyv.	Abs. sk.	10 000 gyv.
Lietuva	13403	40,0	13228	39,7	13203	40,7
Vilniaus apsk.	4110	48,4	4177	49,1	4207	50,2
Švenčionių r. sav.	45	14,8	46	15,4	46	15,7

(Šaltinis: Higienos instituto Sveikatos informacijos centras: Lietuvos gyventojų sveikata ir sveikatos priežiūros įstaigų veikla, 2008, 2009, 2010 m.)

Švenčionių r. sav per 2008-2010 m. laikotarpį, šeimos gydytojų skaičius nekito, tuo tarpu Lietuvoje ir Vilniaus apsk. bendrosios praktikos gydytojų skaičius didėjo.

Bendrosios praktikos gydytojų skaičius, tenkantis 10 tūkst. gyv. Švenčionių r. sav. nuo 2008 m. iki 2010 m. nežymiai padidėjo.

74 lentelė. Bendrosios praktikos (šeimos) gydytojų skaičius

	2008 m.		2009 m.		2010 m.	
	Abs. sk.*	10 000 gyv. **	Abs. sk. *	10 000 gyv. **	Abs. sk. *	10 000 gyv.
Lietuva	1822	5,44	1838	5,52	1849	5,7
Vilniaus apsk.	387	5,35	398	5,46	427	5,69
Švenčionių r. sav.	12	3,96	12	4,01	12	4,11

(* Šaltinis: Statistikos departamentas prie LRV)

(** Šaltinis: Higienos instituto Sveikatos informacijos centras (DB, 2011, spalio)

Švenčionių r. sav. 2010 m. dirbo 12 odontologų, t.y. 1-nu odontologu mažiau nei 2009 m.

Švenčionių r. sav. 10 tūkst gyv. 2010 m. teko beveik dvigubai mažiau odontologų nei Lietuvos ir Vilniaus apsk. vidurkiai.

75 lentelė. Odontologų skaičius

	2008 m.		2009 m.		2010 m.	
	Abs. sk.	10 000 gyv.	Abs. sk.	10 000 gyv.	Abs. sk.	10 000 gyv.
Lietuva	2287	7,1	2408	7,2	2529	7,8
Vilniaus apsk.	567	6,7	655	7,7	692	8,3
Švenčionių r. sav.	8	2,6	13	4,3	12	4,1

(Šaltinis: Higienos instituto Sveikatos informacijos centras: Lietuvos gyventojų sveikata ir sveikatos priežiūros įstaigų veikla, 2008, 2009, 2010 m.)

2010 m. Švenčionių r. sav. dirbo 213 specialistų su medicinos išsilavinimu (ne gydytojų), t. y. 3 specialistais mažiau nei 2009 m. 2008-2010 m. Švenčionių r. sav. specialistų su medicinos išsilavinimu (ne gydytojų) skaičius 10 tūkst. gyv. didėjo.

Švenčionių r. sav. 2008-2010 m. specialistų su medicinos išsilavinimu (ne gydytojų) skaičius 10 tūkst. gyv. buvo mažesnis nei Lietuvos ir Vilniaus apsk. vidurkis.

76 lentelė. Specialistų su aukštesniu ir aukštesniojo medicinos išsilavinimu (ne gydytojų) skaičius

	2008 m.		2009 m.		2010 m.	
	Abs. sk.	10 000 gyv.	Abs. sk.	10 000 gyv.	Abs. sk.	10 000 gyv.
Lietuva	32093	95,8	31567	94,8	30903	95,2
Vilniaus apsk.	8446	99,4	8362	98,3	8305	99,0
Švenčionių r. sav.	214	70,5	216	72,2	213	72,9

(Šaltinis: Higienos instituto Sveikatos informacijos centras: Lietuvos gyventojų sveikata ir sveikatos priežiūros įstaigų veikla, 2008, 2009, 2010 m.)

Slaugytojų skaičius (įskaitant akušerius) Švenčionių r. sav. 2010 m. buvo 168, ir t. y. 4 (2,3 proc.) slaugytojais mažiau nei 2009 m. Švenčionių r. sav. 10 tūkst. gyv. 2008-2010 m. teko mažiau slaugytojų (įskaitant akušerius) nei Lietuvos ir Vilniaus apsk. vidurkis.

77 lentelė. Slaugytojų skaičius (įskaitant akušerius)

	2008 m.		2009 m.		2010 m.	
	Abs. sk.	10 000 gyv.	Abs. sk.	10 000 gyv.	Abs. sk.	10 000 gyv.
Lietuva	24908	74,4	24290	73,0	23843	73,5
Vilniaus apsk.	6352	74,8	6258	73,6	6276	74,8
Švenčionių r. sav.	173	57,0	172	57,5	168	57,5

(Šaltinis: Higienos instituto Sveikatos informacijos centras: Lietuvos gyventojų sveikata ir sveikatos priežiūros įstaigų veikla, 2008, 2009, 2010 m.)

Švenčionių r. sav. per 2008-2010 m. laikotarpį stacionaro lovų skaičius (su slaugos lovomis) beveik nepakito – 2010 m. buvo 1-na lova daugiau nei 2009 m.

Lovų skaičius tenkantis 10 tūkst. gyv. 2008-2010 m. Švenčionių r. sav. kaip Lietuvoje ir Vilniaus apsk. didėjo.

78 lentelė. Bendras lovų skaičius stacionaruose (su slaugos lovomis)

	2008 m.		2009 m.		2010 m.	
	Abs. sk.	10 000 gyv.	Abs. sk.	10 000 gyv.	Abs. sk.	10 000 gyv.
Lietuva	27358	81,67	27155	81,57	26804	82,61
Vilniaus apsk.	7599	89,42	7633	89,77	7604	91,36
Švenčionių r. sav.	139	45,81	138	46,12	140	47,92

(Šaltinis: Higienos instituto Sveikatos informacijos centras: Lietuvos gyventojų sveikata ir sveikatos priežiūros įstaigų veikla, 2008, 2009, 2010 m.)

Lovų skaičius stacionaruose (be slaugos lovų) 2008-2010 m. Švenčionių r. nekito, o Lietuvoje ir Vilniaus apsk. kito nežymiai.

79 lentelė. Gyventojų aprūpinimas lovomis stacionaruose (be slaugos lovų)

	2008 m.		2009 m.		2010 m.	
	Abs. sk.	10 000 gyv.	Abs. sk.	10 000 gyv.	Abs. sk.	10 000 gyv.
Lietuva	22958	68,5	22719	68,2	22190	68,4
Vilniaus apsk.	6619	77,9	6656	78,3	6548	78,1
Švenčionių r. sav.	105	34,6	105	35,1	105	35,9

(Šaltinis: Higienos instituto Sveikatos informacijos centras: Lietuvos gyventojų sveikata ir sveikatos priežiūros įstaigų veikla, 2008, 2009, 2010 m.)

Hospitalizuotų asmenų skaičius 2010 m. sudarė 235,8 atv. 10 tūkst. gyv. ir tai yra 5 proc. daugiau nei 2009 m. Pastarasis rajono rodiklis 2010 m. buvo mažesnis už Lietuvos vidurkį, bet didesnis už Vilniaus apsk.

80 lentelė. Stacionaro ligonių skaičius

	2008 m.		2009 m.		2010 m.	
	Abs. sk.	10 000 gyv.	Abs. sk.	10 000 gyv.	Abs. sk.	10 000 gyv.
Lietuva	803979	239,4	811398	243,0	805994	245,2
Vilniaus apsk.	186025	219,1	190556	224,2	195188	231,1
Švenčionių r. sav.	6655	218,1	6752	224,1	6973	235,8

(Šaltinis: Higienos instituto Sveikatos informacijos centras: Lietuvos gyventojų sveikata ir sveikatos priežiūros įstaigų veikla, 2008, 2009, 2010 m.)

Analizuojant stacionarų lovų veiklos rodiklius, stebima, kad didžiausias lovo funkcionavimas Švenčionių r. sav. buvo 2008 m. (246,24 dienos). Pastarasis rodiklis buvo mažesnis už Lietuvos ir Vilniaus apsk. rodiklius. 2010 m. vidutinė gulėjimo trukmė stacionare buvo trumpesnė nei 2008 ir 2009 m. – 7,75 dienos. 2008-2010 m. lovos apyvarta Švenčionių r. sav. didėjo ir 2010 m. Švenčionių r. sav. rodikliai buvo artimi šalies ir Vilniaus apsk. vidurkiams.

81 lentelė. Stacionaro lovų veiklos pagrindiniai rodikliai

	Lovo funkcionavimas			Vidutinis gulėjimo laikas			Lovo apyvarta		
	2008m.	2009m.	2010m.	2008m.	2009m.	2010m.	2008m.	2009m.	2010m.
Lietuva	285,32	279,78	279,79	9,66	9,17	9,10	29,55	30,51	30,73
Vilniaus apsk.	269,15	265,58	269,76	9,73	9,02	8,79	27,65	29,43	30,68
Švenčionių r. sav.	246,24	240,59	237,21	8,96	8,54	7,75	27,48	28,17	30,61

(Šaltinis: Higienos instituto Sveikatos informacijos centras: Stacionaro lovų veikla pagal profilių grupes ir apskritis bei savivaldybes, 2008, 2009, 2010 m.)

2010 m. vienam Švenčionių r. sav. gyventojui teko 5,1 apsilankymai pas gydytojus. Per 2008-2010 m. laikotarpį apsilankymų pas gydytojus Švenčionių r. sav. mažėjo. Švenčionių r. sav. rodikliai buvo mažesni už Lietuvos ir Vilniaus apsk. rodiklius.

2008 m. iš visų apsilankymų pas gydytojus 13,3 proc. buvo profilaktiniai ir šie rodikliai buvo didesni už Lietuvos vidurkį ir lygūs Vilniaus apsk. vidurkiui. Tačiau iki 2010 m. profilaktinių pasitikrinimų Švenčionių r. sav. mažėjo. 2010 m. profilaktinių pasitikrinimų procentas Švenčionių r. sav. buvo mažesnis už šalies ir Vilniaus apsk. rodiklius.

82 lentelė. Apsilankymų pas gydytojus skaičius

	2008 m.			2009 m.			2010 m.		
	Abs. sk.	1- am gyv.	Profilak- tiniai %*	Abs. sk.	1- am gyv.	Profilak- tiniai %*	Abs. sk.	1- am gyv.	Profilak- tiniai %*
Lietuva	21952540	6,54	12,7	21792974	6,53	12,4	21213735	6,45	12,1
Vilniaus apsk.	5945954	7,00	13,3	5904722	9,95	12,7	5811454	6,88	12,5
Švenčionių r. sav.	171953	5,64	13,3	168699	5,60	12,2	150709	5,10	12,0

* Iš visų apsilankymų profilaktiniai

(Šaltinis: Higienos instituto Sveikatos informacijos centras: Lietuvos gyventojų sveikata ir sveikatos priežiūros įstaigų veikla, 2008, 2009, 2010 m.)

Analizuojant Švenčionių r. sav. gyventojų apsilankymus pas šeimos gydytojus, matyti, kad 2008-2010 m. Švenčionių r. sav. gyventojai mažiau lankosi pas šeimos gydytojus, tuo tarpu Lietuvoje ir Vilniaus apsk. ženkliai daugiau.

83 lentelė. Apsilankymai pas šeimos gydytoją 100-iui gyventojų.

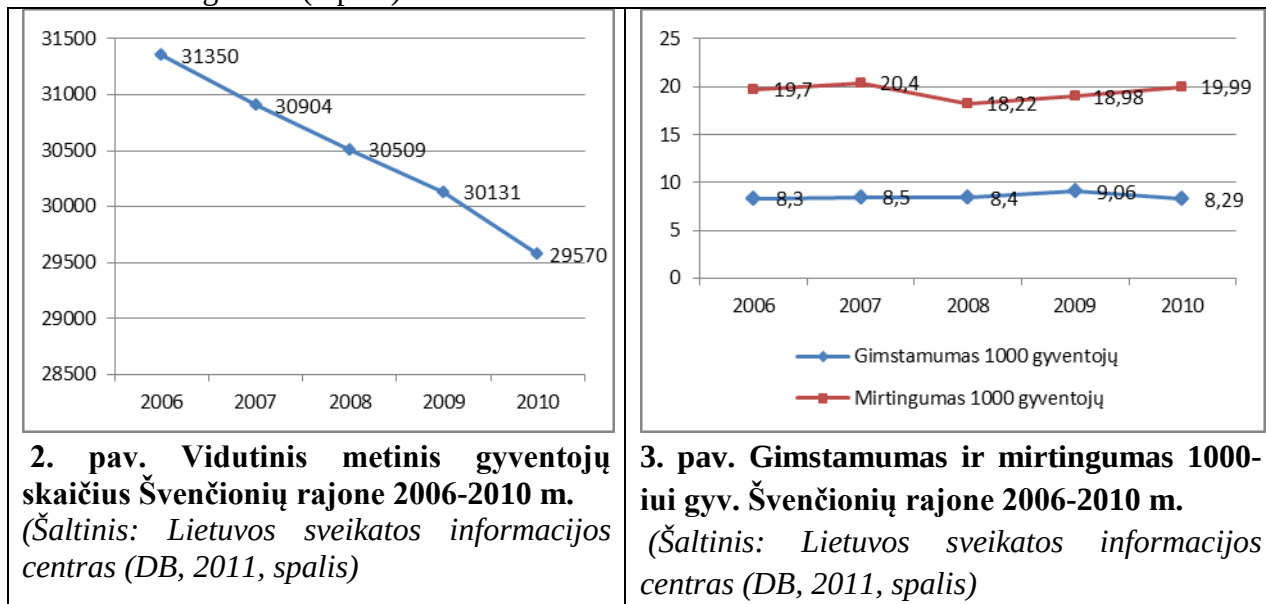
	2007m.	2008m.	2009m.	2010m.
Lietuva	264,88	274,6	276,3	273,28
Vilniaus apsk.	249,06	254,13	253,55	254,37
Švenčionių r. sav.	262,07	250,66	240,45	218,55

(Šaltinis: Lietuvos sveikatos informacijos centras (DB, 2011, spalio)

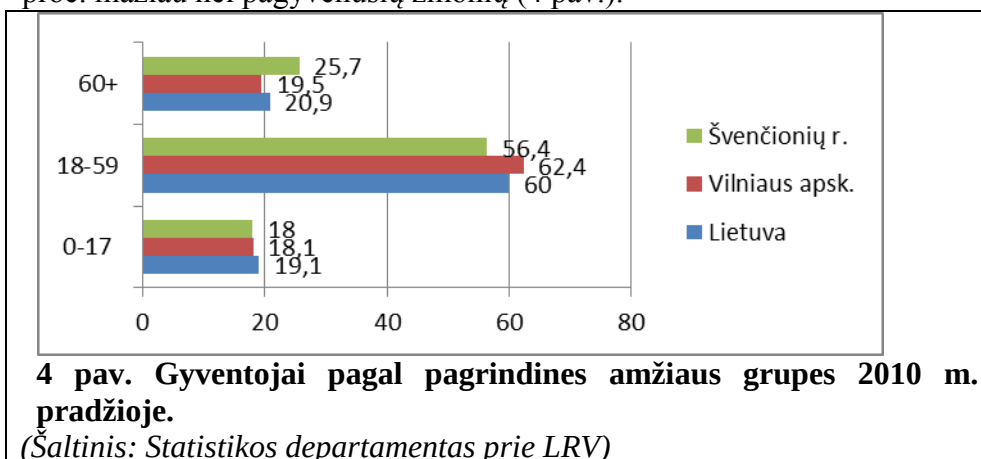
II SPECIALIOJI DALIS

1. Gyventojai.

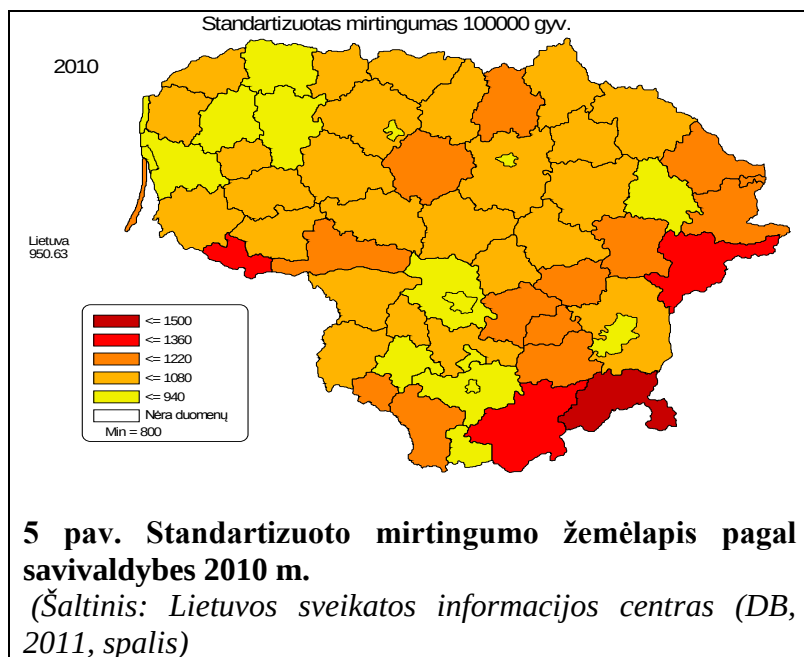
Švenčionių r. sav. kaip ir visoje Lietuvoje gyventojų skaičius nuolat mažėja. Spartų gyventojų skaičiaus mažėjimą lemia žemas gimstamumo lygis, negalintis užtikrinti kartų kaitos, dideli emigracijos srautai, aukštas mirtingumas. (1 pav.).



2010 m. pradžioje šalyje vaikų 0-17 m. buvo šiek tiek mažiau nei pagyvenusių žmonių (atitinkamai 19,1 proc. ir 20,1 proc. nuo visų šalies gyventojų.). Švenčionių rajone šis skirtumas yra ryškesnis. Rajone 2010 m. 0-17 m. vaikų buvo 18 proc., o pagyvenusių žmonių 25,7 proc. ir tai reiškia, kad rajone vaikų 7,7 proc. mažiau nei pagyvenusių žmonių (4 pav.).

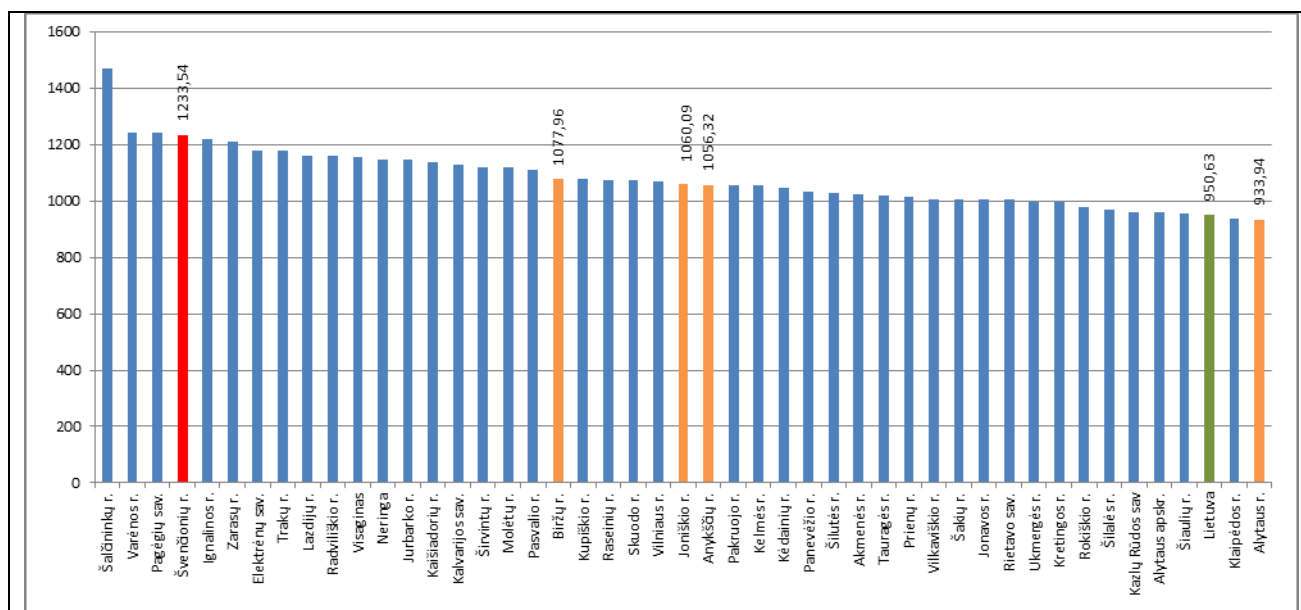


2. Mirtingumas.



Lietuvoje 100 tūkst. gyv. 2010 m. teko 950,63 mirties atvejai. Švenčionių r. sav mirtingumo rodiklis 2010 m. buvo vienas didžiausių, lyginant su kitomis savivaldybėmis. 2010 m. už Švenčionių rajono mirtingumo rodikliai buvo didesni tik Šalčininkų, Varėnos ir Pagėgių savivaldybėse.

Švenčionių r. 2010 m. vyrų ir moterų mirtingumas taip pat buvo vienas iš aukščiausių lyginant su Lietuva bei savivaldybėmis gyventojų skaičiumi ir amžiaus struktūra panašiomis į Švenčionių r. (5,6 pav.).



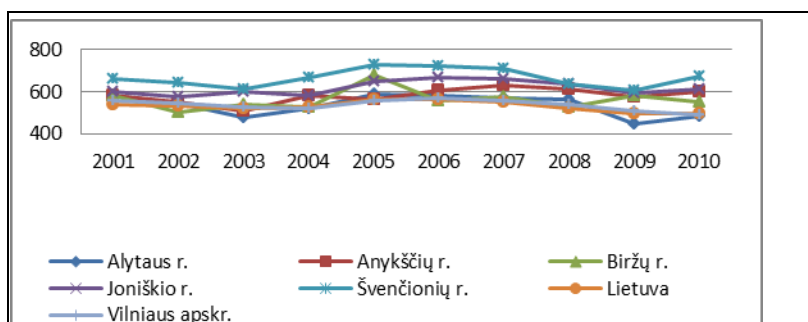
6 pav. Standartizuotas mirtingumas pagal savivaldybes 2010 m.

(Šaltinis: Lietuvos sveikatos informacijos centras (DB, 2011, spalį))

Švenčionių rajonas išsiskiria aukštu 0-64 m. gyventojų mirtingumu. Pastarosios amžiaus grupės mirtingumas už Švenčionių rajono 2010 m. didesnis mirtingumas buvo tik Šalčininkų ir Varėnos rajonuose.

2010 m. Švenčionių rajone pagrindinės gyventojų mirties priežastys buvo:

- **kraujotakos sistemos ligos** – 63,8 proc. visų mirties priežasčių (šalyje – 56,1 proc.);
- **piktybiniai navikai** – 11,2 proc. (šalyje – 19,3 proc.);
- **išorinės mirties priežastys** – 11,2 proc. (šalyje – 9,6 proc.);
- **kvėpavimo sistemos ligos** – 2,5 proc. (šalyje – 3 proc.).



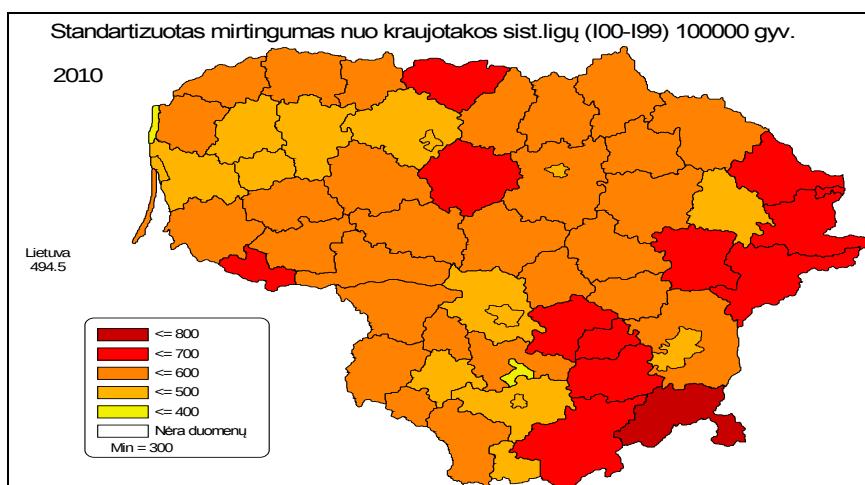
7 pav. Standartizuotas mirtingumas nuo kraujotakos sistemos ligų Švenčionių r. sav., Lietuvoje, Vilniaus apskr. ir savivaldybėse gyventojų skaičiumi ir amžiaus struktūra panašiose į Švenčionių r.

(Šaltinis: Lietuvos sveikatos informacijos centras (DB, 2011, spalį)

r.(7, 8 pav.)

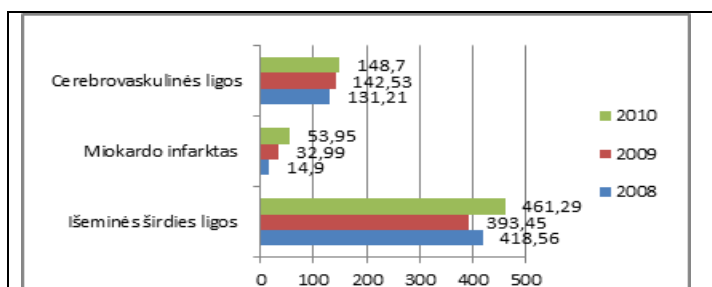
Tiek visoje šalyje, tik Vilniaus apskrityje, tiek Švenčionių rajone, pagrindinė mirčių priežastis kraujotakos sistemos ligos. Standartizuotas mirtingumas nuo kraujotakos sistemos ligų Švenčionių r. sav. buvo beveik vienas didžiausių Lietuvoje. Už Švenčionių rajono didesnis mirtingumas 2010 m. fiksuotas tik Šalčininkų rajone.

Per 10-ies metų laikotarpį (nuo 2001 iki 2010 m.) mirtingumas nuo kraujotakos sistemos ligų Švenčionių rajone buvo didesnis už Lietuvos, Vilniaus apskrities bei rajonus, gyventojų skaičiumi ir amžiaus struktūra panašius į Švenčionių



8 pav. Standartizuoto mirtingumo nuo kraujotakos sistemos ligų žemėlapis pagal savivaldybes 2010 m.

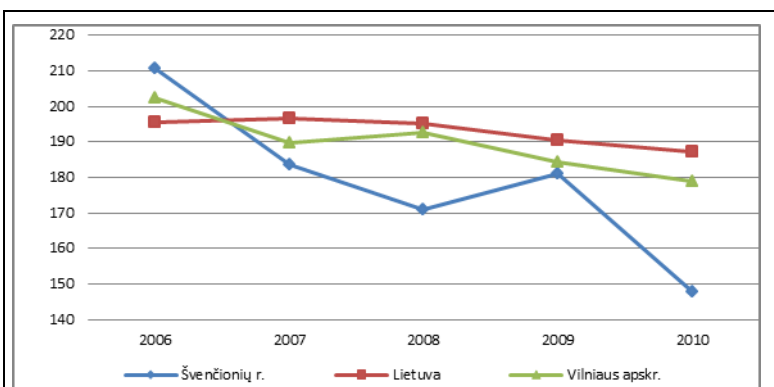
(Šaltinis: Lietuvos sveikatos informacijos centras (DB, 2011, spalį)



9 pav. Standartizuotas mirtingumas pagal kraujotakos sistemos ligas Švenčionių r. 2008-2010 m.

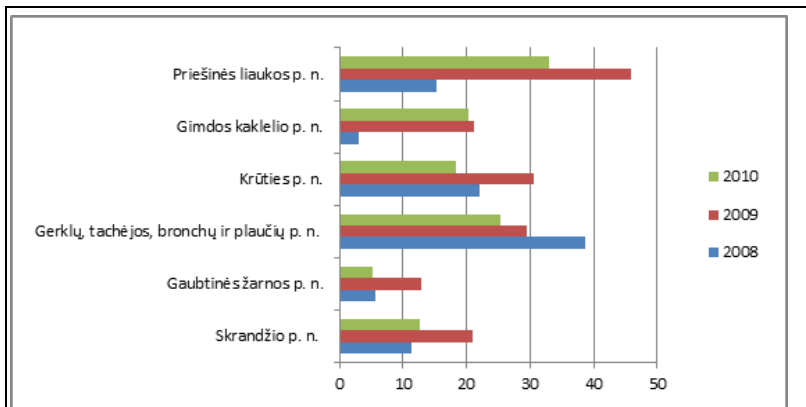
(Šaltinis: Lietuvos sveikatos informacijos centras (DB, 2011, spalį)

Švenčionių rajone 2010 m. nuo kraujotakos sistemos ligų mirė 63,8 proc. visų mirusiųjų, t.y. nuo šių ligų mirė beveik kas antras mirusysis: dažniausiai nuo išeminių širdies ligų, cerebrovaskulinių ligų, miokardo infarkto (9 pav.). Tarp mirusių nuo kraujotakos sistemos ligų Švenčionių r. 2010 m. buvo dvigubai daugiau vyrų nei moterų.



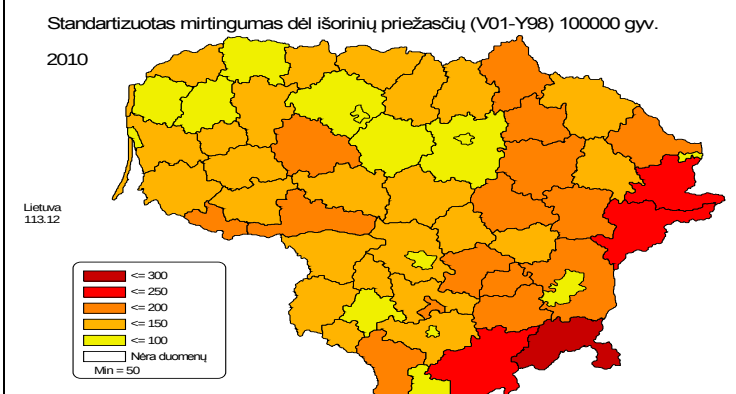
10 pav. Standartizuotas mirtingumas dėl piktybinių navikų Lietuvoje, Vilniaus apskr. ir Švenčionių r. sav.
(Šaltinis: Lietuvos sveikatos informacijos centras (DB, 2011, spalįs))

- **skrandžio** – 9,1 (šalyje – 8,4 proc.);
- **krūties (moterų)** – 6,1 proc. (šalyje – 7,1 proc.);
- **gimdos kaklelio** – 6,1 proc. (šalyje – 3,0 proc.).



11 pav. Standartizuotas mirtingumas nuo piktybinių navikų Švenčionių r. sav. pagal lokalizaciją 2008-2010 m.
(Šaltinis: Lietuvos sveikatos informacijos centras (DB, 2011, spalįs))

12 pav. Standartizuoto mirtingumo dėl išorinių mirties priežasčių žemėlapis pagal savivaldybes 2010 m.



(Šaltinis: Lietuvos sveikatos informacijos centras (DB, 2011, spalįs))

Antrą vietą mirčių priežasčių struktūroje užima piktybiniai navikai. 2006-2010 m. Švenčionių rajone mirtingumo nuo piktybinių navikų situacija buvo kintanti, 2008 m. kritęs mirtingumo rodiklis 2009 m. vėl išaugo, o 2010 m. vėl krito.

Švenčionių rajone 2010 m. pagrindinės piktybinių navikų lokalizacijos buvo šios:

- **trachėjos-plaučių** piktybiniai navikai 12,1 proc. visų piktybinių navikų mirčių (šalyje – 16,1 proc);
- **priešinės liaukos** – 10,6 proc. (šalyje – 7,1 proc.);

Nuo piktybinių navikų Švenčionių rajone 2010 m. mirė beveik kas 9 mirusysis.

2010 m. Švenčionių r. mirtingumo nuo piktybinių navikų rodikliai buvo mažesni už Lietuvos, Vilniaus apskr. ir rajonus, gyventojų skaičiumi ir amžiaus struktūra panašius į Švenčionių r.

Švenčionių r. sav. mirtingumo dėl išorinių mirties priežasčių rodikliai 2001-2010 m. gerokai viršijo Lietuvos ir Vilniaus apskr. rodiklius. Dėl išorinių mirties priežasčių Švenčionių rajone 2010 m. mirė beveik kas 9 mirusysis.

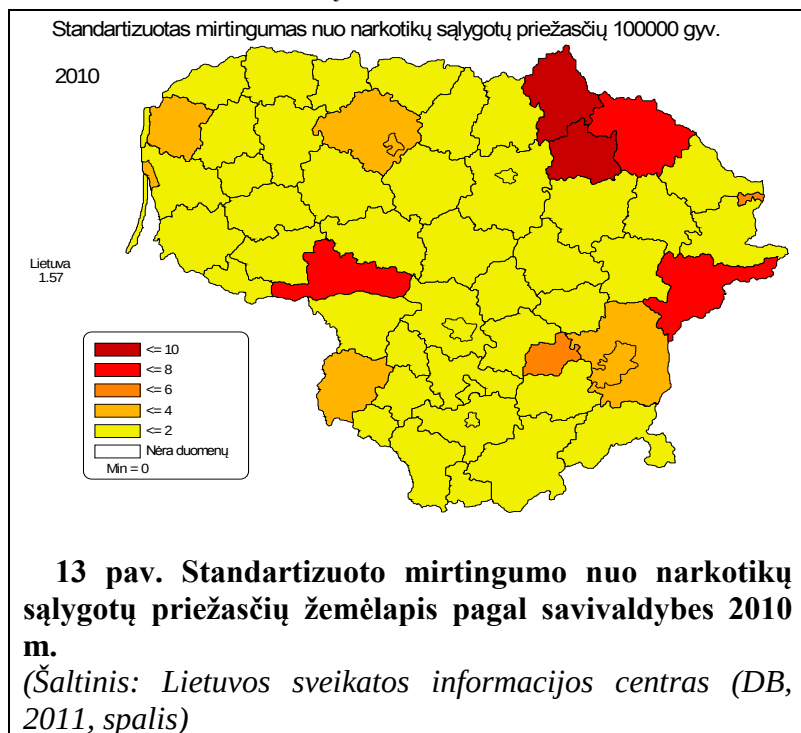
Didesnis mirtingumas dėl išorinių mirties priežasčių už Švenčionių rajono 2010 m. fiksuotas tik Šalčininkų ir Ignalinos rajonuose. Mirtingumo dėl išorinių mirties priežasčių struktūra Švenčionių r. 2001-2010 m. laikotarpyje yra labai kintanti, vienais metais fiksuojamas staigus mirtingumo padidėjimas, kitais staigus sumažėjimas, tačiau visame 2001-2010 m. laikotarpyje mirtingumo dėl išorinių mirties priežasčių rodiklis Švenčionių

r. buvo ženkliai didesnis už Lietuvos ir Vilniaus apskr.

Švenčionių r. sav. 2010 m. pagrindinės išorinių mirčių priežastys buvo šios:

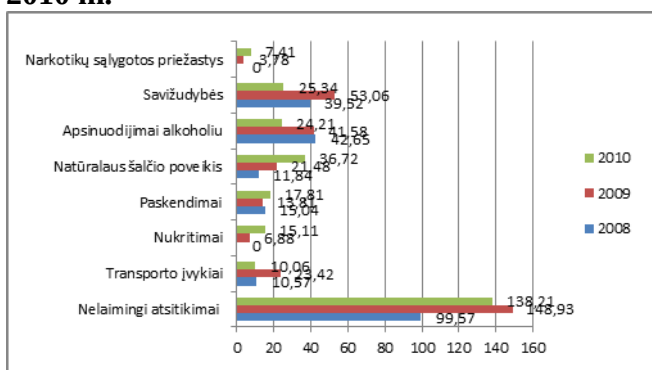
- **dėl šalčio poveikio** 18,2 proc. visų išorinių mirčių (šalyje – 9,6 proc.);
- tyčiniai susižalojimai (savižudybės) – 13,6 proc. (šalyje – 25,2 proc.);
- **atsitiktiniai apsinuodijimai alkoholiu** – 10,6 proc. (šalyje – 7,7 proc.);
- atsitiktiniai paskendimai – 7,6 proc. (šalyje – 7,9 proc.);
- transporto įvykiai – 4,5 proc. (šalyje – 9,2 proc.).

2010 m. Švenčionių rajone fiksuotas itin didelis mirtingumas dėl nelaimingų atsitikimų. Standartizuotas mirtingumo rodiklis dėl nelaimingų atsitikimų Švenčionių r. sav. 2010 m. buvo dvigubai aukštesnis už Lietuvos. Už Švenčionių r. didesni rodikliai fiksuoti tik Šalčininkų ir Ignalinos rajonuose.



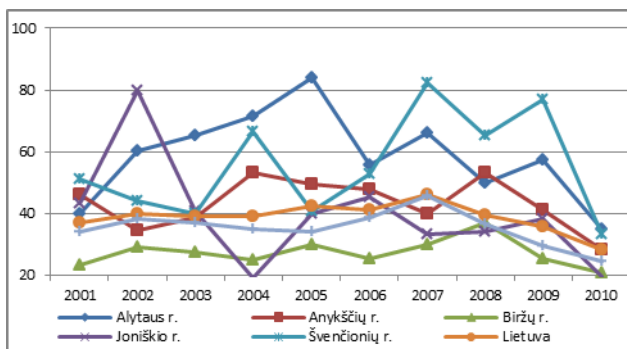
2010 m. Švenčionių rajonas išsiskyrė iš kitų savivaldybių itin aukštu dėl narkotikų sąlygotų priežasčių mirtingumu. Dėl narkotikų sąlygotų priežasčių didesnis mirtingumas už Švenčionių r. 2010 m. fiksuotas tik Biržų ir Kupiškio rajonuose.

14 pav. Standartizuotas mirtingumas pagal išorines mirties priežastis Švenčionių r. sav. 2008-2010 m.



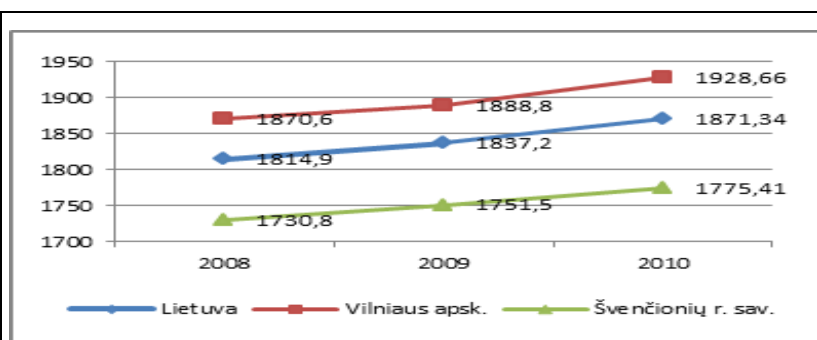
(Šaltinis: Lietuvos sveikatos informacijos centras (DB, 2011, spalį))

15 pav. Standartizuotas mirtingumas dėl kvėpavimo sistemos ligų Švenčionių r. sav., Lietuvoje, Vilniaus apsk. ir savivaldybėse gyventojų skaičiumi ir amžiaus struktūra panašiose į Švenčionių r.



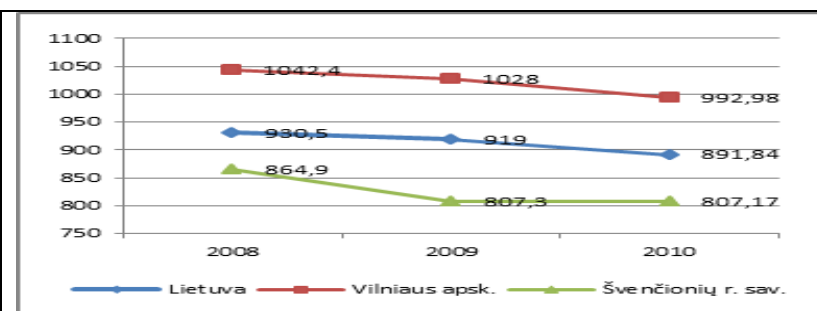
(Šaltinis: Lietuvos sveikatos informacijos centras (DB, 2011, spalį))

3. Sergamumas, bendras sergamumas.



16 pav. Suaugusiųjų nuo 18 metų bendrasis sergamumas 1000-iui suaugusiųjų Švenčionių r., Vilniaus apsk. ir Lietuvoje 2008-2010 m.

Higienos instituto Sveikatos informacijos centras: Lietuvos gyventojų sveikata ir sveikatos priežiūros įstaigų veikla, 2008, 2009, 2010)



19 pav. Naujai užregistruotų susirgimų 1000-iui suaugusiųjų Švenčionių r., Vilniaus apsk. ir Lietuvoje 2008-2010 m.

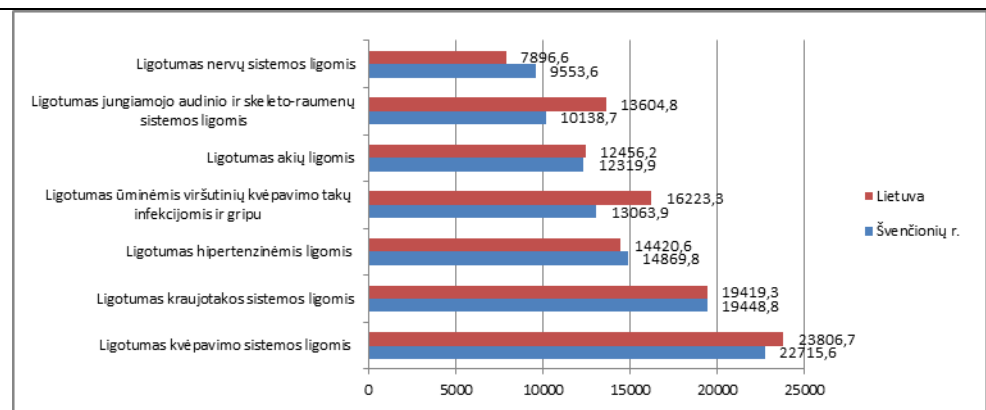
Higienos instituto Sveikatos informacijos centras: Lietuvos gyventojų sveikata ir sveikatos priežiūros įstaigų veikla, 2008, 2009, 2010)

Mirtingumas dėl kvėpavimo sistemos ligų nuo 2007 m. šalyje ir Vilniaus apskrityje mažėjo, o Švenčionių rajone mirtingumo dėl kvėpavimo sistemos ligų dinamika buvo kintanti, 2007 m. kritęs mirtingumo rodiklis 2008 m. didėjo, o 2009 m. vėl krito. Itin aukštas mirtingumas dėl kvėpavimo sistemos ligų Švenčionių r. sav. fiksuotas 2007-2009 m.

Pagrindinės mirtingumo nuo kvėpavimo sistemos ligų priežastys buvo pneumonija ir lėtinės apatinių kvėpavimo takų ligos. Dėl kvėpavimo sistemos ligų 2010 m. Švenčionių r. 11 kartų dažniau mirė vyrai nei moterys.

Suaugusiųjų nuo 18 m. amžiaus Švenčionių r. sav. gyventojų bendras sergamumas, užregistruotas ambulatorinę pagalbą teikiančiose įstaigose 2008-2010 m. didėjo, tačiau Švenčionių rajono rodikliai buvo mažesni nei šalies ir Vilniaus apsk.

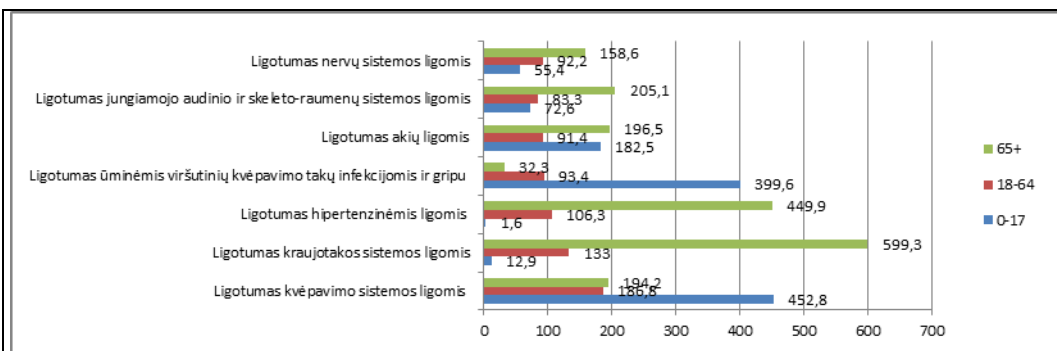
Lietuvoje ir Vilniaus apsk. 2010 m. naujai užregistruotų susirgimų užregistruotą ambulatorinę pagalbą teikiančiose įstaigose sumažėjo, Švenčionių r., sav. nežymiai padidėjo



17 pav. Ligotumas pagal ligas 100-ui tūkst. gyv. Lietuvoje ir Švenčionių r. sav. 2010 m.

(Šaltinis: Lietuvos sveikatos informacijos centras (DB, 2011, spalio))

- akių ligomis – 12319,9 (šalyje – 12456,2);
- jungiamojo audinio ir skeleto-raumenų sistemos ligomis – 10138,7 (šalyje – 13604,8);
- nervų sistemos ligomis – 9553,6 (šalyje – 7896,6).



18 pav. Sergančių Švenčionių r. sav. gyventojų skaičius 1000-iai gyv. pagal amžių ir pagal ligas.

(Šaltinis: Lietuvos sveikatos informacijos centras: Lietuvos gyventojų sergamumas apskrityse ir savivaldybėse, 2010 m.)

2010 m. Švenčionių r. sav. gyventojai dažniausiai sirgo šiomis ligomis:

- kvėpavimo sistemos ligomis – 22715,6 atv. 100-iai tūkst. gyv. (šalyje – 23806,7);
- kraujotakos sistemos ligomis – 19448,8 (šalyje – 19419,3);
- hipertenzinėmis ligomis – 14869,8 (šalyje – 14420,6);
- ūminėmis viršutinių kvėpavimo takų infekcijomis – 13063,9 (šalyje – 16223,3);

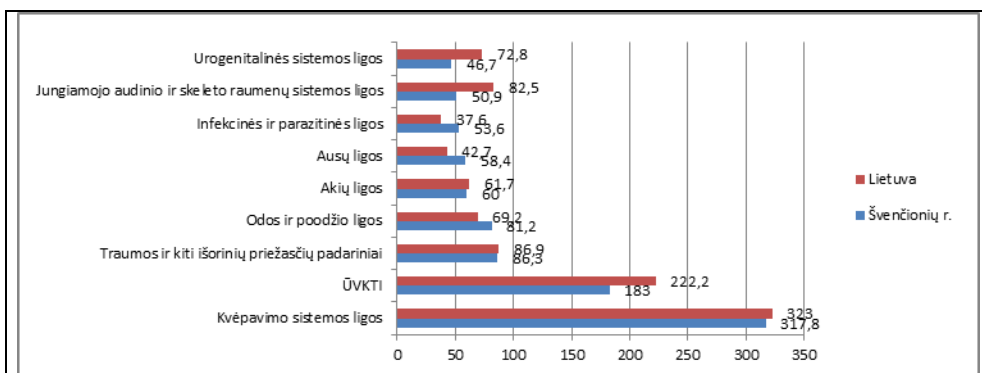
2010 m. Švenčionių r. sav. kraujotakos sistemos ligomis dažniausiai sirgo vyresnio amžiaus gyventojai, iš jų dažniausiai sirgo hipertenzinėmis ligomis.

Vaikų pagrindinė susirgimų priežastis 2010 m. buvo kvėpavimo sistemos ligos, iš jų vaikai dažniausiai sirgo

ūminėmis viršutinių kvėpavimo takų infekcijomis. 2010 m. fiksuotas aukštas vaikų sergamumas akių ligomis. Pastarasis rodiklis buvo artimas vyresnio amžiaus žmonių rodikliui.

2010 m. Švenčionių r. sav. dažniausiai buvo užregistruoti šie nauji ligų atvejai:

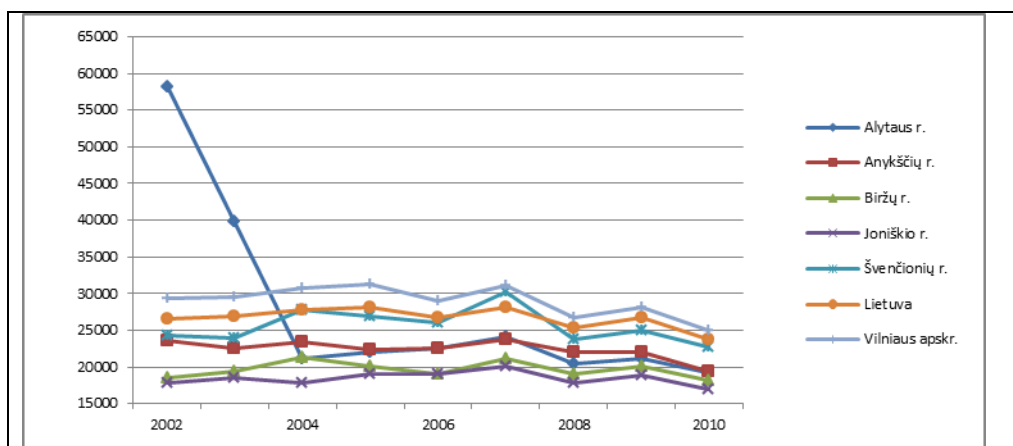
- kvėpavimo sistemos ligos – 317,8 atv. 1000-iai gyv. (šalyje – 323,0);
- Ūmios viršutinių kvėpavimo takų infekcijos (ŪVKTI) – 183,0 (šalyje – 222,2);
- traumos ir kiti išorinių priežasčių padariniai – 86,3 (šalyje – 86,9);
- **odos ir poodžio ligos – 81,2 (šalyje – 69,2);**
- akių ligos – 60,0 (šalyje – 61,7);
- **ausų ligos – 58,4 (šalyje – 42,7);**
- **infekcinės ir parazitinės ligos – 53,6 (šalyje – 37,6);**
- jungiamojo audinio ir skeleto raumenų sistemos ligos – 50,9 (šalyje – 82,5);
- urogenitalinės sistemos ligos – 46,7 (šalyje – 72,8).



20 pav. Naujų susirgimų skaičius pagal priežastis tenkantis 1000-iui gyv. Švenčionių r. sav. ir Lietuvoje 2010 m.

(Šaltinis: Lietuvos sveikatos informacijos centras: Lietuvos gyventojų sergamumas apskrityse ir savivaldybėse, 2010 m.)

Kvėpavimo sistemos ligos:



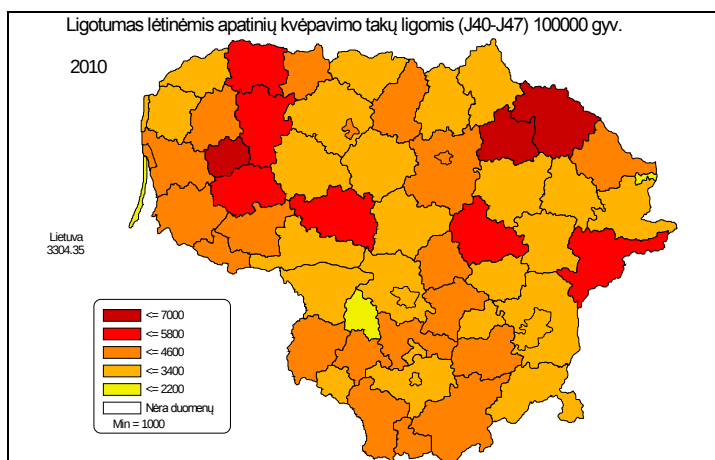
21 pav. Ligotumas kvėpavimo sistemos ligomis 100-ui tūkst. gyv. 2002-2010 m.

(Šaltinis: Lietuvos sveikatos informacijos centras (DB, 2011, spalį)

Kvėpavimo sistemos ligos buvo dažniausia rajono, Vilniaus apskr. ir šalies gyventojų sergamumo priežastis. Šiomis ligomis rajono miesto gyventojai sirgo dažniau nei kaimo.

Ligotumas kvėpavimo sistemos ligomis Švenčionių r. sav. buvo didesnis už rajonų gyventojų skaičiumi ir amžiaus struktūra panašių į Švenčionių r., tačiau buvo mažesnis už

Vilniaus apskr. ir šalies rodiklius. Dažniausiai Švenčionių r. sav. gyventojai sirgo ūminėmis viršutinių kvėpavimo takų infekcijomis ir gripu (2010 m. 57,5 proc. sergančių gyventojų nuo visų kvėpavimo sistemos ligų).

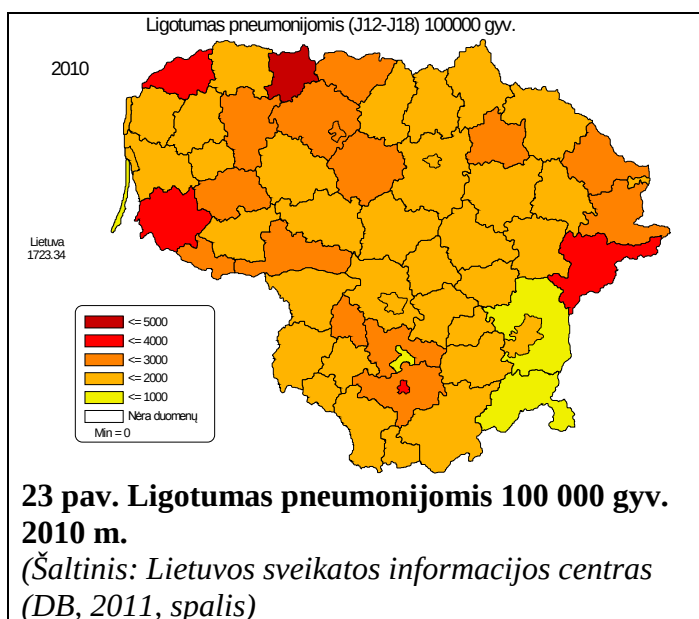


22 pav. Ligotumas lėtinėmis apatinių kvėpavimo takų ligomis 100 000 gyv. 2010 m.

(Šaltinis: Lietuvos sveikatos informacijos centras (DB, 2011, spalį)

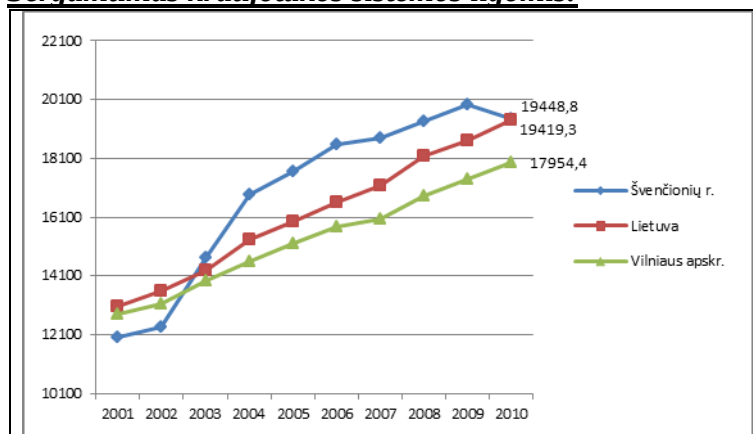
Švenčionių r. sav. gyventojų, sergančių **lėtinėmis apatinių kvėpavimo takų ligomis**, buvo daugiau nei Vilniaus apskr. ir bendrai šalyje, tačiau rajone stebimas sergančių šiomis ligomis skaičiaus mažėjimas.

Lėtinėmis apatinių kvėpavimo takų ligomis 2010 m. dažniausiai sirgo 65+ ir 45-64 metų gyventojai. Vyrų ir moterų bei miesto ir kaimo gyventojų sergamumas **lėtinėmis apatinių kvėpavimo takų ligomis** beveik nesiskyrė.



Pneumonijomis Švenčionių r. sav. 2010 m. sirgo beveik kas 28-as gyventojas, tuo tarpu Lietuvoje – kas 58-tas gyventojas. Už Švenčionių r. sav. daugiau pneumonijos atvejų 2010 m. buvo nustatyta tik Akmenės r., skuodo ir Šilutės rajonuose.

Sergamumas kraujotakos sistemos ligomis:



24 pav. Ligotumas kraujotakos sistemos ligomis 2001-2010 m. Švenčionių r. sav., Vilniaus apskr. ir Lietuvoje.

(Šaltinis: Lietuvos sveikatos informacijos centras (DB, 2011, spalį))

Nuo 2001 m. asmenų, sergančių kraujotakos sistemos ligomis tiek šalyje, tiek Vilniaus apskr., tiek Švenčionių r. sav. didėjo. Švenčionių r. sav. 2010 m. stebimas kraujotakos sistemos ligų nežymus mažėjimas. Švenčionių r. sav. ligotumo rodikliai visais laikotarpiais viršijo šalies bei Vilniaus apskr. rodiklius, tik 2010 m. stebimas Švenčionių r. sav. rodiklių priartėjimas prie Lietuvos vidurkio.

Kraujotakos sistemos ligomis Švenčionių r. sav. 2010 metais sirgo kas 5-tas gyventojas ir tai dažniausiai buvo hipertenzinės ligos bei miokardo infarktas.

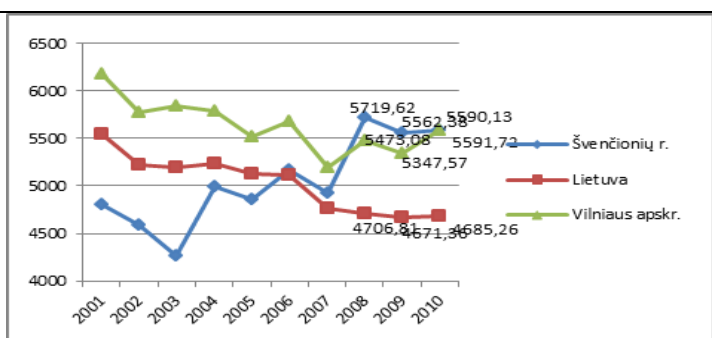
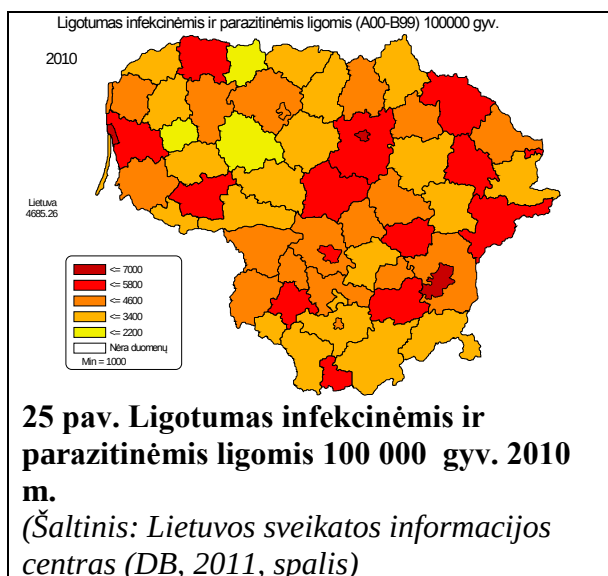
Švenčionių r. sav. 2010 m. kraujotakos sistemos ligomis dažniausiai sirgo 65+ ir 45-64 m. gyventojai. Kraujotakos sistemos

ligos beveik dvigubai dažniau nustatytos moterims nei vyrams ir dažniau miesto nei kaimo gyventojams.

Sergamumas infekcinėmis ir parazitinėmis ligomis:

Nepaisant modernių ir efektyvių gydymo bei profilaktikos priemonių, **infekcinės ir parazitinės ligos** išlieka epidemiologiškai svarbi visuomenės sveikatos sritis.

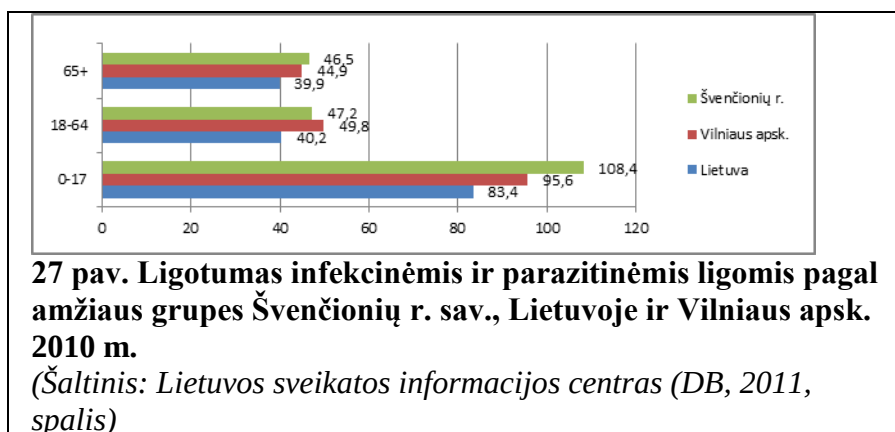
Infekcinėmis ir parazitinėmis ligomis Švenčionių r. sav. 2010 m. sirgo beveik kas 18-tas gyventojas, šalyje kas 21-mas gyventojas. 2001-2010 m. infekcinės parazitinės ligos dažniau buvo nustatytos moterims nei vyrams ir dažniau miesto gyventojams nei kaimo.



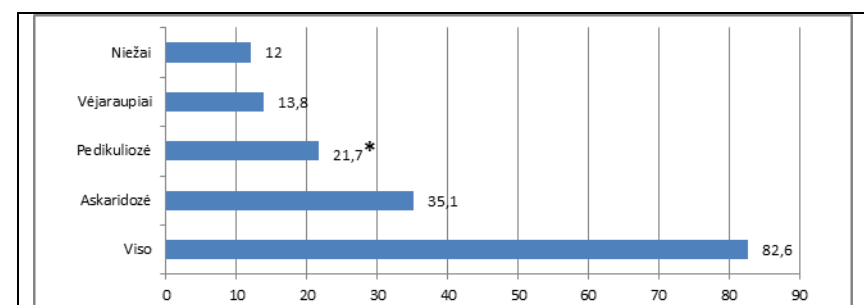
26 pav. Ligotumas infekcinėmis ir parazitinėmis ligomis

100 000 gyv. 2001-2010 m.

(Šaltinis: Lietuvos sveikatos informacijos centras (DB, 2011, spalį))



Švenčionių r. sav infekcinėmis ir parazitinėmis ligomis dažniausiai sirgo vaikai (0-17 m.). 2010 m. Švenčionių r. sav. vaikų sergančių infekcinėmis ir parazitinėmis ligomis skaičius buvo didesnis už Lietuvos ir Vilniaus apskr. Švenčionių r. sav. dažniau nei šalyje ir Vilniaus apskr. 2010 m. infekcinėmis ir parazitinėmis ligomis sirgo 65+ m. gyventojai.



28 pav. 0-17 m. vaikų sergamumas užkrečiamosiomis ligomis proc. pagal priežastis 2010 m.

(Šaltinis: Vilniaus visuomenės sveikatos centro Švenčionių skyrius, Švenčionių rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuras)

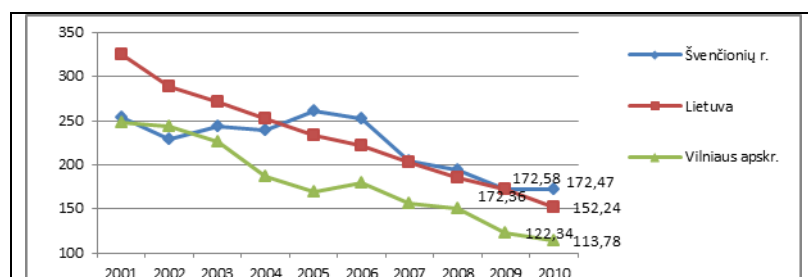
Procentai skaičiuoti nuo visų užregistruotų užkrečiamųjų ligų amžiaus grupėje 0-17 m. 2010 m. atmetus ŪVKTI.

* Procentai skaičiuoti nuo visų užregistruotų užkrečiamųjų ligų amžiaus grupėje 0-17 m. 2010 m. atmetus ŪVKTI, pedikuliozės atvejus užregistruotus VSC ir pridėjus VSB pedikuliozės rodiklius.

0-17 m. vaikai be ŪVKTI dažniausiai sirgo askaridoze, pedikulioze, vėjaraupiais ir niežais. Šie susirgimai sudarė apie 83 proc. visų užkrečiamųjų ligų atvejų neskaitant ŪVKTI.

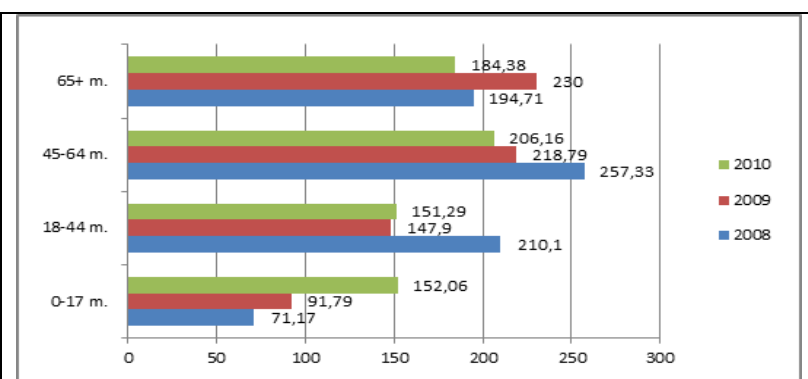
Tuberkuliozė:

Tuberkuliozė – viena iš grėsmingiausių infekcinių ligų, kurios plitimo priežastys yra socialinės: blogos gyvenimo ir sanitarinės - higieninės sąlygos, nevisavertė mityba, girtavimas, nedarbas, gyventojų migracija, skurdas, priklausomybė nuo narkotikų, ŽIV infekcija, nepakankama besigydančių ligonių kontrolė.



29 pav. Ligtumas tuberkulioze 100 000 gyv. Švenčionių r. sav., Lietuvoje ir Vilniaus apskr. 2001-2010 m.

Nuo 2005 m. ligotumas tuberkulioze 100-ui tūkst. gyv. Švenčionių r. sav buvo didesnis už Lietuvos ir Vilniaus apsk. rodiklius ir 2010 m. stebimas nežymus ligotumo tuberkulioze didėjimas Švenčionių r. sav, tuo tarpu Vilniaus apsk. ir Lietuvoje sergančių asmenų skaičius ir toliau mažėja.



30 pav. Ligtumas tuberkulioze 100 000 gyv. pagal amžiaus grupes 2008-2010 m.

(Šaltinis: Lietuvos sveikatos informacijos centras (DB, 2011, spalio))

Švenčionių r. išsiskiria iš kitų savivaldybių itin aukštu ir didėjančiu sergamumu tuberkulioze vaikų amžiaus grupėje (0-17m.). Vaikų, sergančių tuberkulioze skaičius Švenčionių r. sav. nuo 2007 m. tik didėjo (nuo 51,62 atv. 100-ui tūkst. gyv. 2007 m. iki 152,06 atv. – 2010 m.). Per keturis metus vaikų, sergančių tuberkulioze skaičius 100-ui tūkst. gyv. Švenčionių r. sav. išaugo 3 kartus ir toliau auga.

2010 m. vaikų, sergančių tuberkulioze skaičius Švenčionių r. buvo beveik vienas didžiausių tarp visų savivaldybių, už Švenčionių r. sav. didesni rodikliai

buvo nustatyti tik trijose savivaldybėse: Šakių r., Raseinių r. ir Jonavos r.

Švenčionių r. sav. 2010 m. taip pat fiksuotas didesnis amžiaus grupės 18-44 m. asmenų ligotumas tuberkulioze.

Sergamumas ŽIV, AIDS:

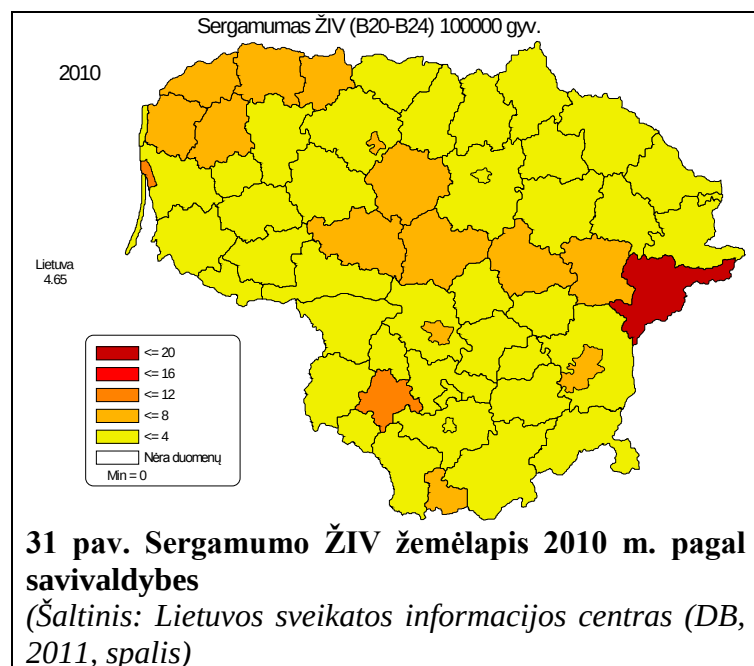
Aukščiausi sergamumo **ŽIV infekcija** rodikliai 2010 metais buvo nustatyti Švenčionių rajone, Klaipėdos mieste ir Akmenės rajone.

84 lentelė. Sergamumas ŽIV infekcija 2007-2010 m. miestuose ir kai kuriuose rajonuose.

Eil. Nr.	Administracinė teritorija	Iš viso užregistruota susirgimų				Užregistruota susirgimų 10 000 gyv.			
		2007m.	2008m.	2009m.	2010m.	2007m.	2008m.	2009m.	2010m.
1.	Švenčionių r.	2	3	4	5	0,64	0,96	1,29	1,66
2.	Klaipėdos m.	25	17	33	19	1,33	0,9	1,75	1,02
3.	Akmenės r.	1	0	1	2	0,70	0	0,36	0,74
4.	Kėdainių r.	0	0	3	4	0	0	0,47	0,64
5.	Marijampolės r.	2	1	0	6	0,2	0,1	0	0,62
6.	Mažeikių r.	4	2	4	4	0,61	0,3	0,61	0,62
7.	Vilniaus m.	25	22	41	33	0,45	0,39	0,74	0,59
8.	Šiaulių m.	7	1	20	7	0,47	0,08	2,27	0,56
9.	Plungės r.	1	0	0	2	0,23	0	0	0,46

10.	Kretingos r.	0	1	0	2	0	0,22	0	0,44
-----	--------------	---	---	---	---	---	------	---	------

(Šaltinis: Užkrečiamųjų ligų ir AIDS centras: Užsikrėtusiųjų lytiškai plintančiomis infekcijomis (LPI) ir Žmogaus imunodeficito virusu (ŽIV) epidemiologinės situacijos apžvalga Lietuvoje, 2010 m.)



Švenčionių r. sav. asmenų nešiojančių ŽIV virusą skaičius pradėjo didėti nuo 2007 m. (100 000 gyv. teko 6,47 atv.) ir 2010 m. 100 000 gyv. jau siekė 16,91 atvejus. Vertinant aplinkinių rajonų ŽIV paplitimo tendencijas pastebėta, kad 2006 m. vienas iš didžiausių sergamumo ŽIV infekcija rodiklių buvo fiksuotas Visagine ir toliau 2007-2010 m. sergamumas Švenčionių r. buvo vienas didesnių tarp kitų savivaldybių, o 2010 m. buvo pats didžiausias.

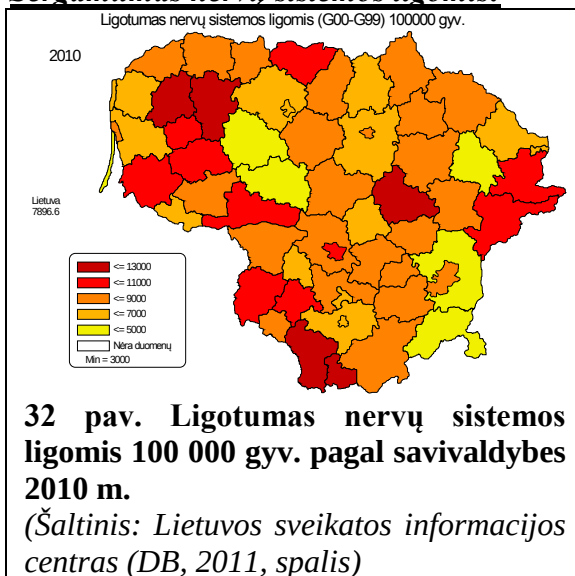
85 lentelė. ŽIV plitimo dinamika 2006-2010 m. tarp savivaldybių ir miestų esančių šalia Švenčionių r.

2006 m.		2007 m.		2008 m.		2009 m.		2010 m.	
Teritorija	100 000 gyv.	Teritorija	100 000 gyv.	Teritorija	100 000 gyv.	Teritorija	100 000 gyv.	Teritorija	100 000 gyv.
Visaginas	10,49	Visaginas	7	Švenčionių r.	9,83	Ignalinos r.	35,78	Švenčionių r.	16,91
Molėtų r.	4,22	Švenčionių r.	6,47	Ignalinos r.	5,01	Švenčionių r.	13,28	Vilnius	5,92
Vilnius	2,89	Ignalinos r.	4,91	Vilnius	3,95	Vilnius	7,33	Molėtų r.	4,5
Vilniaus r.	2,13	Vilnius	4,5	Visaginas	3,51	Visaginas	3,52	Visaginas	3,61
Utenos r.	2,06	Utenos r.	2,08	Vilniaus r.	2,09	Vilniaus r.	3,11	Vilniaus r.	1,04

(Šaltinis: Lietuvos sveikatos informacijos centras (DB, 2011, spalį))

Pagal sergamumo AIDS rodiklius Švenčionių r. pakliūna į dešimtuką savivaldybių, kuriose sergamumas AIDS yra didžiausias. Pagal sergamumo rodiklius Švenčionių r. užima 7 vietą (100 000 gyv. tenka 3,38 atv.). Iš artimesnių savivaldybių didesnis sergamumas AIDS fiksuotas Visagine (100 000 gyv. tenka 3,61 atv.). Didžiausias sergamumas AIDS fiksuotas vakarų Lietuvoje ir Ukmergės r.

Sergamumas nervų sistemos ligomis:

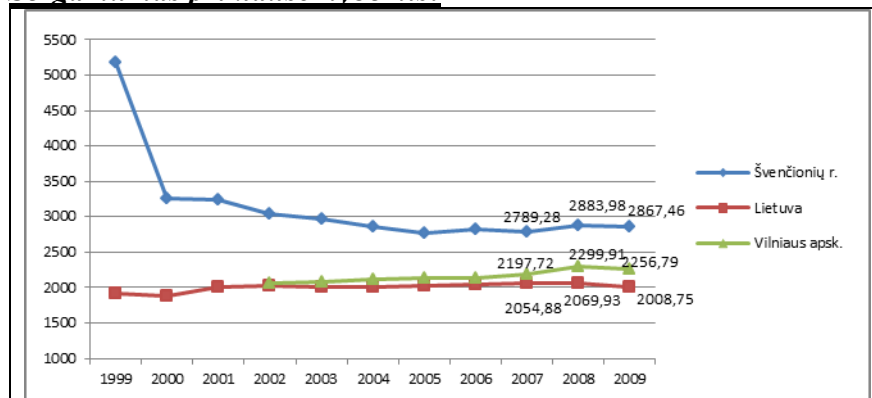


Švenčionių r. sav. 2001-2010 m., asmenų, sergančių nervų sistemos ligomis buvo daugiau nei Lietuvos ir Vilniaus apsk. vidurkiai ir asmenų, sergančių nervų sistemos ligomis skaičius 2001-2010 m. Lietuvoje Vilniaus apsk. ir Švenčionių r. sav. didėjo.

- Sergamumas nervų sistemos ligomis Švenčionių r. sav. 2010 m. 100 000 gyv. buvo 9553,6 atv. (šalyje – 7896,6 atv.).

Švenčionių r. sav. 2010 m. nervų sistemos ligos dažniau buvo nustatyto 65+ ir 45-64 m. gyventojams ir dažniau moterims nei vyrams.

Sergamumas priklausomybėmis:



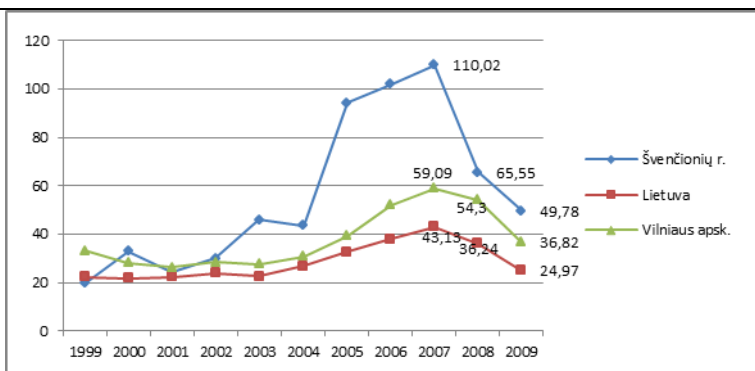
33 pav. Ligotumas priklausomybės ligomis 1999-2009 m. 100 000 gyv. Švenčionių r. sav., Lietuvoje ir Vilniaus apsk.
Šaltinis: Lietuvos sveikatos informacijos centras (DB)

Švenčionių r. sav., gyventojų sergančių **priklausomybės ligomis** skaičius 1999-2009 m. buvo didesnis už Lietuvos ir Vilniaus apsk. rodiklius.

Nors nuo 1999 m. iki 2005 m. asmenų, sergančių priklausomybės ligomis skaičius mažėjo, nuo 2006 vėl padidėjo nežymiai didėti. Panaši situacija ir Vilniaus apsk., o Lietuvoje rodikliai mažėja.

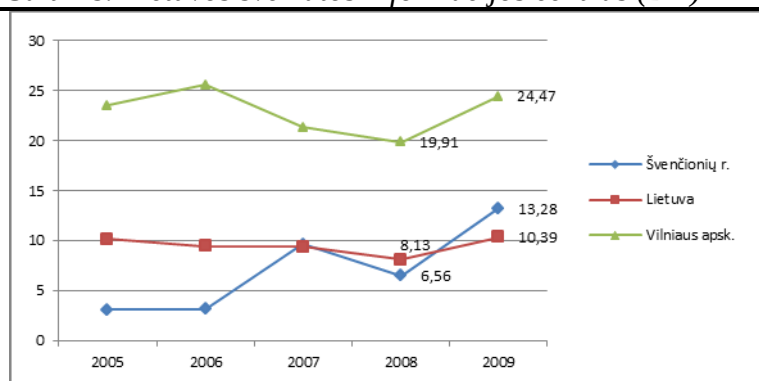
Tiek šalyje, tiek rajone nuo priklausomybės ligų dažniau kenčia vyrai nei moterys.

Visoje šalyje aktuali socialinė problema yra alkoholizmas ir priklausomybė nuo narkotikų ar psichotropinių medžiagų.



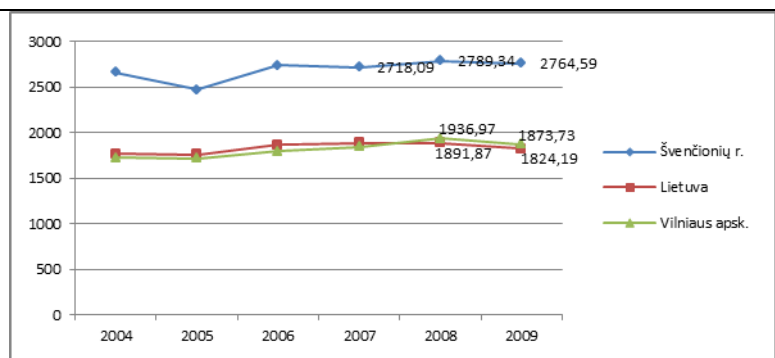
34 pav. Gyventojų sergamumas alkoholinėmis psichozėmis 100 000 gyv. Švenčionių r. sav., Lietuvoje ir Vilniaus apsk.

Šaltinis: Lietuvos sveikatos informacijos centras (DB)



35 pav. Gyventojų sergamumas narkomanija ir toksikomanija 100 000 gyv. Švenčionių r. sav., Lietuvoje ir Vilniaus apsk.

Šaltinis: Lietuvos sveikatos informacijos centras (DB)



36 pav. Gyventojų ligotumas alkoholizmu 100 000 gyv. Švenčionių r. sav., Lietuvoje ir Vilniaus apsk.

Šaltinis: Lietuvos sveikatos informacijos centras (DB)

Švenčionių r. sav. nuo 2007 m. sergamumas alkoholinėmis psichozėmis mažėjo, tačiau jis išliko didesnis nei šalyje ir Vilniaus apsk.

Vyrų sergamumas šiomis ligomis rajone 2007 m. buvo beveik 12 kartų didesnis nei moterų, 2009 m. vyrų sergamumas buvo 7 kartus didesnis už moterų.

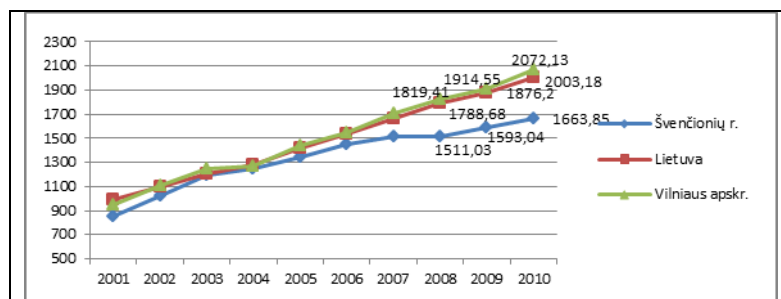
Priešingai nei sergamumas alkoholinėmis psichozėmis, sergamumas **narkomanija ir toksikomanija** Švenčionių r. sav. buvo mažesnis nei bendrai šalyje ir Vilniaus apsk., tai taip pat dažnesnė vyrų problema nei moterų. Tačiau bendras sergamumas narkomanija ir toksikomanija Švenčionių r. sav. pastaraisiais metais didėjo: 2008 m. iš viso 100 000 gyv. buvo užregistruoti 8,13 atv. sergamumo narkomanija ir toksikomanija atvejais, o 2009 m. – 13,28 atv.

Asmenų sergančių alkoholizmu skaičius Švenčionių r. sav. 2004-2009 m. buvo didesnis nei šalies ir Vilniaus apsk.

2009 m. asmenų sergančių alkoholizmu Švenčionių r. sav. nežymiai sumažėjo, palyginti su 2008 m.

2009 m. Vyrų, sergančių alkoholizmu, Švenčionių r. sav. buvo aštuonis kartus daugiau nei moterų.

Sergamumas piktybiniais navikais:

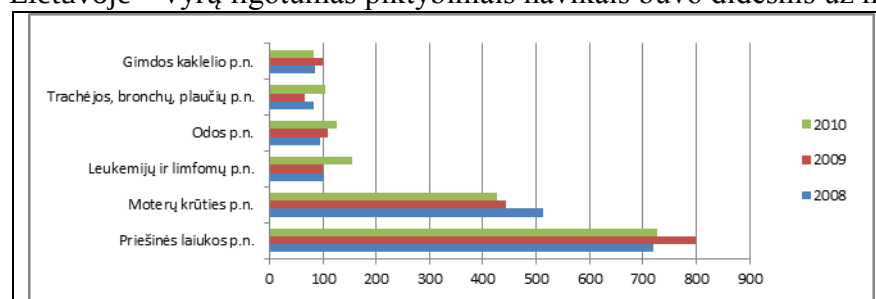


37 pav. Ligotumas piktybiniais navikais 100 000 gyv. Švenčionių r., Lietuvoje ir Vilniaus apsk. 2001-2010 m.
(Šaltinis: Lietuvos sveikatos informacijos centras (DB, 2011, spalį))

Švenčionių r. sav. gyventojų sergančių piktybiniais navikais skaičius 2001-2010 m. buvo mažesnis už šalies ir Vilniaus apsk. rodiklius, tačiau per šį laikotarpį asmenų sergančių piktybiniais navikais skaičius tiek Lietuvoje, tiek Vilniaus apsk., tiek Švenčionių r. sav. didėjo.

Švenčionių r. sav. piktybiniai navikai 201-2010 m. dažniausiai buvo nustatyti 65+ amžiaus gyventojams. Šios amžiaus grupės gyventojų sergamumas piktybiniais navikais nuo 2001 m. tik didėjo. Taip pat aukštas sergančių skaičius 2001-2010 m.

buvo amžiaus grupėje 45-64 m. Pastarosios amžiaus grupės gyventojų sergamumas piktybiniais navikais per 2001-2010 m. laikotarpį išliko tolygus – kito nežymiai. Nuo 2006 m. Tiek Švenčionių r. sav., tiek Lietuvoje – vyrų ligotumas piktybiniais navikais buvo didesnis už moterų.



38 pav. Ligotumas piktybiniais navikais Švenčionių r. sav. pagal lokalizaciją 2008-2010 m.
(Šaltinis: Lietuvos sveikatos informacijos centras (DB, 2011, spalį))

Pagal piktybinių navikų lokalizaciją Švenčionių r. sav. dažniausiai nustatyti priešinės liaukos ir moterų krūties piktybiniai navikai, tačiau Švenčionių r. sav. daugėjo asmenų sergančių leukemijomis, odos, trachėjos, bronchų, plaučių piktybiniais navikais.

Moterims 2010 m. dažniausiai buvo nustatyta krūties piktybiniai navikai, vyrams – priešinės liaukos piktybiniai navikai.

VALSTYBINIŲ PREVENCIJOS PROGRAMŲ VYKDYMAS

Švenčionių rajono savivaldybėje 2010 metais buvo vykdomos 6 prevencinės programos, kurias finansavo Vilniaus teritorinė ligonių kasa iš Privalomojo Sveikatos draudimo fondo:

1. Asmenų, priskirtinų širdies ir kraujagyslių ligų didelės rizikos grupei, atrankos ir prevencijos priemonių finansavimo programa.
2. Gimdos kaklelio piktybinių navikų prevencinių priemonių finansavimo programa.
3. Atrankinės mamografinės patikros dėl krūties vėžio finansavimo programa.
4. Priešinės liaukos vėžio ankstyvosios diagnostikos finansavimo programa.
5. Vaikų dantų dengimo silantinėmis medžiagomis programa.
6. Storosios žarnos vėžio ankstyvosios diagnostikos programa.

Šias programas vykdė dvi Švenčionių rajono savivaldybės sveikatos priežiūros viešosios įstaigos: Švenčionių rajono PSPC ir „Reginos šeimos gydytojo centras“.

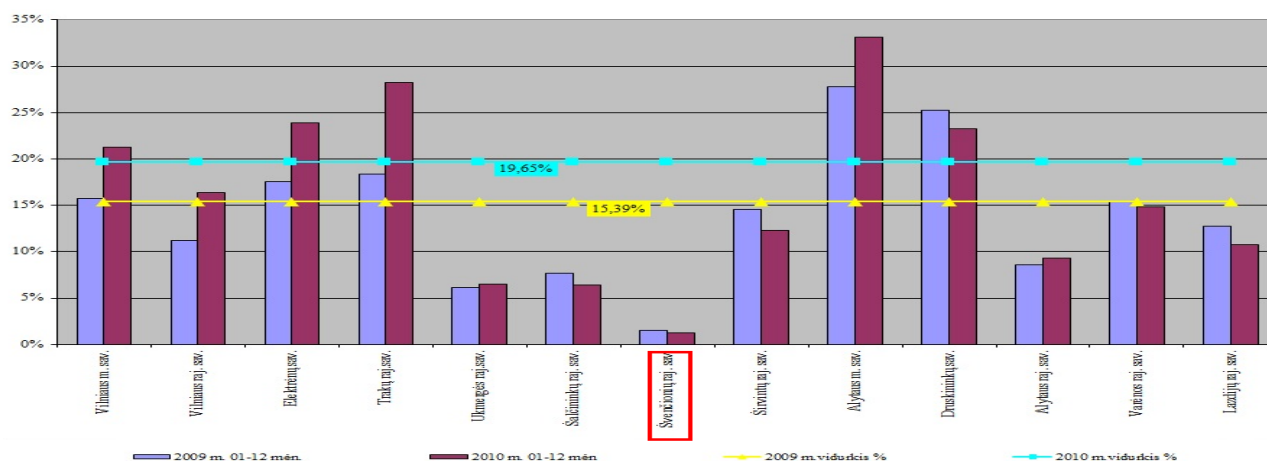
1. Asmenų, priskirtinų širdies ir kraujagyslių ligų didelės rizikos grupei, atrankos ir prevencijos priemonių finansavimo programa (patvirtinta Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2005 m. lapkričio 25 d. įsakymu Nr. V-913). Šios programos tikslas – sumažinti sergamumą ūminiais kardiovaskuliniais sindromais (nestabilia krūtinės angina ar miokardo infarktu, praeinančiu smegenų išemijos priepuoliu ar smegenų infarktu, periferinių arterijų tromboze), nustatyti naujus latentinių aterosklerozės būklių (miego arterijų stenozės, periferinių arterijų ligos, nebyliosios miokardo išemijos) ir cukrinio diabeto atvejus, siekiant sumažinti pacientų neįgalumą ir mirtingumą dėl širdies ir kraujagyslių ligų.

Šios priemonės taikomos vieną kartą per metus 40-55 m. vyrams ir 50-65 m. moterims. Gaila, tačiau ši prevencinė programa Švenčionių rajone vykdoma vis dar vangokai. 2010 m. apie galimybę dalyvauti programoje informuota 1,24 proc. galinčių dalyvauti asmenų.

86 lentelė. Asmenų, priskirtų širdies ir kraujagyslių ligų didelės rizikos grupei, atrankos ir prevencijos priemonių, finansavimo programos vykdymas Švenčionių raj. 2010 metais.

Gydymo įstaiga	Per ataskaitinį laikotarpį programoje galinčių dalyvauti asmenų skaičius (50–65 metų moterys ir 40–55 metų vyrai)	Asmenys, informuoti apie galimybę dalyvauti programoje	
		skaičius	procentai
UAB Reginos šeimos gydytojo centras	476	16	3,36
VĮ Švenčionių rajono pirminės sveikatos priežiūros centras	5811	62	1,07
Švenčionių rajono	6287	78	1,24

Šaltinis: Vilniaus teritorinė ligonių kasa



39 pav. 2009-2010 m. sausio-gruodžio mėn. informuota moterų (50-65 m.) ir vyrų (40-55) apie galimybę dalyvauti asmenų, priskirtinų širdies ir kraujagyslių didelės rizikos grupei, atrankos ir prevencijos priemonių programoje (proc. nuo galinčių dalyvauti programoje).

2. Gimdos kaklelio piktybinių navikų prevencinių priemonių, apmokamų iš Privalomojo sveikatos draudimo fondo biudžeto lėšų, finansavimo programa (patvirtinta Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2004 m. birželio 30 d. įsakymu Nr. V-482). Programos tikslas – sumažinti Lietuvos moterų sergamumą gimdos kaklelio piktybiniais navikais bei mirtingumą nuo šios ligos.

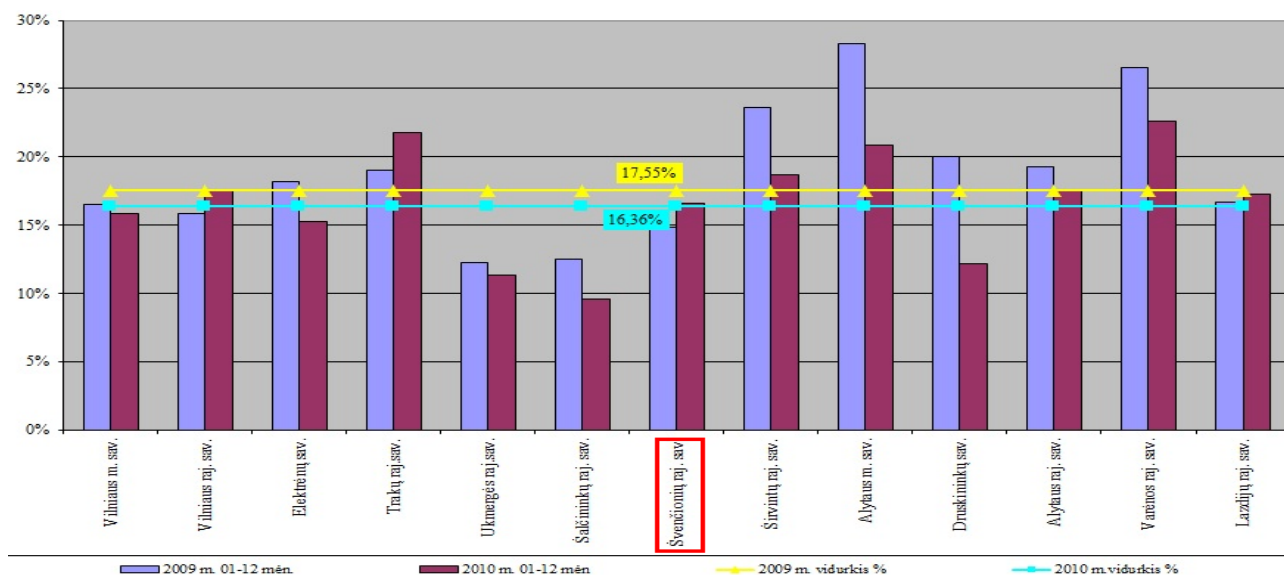
Dažniausiai tikrinamos moterys nuo 25 iki 60 – 65 metų, pasitikrinti kviečiama kas trejus metus.

2010 metais 724 moterims buvo atliktas citologinis tyrimas dėl gimdos kaklelio piktybinių navikų, t.y. 10,58 proc. moterų, nuo galinčių dalyvauti programoje.

87 lentelė. Gimdos kaklelio piktybinių navikų prevencinių priemonių, apmokamų iš privalomojo sveikatos draudimo fondo biudžeto lėšų, finansavimo programos vykdymas Švenčionių raj. 2010 metais.

Gydymo įstaiga	Programoje galinčių dalyvauti asmenų skaičius (25–60 metų moterys)	Moterys, informuotos apie galimybę dalyvauti programoje		Suteikta citologinio tepinėlio paėmimo paslauga	
		skaičius	procentai	skaičius	procentai
UAB Reginos šeimos gydytojo centras	505	73	14,46	19	3,76
VšĮ Švenčionių rajono pirminės sveikatos priežiūros centras	6341	1066	16,81	705	11,12
Iš viso:	6846	1139	16,64	724	10,58

Šaltinis: Vilniaus teritorinė ligonių kasa



40 pav. 2009-2010 m. sausio-gruodžio mėn. informuota moterų (25-60 m.) apie galimybę dalyvauti gimdos kaklelio piktybinių navikų prevencinėje programoje (proc. nuo galinčių dalyvauti programoje).

Šaltinis: Vilniaus teritorinė ligonių kasa

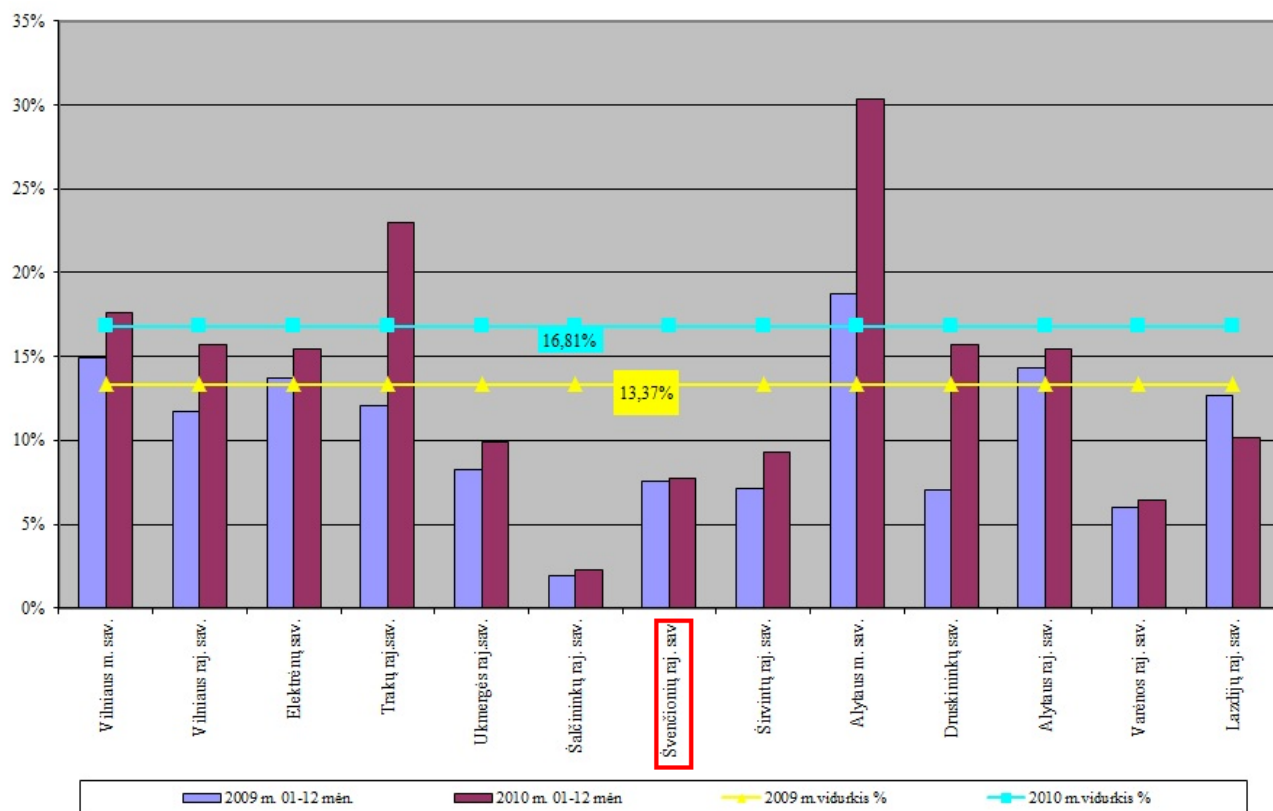
3. Atrankinės mamografijos patikros dėl krūties vėžio finansavimo programa (patvirtinta Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2005 m. rugsėjo 23 d. įsakymu Nr. V-729). Programos tikslas – sumažinti Lietuvos moterų mirtingumą nuo krūties piktybinių navikų.

Šioje prevencinėje programoje dalyvauja moterys, sulaukusios 50 – 69 metų. Programos priemonės taikomos vieną kartą per dvejus metus. Viena programos priemonių – pokalbiai su moterimis apie krūties piktybinių navikų profilaktikos priemones ir patarimai, kaip stiprinti ir išsaugoti sveikatą, taip pat moterų nukreipimas atlikti mamografinį tyrimą. 2010 m. 304 moterys buvo informuotos apie galimybę dalyvauti programoje, t.y. 7,72 proc. nuo galinčių dalyvauti programoje.

88 lentelė. Atrankinės mamografinės patikros dėl krūties vėžio finansavimo programos vykdymas Švenčionių raj. 2010 metais.

Gydymo įstaiga	Per ataskaitinį laikotarpį programoje galinčių dalyvauti asmenų skaičius (50–69 metų moterys)	Moterys, informuotos apie galimybę dalyvauti programoje	
		skaičius	procentai
UAB Reginos šeimos gydytojo centras	269	4	1,49
VšĮ Švenčionių rajono pirminės sveikatos priežiūros centras	3671	300	8,17
Švenčionių rajono	3940	304	7,72

Šaltinis: Vilniaus teritorinė ligonių kasa



41 pav. 2009-2010 m. sausio-gruodžio mėn. informuota moterų (50-69 m.) apie galimybę dalyvauti atrankinės mamografinės patikros dėl krūties vėžio prevencijos programoje (proc. nuo galinčių dalyvauti programoje)

Šaltinis: Vilniaus teritorinė ligonių kasa

4. Priešinės liaukos vėžio ankstyvosios diagnostikos finansavimo programa (patvirtinta Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2005 m. gruodžio 14 d. įsakymu Nr. V-973) Programos tikslas – pagerinti ankstyvųjų priešinės liaukos vėžio stadijų diagnostiką, taikyti radikalius priešinės liaukos vėžio gydymo metodus, siekiant pailginti sergančiųjų gyvenimo trukmę bei sumažinti pacientų neįgalumą ir mirtingumą nuo šios ligos.

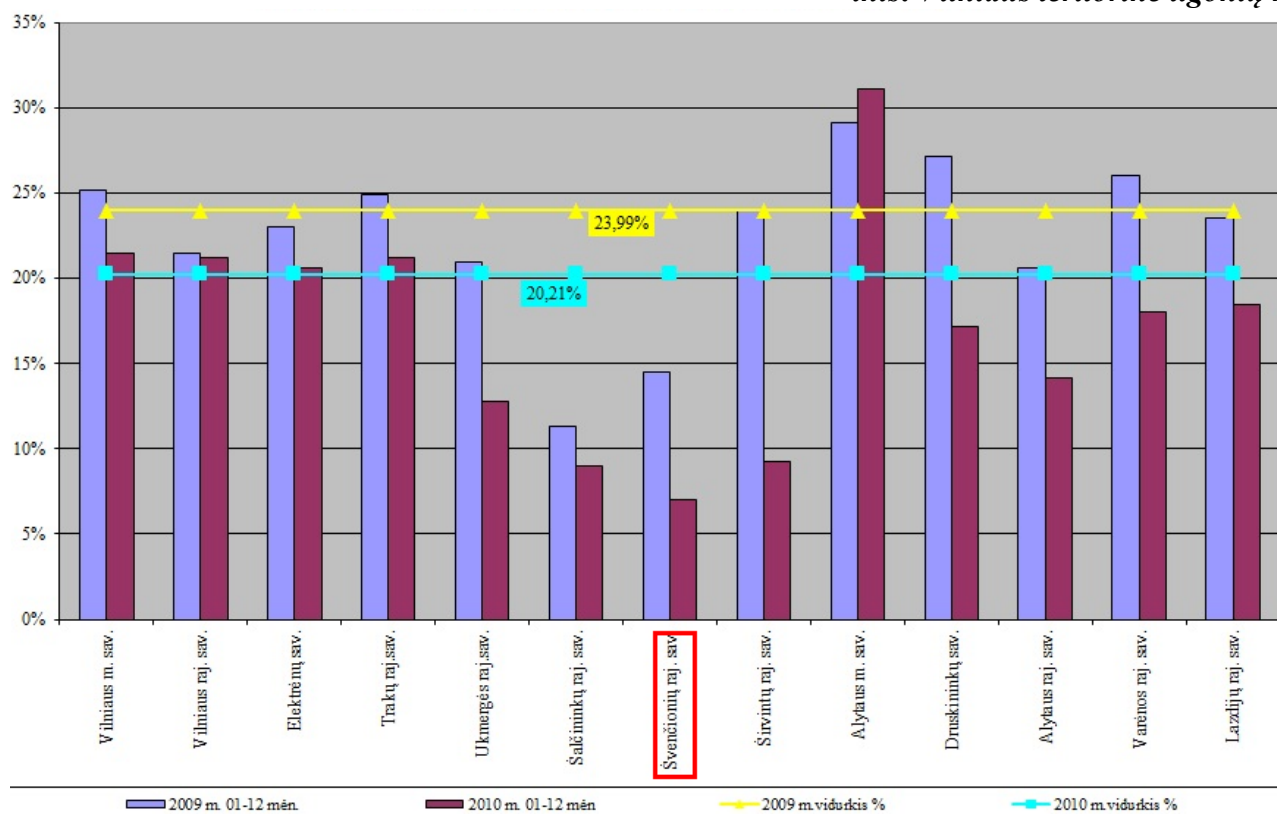
2010 m. 268 vyrai buvo informuoti apie galimybę dalyvauti programoje, t.y. 7,01 proc. nuo galinčių dalyvauti programoje.

89 lentelė. Priešinės liaukos vėžio ankstyvosios diagnostikos finansavimo programos vykdymas Švenčionių raj. 2010 metais.

Gydymo įstaiga	Per ataskaitinį laikotarpį programoje galinčių dalyvauti asmenų skaičius (50–75 metų vyrai)	Vyrai, informuoti apie galimybę dalyvauti programoje	
		skaičius	procentai
UAB Reginos šeimos gydytojo centras	242	33	13,64
VšĮ Švenčionių rajo pirminės sveikatos priežiūros centras	3579	235	6,57
Švenčionių rajono	3821	268	7,01

Šalt

inis: Vilniaus teritorinė ligonių kasa



42 pav. 2009-2010 m. sausio-gruodžio mėn. informuota vyrų (50-75 m.) apie galimybę dalyvauti priešinės liaukos vėžio ankstyvosios diagnostikos prevencijos programoje (proc. nuo galinčių dalyvauti programoje).

Šaltinis: Vilniaus teritorinė ligonių kasa

5. Vaikų dantų dengimo silantinėmis medžiagomis programa, kurios tikslas – sumažinti dantų ėduonies paplitimą tarp vaikų. Ši programa buvo viena iš priemonių, įtrauktų į „Vaikų sveikatos metų programą“ (patvirtinta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. gegužės 27 d. nutarimu Nr. 651).

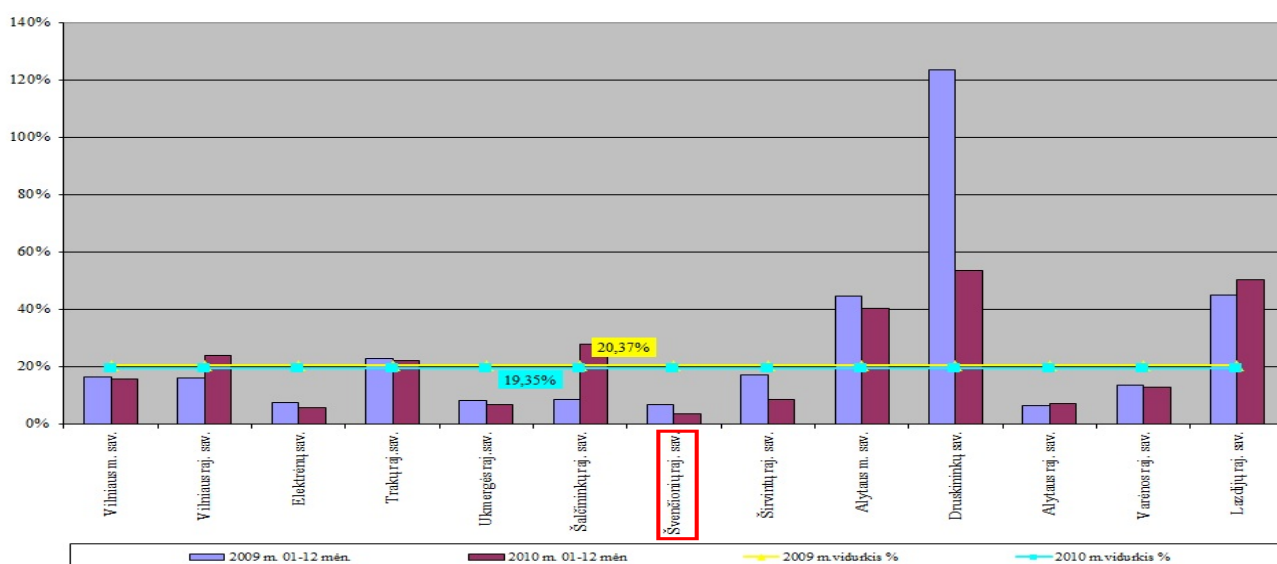
2010 m. Švenčionių rajono sveikatos priežiūros įstaigose silantais buvo dengiami 6-14 m. vaikų krūminiai dantys. Uždengus dantų vageles silantais, krūminiai dantys apsaugomi nuo gedimo. Padengti dantis silantais pigiau nei juos plombuoti.

2010 m. 97 vaikams dantys padengti silantais, t.y. 3,5 proc. vaikų nuo galinčių dalyvauti programoje.

90 lentelė. Vaikų krūminių dantų dengimo silantinėmis medžiagomis programos vykdymas Švenčionių raj. 2010 metais.

Gydymo įstaiga	Per ataskaitinį laikotarpį programoje galinčių dalyvauti asmenų skaičius (6–14 metų vaikai)	Vaikai, kuriems suteiktos paslaugos	
		skaičius	procentai
UAB Reginos šeimos gydytojo centras	134	17	12,69
VšĮ Švenčionių rajono pirminės sveikatos priežiūros centras	2638	80	3,03
Švenčionių rajono	2772	97	3,5

Šaltinis: Vilniaus teritorinė ligonių kasa



43 pav. 2009-2010 m. sausio-gruodžio mėn. vaikams (6-14 m.) suteikta vaikų krūminių dantų dengimo silantinėmis medžiagomis programos paslaugų (proc. nuo galinčių dalyvauti programoje).

Šaltinis: Vilniaus teritorinė ligonių kasa

6. Storosios žarnos vėžio ankstyvosios diagnostikos programa patvirtinta Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2009 m. birželio 23 d. įsakymu Nr. V-508. Storosios žarnos vėžio ankstyvosios diagnostikos programos tikslas – kuo anksčiau nustatyti storosios žarnos vėžį. Todėl kas 2 metus reguliariai turėtų būti tikrinami asmenys, sulaukę 50–74 metų amžiaus, atliekant slapto kraujavimo testą, pagal kurį galima numatyti ankstyvosios stadijos storosios žarnos vėžį. Tai leistų efektyviai gydyti

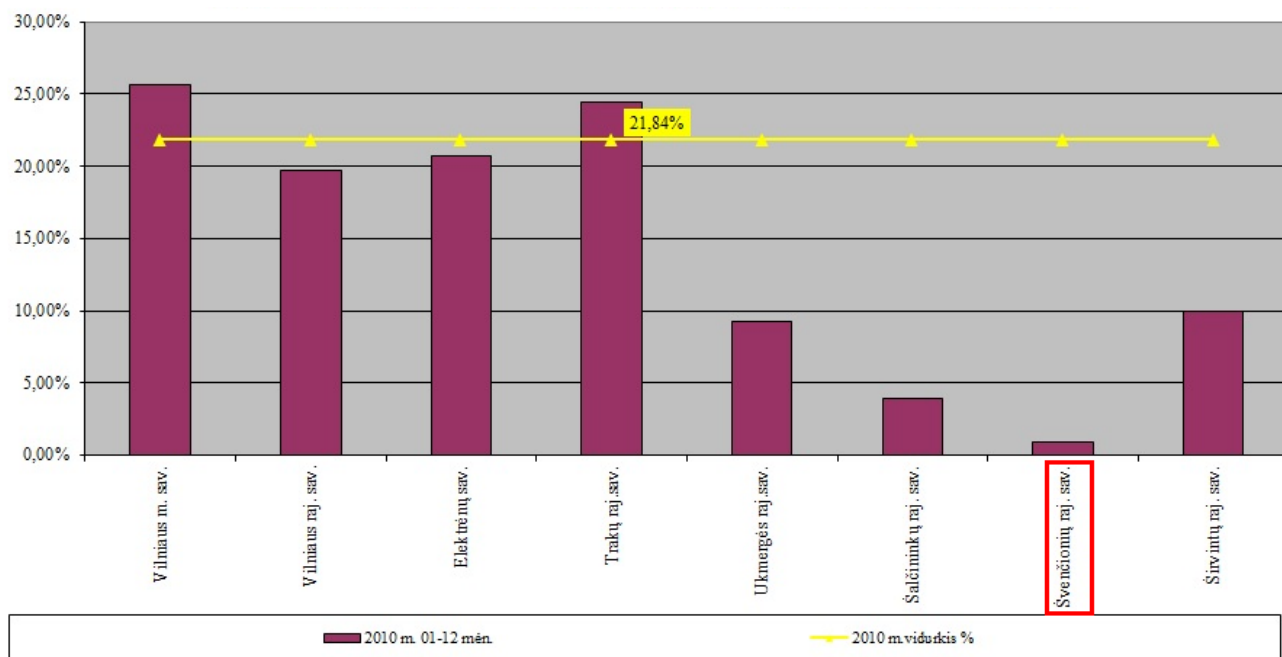
šià ligà ir pasiekti, kad pacientas visiškai pasveiktų. Programa skirta asmenims nuo 50–74 metų amžiaus storosios žarnos vėžio ankstyvosios diagnostikos prevencijai.

2010 m. 74 asmenys buvo informuoti apie galimybę dalyvauti programoje, t.y. 0,85 proc. nuo galinčių dalyvauti programoje.

91 lentelė. Storosios žarnos vėžio ankstyvosios diagnostikos finansavimo programos vykdymas Švenčionių raj. 2010 metais.

Gydymo įstaiga	Per ataskaitinį laikotarpį programoje galinčių dalyvauti asmenų skaičius (50–74 metų)	Asmenys, informuoti apie galimybę dalyvauti programoje		Paciento siuntimas pas gydytoją specialistą atlikti kolonoskopiją	
		skaičius	procentai	skaičius	procentai
UAB Reginos šeimos gydytojo centras	570	11	1,93	0	0
VšĮ Švenčionių rajono pirminės sveikatos priežiūros centras	8145	63	0,77	1	0,01
Iš viso:	8715	74	0,85	1	0,01

Šaltinis: Vilniaus teritorinė ligonių kasa



44 pav. 2009-2010 m. sausio-gruodžio mėn. informuota asmenų (50-74 m.) apie galimybę dalyvauti storosios žarnos vėžio ankstyvosios diagnostikos prevencijos programoje (proc. nuo galinčių dalyvauti programoje).

Šaltinis: Vilniaus teritorinė ligonių kasa

IŠVADOS

1. Švenčionių r. sav. gyventojų skaičius mažėjo. Rajone darbingo amžiaus gyventojų procentas buvo mažesnis nei šalyje ir Vilniaus apsk., o pagyvenusių žmonių (60+) – didesnis. Švenčionių r. sav., vaikų (0-17 m.) yra mažiau nei šalyje ir Vilniaus apsk. ir vaikų procentas rajone yra mažesnis nei pagyvenusių (60+) žmonių, šalyje ir Vilniaus apsk. pagyvenusių žmonių ir vaikų santykis yra panašus.

2. Gimstamumas rajone mažėjo, o gimdė vis vyresnio amžiaus moterys. Natūralus gyventojų prieaugis rajone blogėjo.

3. Švenčionių r. sav. gyventojų mirtingumas nuo 2008 m. tik didėjo. Vyrų mirtingumas buvo didesnis nei moterų.

4. 2010 m. Švenčionių rajone pagrindinės gyventojų mirtie priežastys buvo kraujotakos sistemos ligos, piktybiniai navikai, išorinės mirties priežastys ir kvėpavimo sistemos ligos.

5. Rajone 2010 m. lyginant su 2009 m. mirtingumas nuo kraujotakos sistemos ligų padidėjo. 2010 m. nuo kraujotakos sistemos ligų rajone mirė beveik kas antras mirusysis. Dažniausia kraujotakos sistemos ligų mirtingumo priežastis 2010 m. buvo išeminės širdies ligos, miokardo infarktas ir cerebrovaskulinės ligos.

6. Pagal piktybinių navikų lokalizaciją, 2010 m. Švenčionių rajone pagrindinės nuo piktybinių navikų mirtingumo priežastys buvo šios: priešinės liaukos piktybiniai navikai, gerklų, trachėjos, bronchų ir plaučių piktybiniai navikai, gimdos kaklelio, krūties, skrandžio ir gaubtinės žarnos piktybiniai navikai.

7. Rajone 2010 m., lyginant su 2009 m. mirtingumas nuo išorinių mirties priežasčių nežymiai sumažėjo. Švenčionių rajone dažniausios mirties priežastys 2010 m. buvo šios: natūralus šalčio poveikis, savižudybės, apsinuodijimai alkoholiu, paskendimai ir nukritimai.

8. Švenčionių r. sav., taip pat ir šalyje, gyventojai dažniausiai sirgo šiomis ligomis: kvėpavimo sistemos, kraujotakos sistemos, akių, jungiamojo audinio ir skeleto-raumenų sistemos ir nervų sistemos ligomis.

9. Švenčionių r. sav. 2010 m. vaikai (0-17 m.) dažniausiai sirgo kvėpavimo sistemos ir akių ligomis, 18-64 m. gyventojai – kraujotakos ir kvėpavimo sistemos ligomis, o 65+ m. gyventojai – kraujotakos, jungiamojo audinio ir skelto-raumenų sistemos, akių ir kvėpavimo sistemos ligomis.

10. Švenčionių r. sav. gyventojų, sergančių lėtinėmis apatinių kvėpavimo takų ligomis buvo daugiau nei šalyje Vilniaus apsk. tačiau rajone stabimas sergančių šiomis ligomis skaičiaus mažėjimas.

11. 2010 m. Švenčionių r. sav. daugiau nei šalyje ir Vilniaus apsk. buvo registruota pneumonijos atvejų.

12. Asmenų, sergančių kraujotakos sistemos ligomis skaičius Švenčionių r. sav. 2010 m. buvo didesnis nei šalies ir Vilniaus apsk., tačiau nuo 2009 m. stebimas šių ligų paplitimo nežymus mažėjimas.

13. Švenčionių r. sav. išlieka neraminantis gyventojų sergamumas infekcinėmis ir parazitinėmis ligomis. Nuo 2008 m. rajono sergamumo infekcinėmis ir parazitinėmis ligomis rodiklis yra aukštesnis už šalies ir Vilniaus apskrities rodiklius.

14. 2010 m. Švenčionių r. sav. dažniau nei šalies ir Vilniaus apsk. sirgo tuberkulioze. Nerimą kelia vaikų (0-17 m.) sergamumo tuberkulioze rodikliai, kurie nuo 2007 m. tik didėjo.

15. 2010 m. Švenčionių r. sav. buvo užregistruoti aukščiausi sergamumo ŽIV rodikliai. Švenčionių r. sav. asmenų, nešiojančių ŽIV virusą skaičius pradėjo didėti nuo 2007 m.

16. Švenčionių r. sav. gyventojų sergamumas nervų sistemos ligomis didėjo ir buvo didesnis už šalies ir Vilniaus apsk.

17. Aktuali socialinė problema rajone išlieka alkoholizmas ir priklausomybė nuo narkotinių ar psichotropinių medžiagų. Visais tyrimų laikotarpiais rajone asmenų, sergančių priklausomybės ligomis

skaičius buvo didesnis nei šalies. Nors nuo 2007 m. sergamumas alkoholinėmis psichozėmis rajone mažėjo, tačiau jis išliko didesnis nei šalyje ir Vilniaus apsk.

18. 2009 m. rajone sergamumas narkomanija ir toksikomanija buvo didesnis už šalies, bet mažesnis nei Vilniaus apskrityje.

19. Švenčionių r. sav. 2010 m. lyginant su 2008 m. vaikų (0-17 m.) ligotumas ir sergamumas išaugo.

20. Dažniausiai vaikai sirgo kvėpavimo sistemos ligomis.

21. Rajone daugėjo vaikų, sergančių akių ligomis. Rajone akių ligomis vaikai sirgo dažniau nei bendrai šalyje.

22. 2010 m. palyginti su 2009 Švenčionių r. sav. vaikams dažniau buvo nustatyta nenormali laikysena, skoliozė, klausos defektai. Vaikų sergamumas infekcinėmis ir parazitinėmis ligomis buvo didesnis nei šalyje. Iš šių ligų grupės vaikams dažniausiai sirgo askaridoze, pedikulioze, vėjaraupiais ir niežais.

23. Sergamumas piktybiniais navikais Švenčionių r. sav. nuo 2005 m. yra mažesnis nei šalyje ir Vilniaus apsk., tačiau gyventojų sergamumas šiomis ligomis tiek šalyje, tiek rajone didėja.

24. Prevencinė programos rajone vykdomos vangokai, jose dalyvauja vos keli procentai gyventojų nuo galinčių dalyvauti programose.

25. 2009-2010 geriausiai buvo vykdoma gimdos kaklelio piktybinių navikų prevencijos programa, jos rodikliai 2009-2010 m. buvo artimi šalies vidurkiui.

Rekomendacijos

1. Ateityje kuriant visuomenės sveikatos stebėsenos programas papildyti naujais, reikšmingais visuomenės sveikatos rodikliais, visuomenės sveikatos objektus parinkti atsižvelgiant į savivaldybės strategiją.
2. Vertinti fizinės aplinkos pritaikymo sveikos gyvensenos propogavimui galimybes savivaldybėje ir jas gerinti (pvz. dviračių takų tiesimas, sporto aikštynų atnaujinimas, sporto inventoriaus pastatymas parkuose).
3. Savivaldybėje įteisinti nerūkymo zonas.
4. Formuojant savivaldybės politiką visuomenės sveikatos atžvilgiu, vykdant valstybės savivaldybėms priskirtas visuomenės sveikatos priežiūros funkcijas, planuojant Visuomenės sveikatos biuro veiklą, vertinant visuomenės sveikatos rėmimo specialiosios programos projektų paraiškas, organizuojant nevyriausybinę organizacijų veiklą savivaldybėje rekomenduojama atsižvelgti į visuomenės sveikatos stebėsenos duomenis.
5. Prioritetine tvarka finansuoti tarpinstitucinius projektus (programas) sprendžiančias vaikų ir jaunimo sveikatos išsaugojimo ir stiprinimo problemas, taip pat programas prisidedančias prie lėtinių neinfekcinių ligų, traumų, užkrečiamųjų ligų plitimo mažinimo rajone.
6. Siekti sveiko miesto statuso.

TYRIMAI

Mokinių mitybos tyrimas:

Tikslas – įvertinti mokinių mitybos ypatumus.

Uždaviniai:

1. Įvertinti mokinių mitybą, atsižvelgiant į lytį, amžių ir gyvenamąją vietą.
2. Išanalizuoti mokinių mitybos mokykloje ypatumus.
3. Nustatyti mokinių sveikos mitybos žinių poreikį.

Trumpas metodikos aprašymas

Tyrimas buvo vykdomas 2010 m. spalio lapkričio mėnesį. Tyrimą vykdė Higienos institutas, Sveikatos mokymo ir ligų prevencijos centras, Sveikatos apsaugos ministerija, Visuomenės sveikatos biurai. Klausimyną rengė tyrimo organizatoriai. Tyrimui buvo sudarytos 2 anoniminės anketo: anketa vyresnio amžiaus mokiniams (25 klausimai) ir anketa pradinė klasių mokiniams (27 klausimai). Apklausą atliko visuomenės sveikatos biurų darbuotojai 26 savivaldybėse. Tyrime iš viso buvo apklausti 3382 IV, VII ir XI klasių mokiniai. Švenčionių r.sav. buvo apklausta 150 atitinkamų klasių mokinių iš dviejų atsitiktinai atrinktų mokyklų.

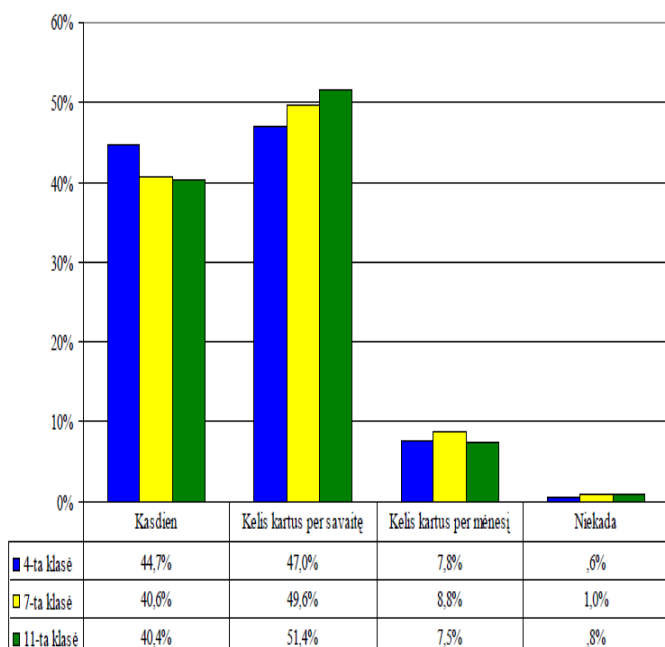
Anketas mokiniai pildė patys mokytojo, socialinio pedagogo arba visuomenės sveikatos specialisto priežiūroje.

Tėvų informavimas

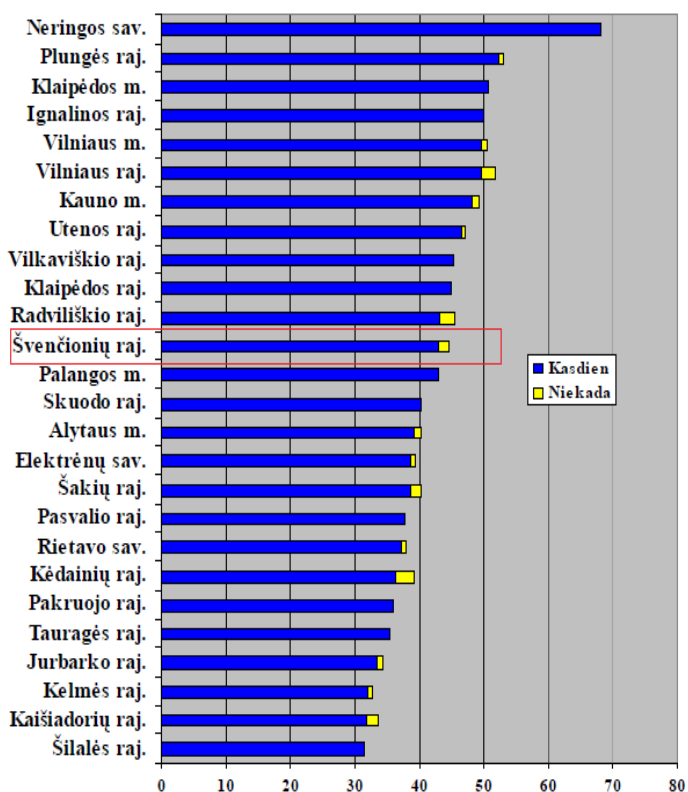
Esant reikalui (savivaldybės biuro, mokyklos sprendimu) buvo informuoti tėvai apie būsimą apklausą, pateikiant specialiai tyrimui parengtą sutikimo formą „Informacija tėvams“. Jei tėvai nesutinko - apie tai jie turėjo informuoti klasės auklėtoją. Toks vaikas tyrime dalyvauti negalėjo ir anketo nepildė.

Vaisių ir šviežių daržovių vartojimo pasiskirstymas pagal klases

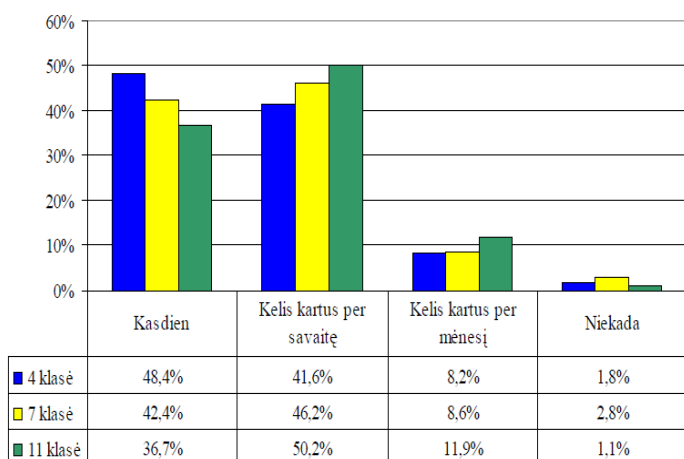
45 pav. Vaisių ir šviežių daržovių vartojimo pasiskirstymas pagal klases



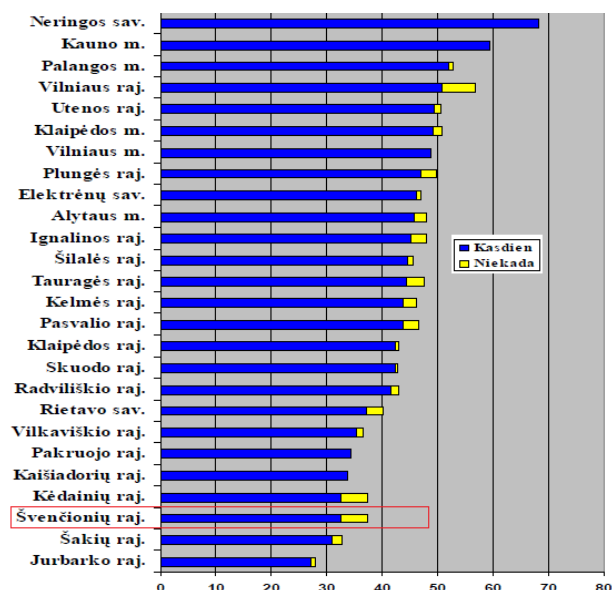
46 pav. Vaisių ir šviežių daržovių vartojimas



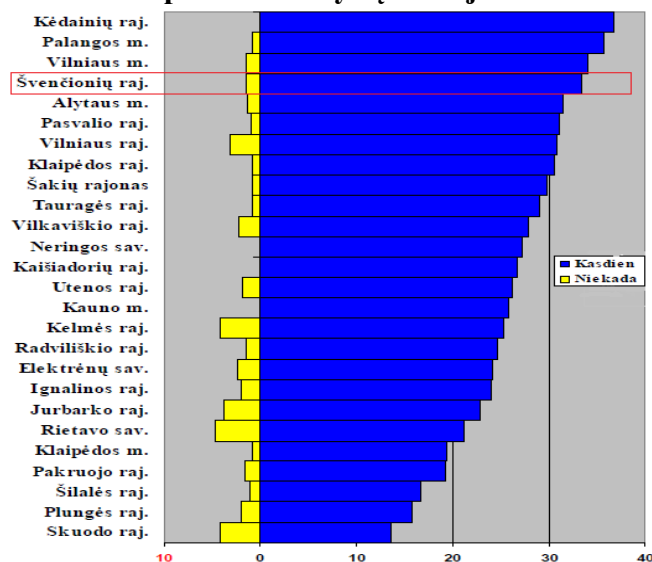
47 pav. Pieno produktų vartojimo pasiskirstymas pagal klases



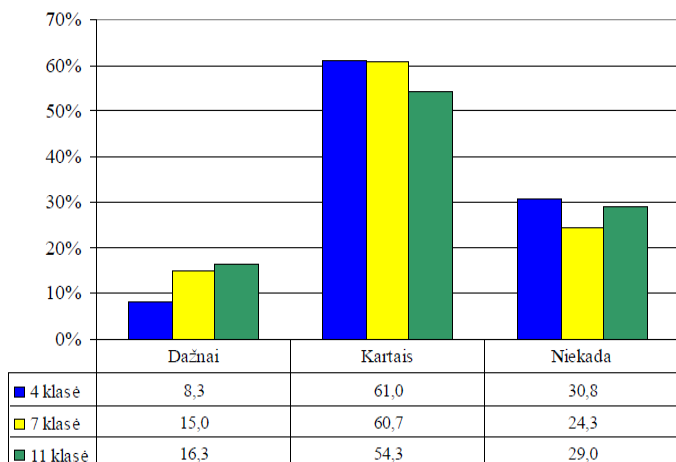
48 pav. Pieno produktų vartojimas



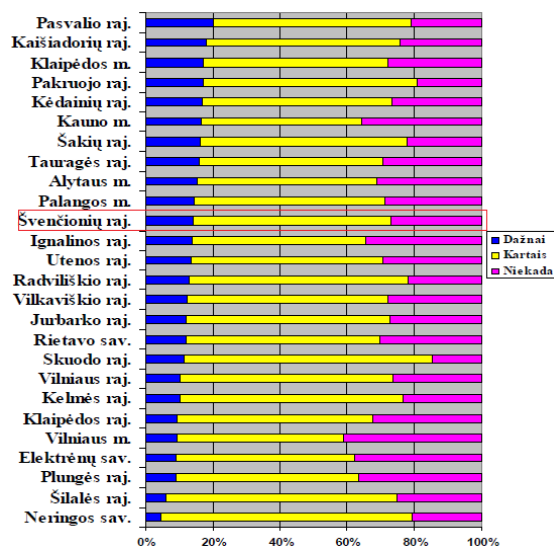
49 pav. Saldumynų vartojimas



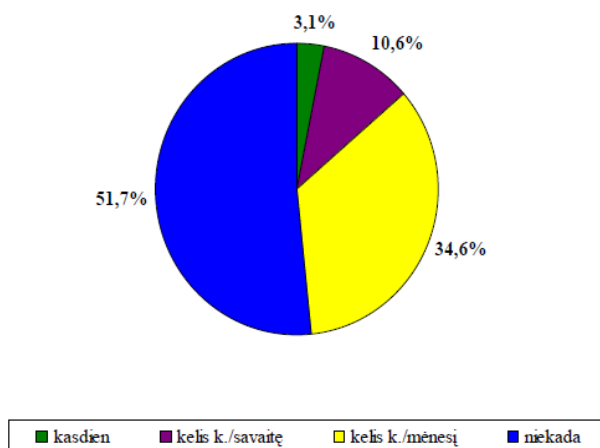
50 pav. Druskos vartojimo (papildomai) pasiskirstymas pagal klases



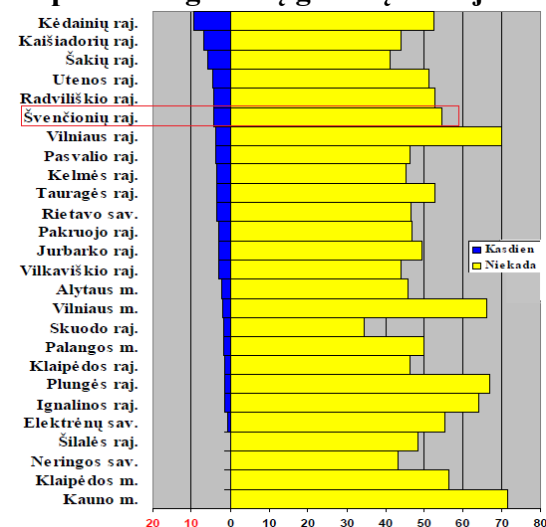
51 pav. Druskos vartojimas



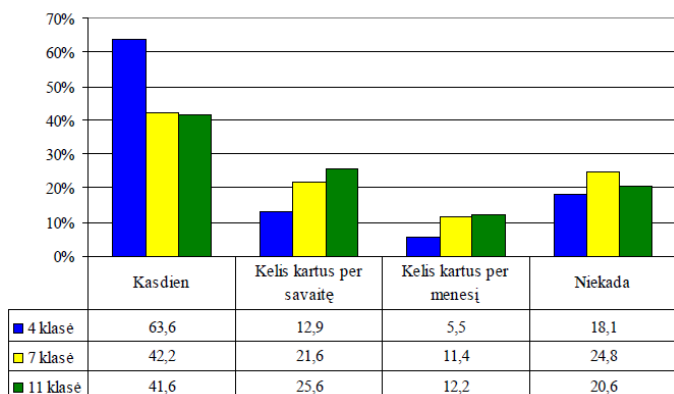
52 pav. Energeti nių gėrimų vartojimas



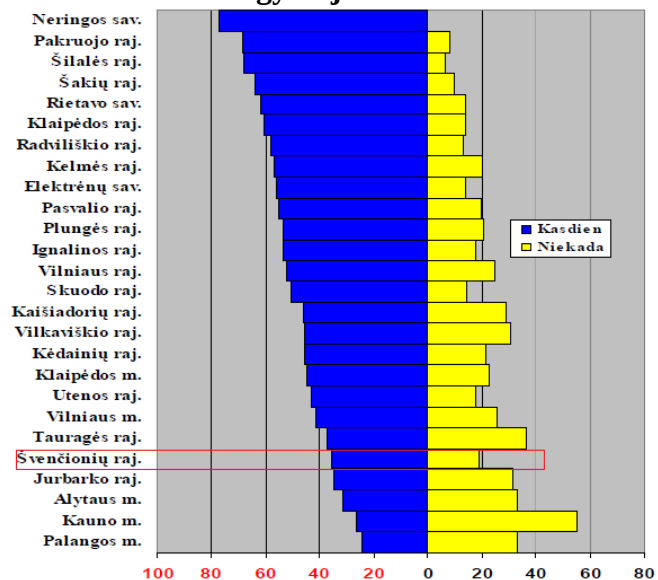
53 pav. Energeti nių gėrimų vartojimas



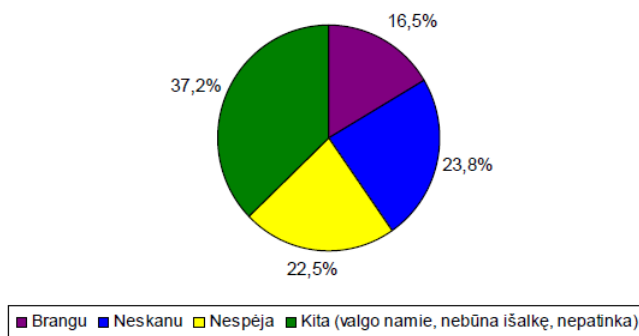
54 pav. Mokinių, valgančių pietus mokyklos valgykloje/bufete, pasiskirstymas pagal klases



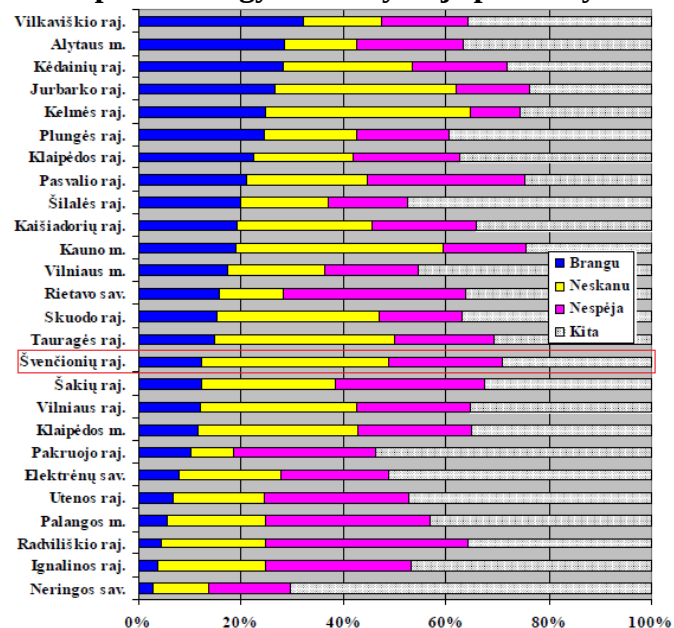
55 pav. Pietų valgymas mokyklos valgykloje/bufete



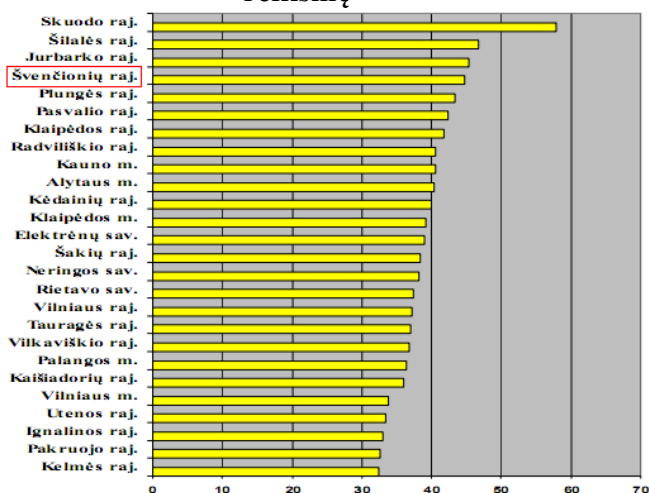
56 pav. Nevalgymo mokykloje priežastys



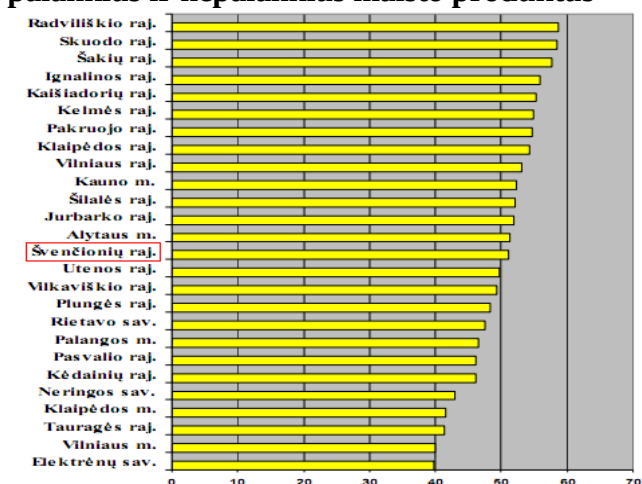
57 pav. Nevalgymo mokykloje priežastys



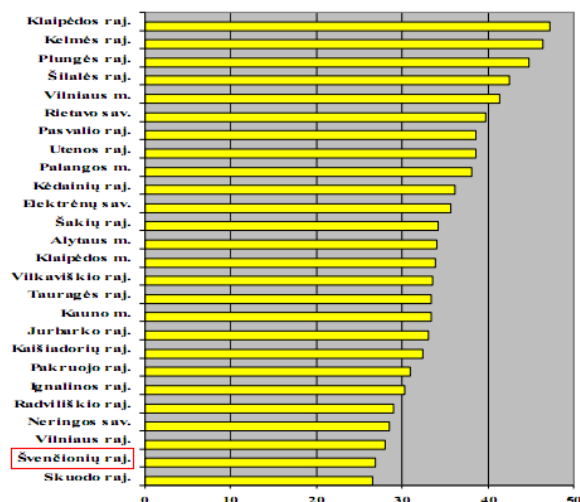
58 pav. Informacijos poreikis apie maisto medžiagų reikšmę



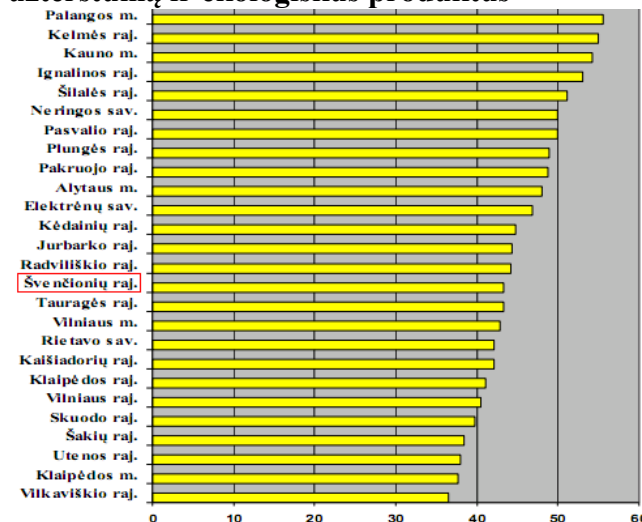
59 pav. Informacijos poreikis apie sveikatai palankius ir nepalankius maisto produktus



60 pav. Informacijos poreikis apie maisto priedus, papildus



61 pav. Informacijos poreikis apie maisto užterštumą ir ekologiškus produktus



Išvados

1. Mokinių mityba yra nepakankamai racionali: tik 42 proc. mokinių kasdien vartoja vaisius bei šviežias daržoves, pieno produktus kasdien vartoja 42,6 proc. mokinių. 31,8 proc. mokinių kasdien geria gazuotus saldžius gėrimus, užkandžius kasdien perka 10,2 proc. mokinių.
2. Išnagrinėjus mokinių mitybos mokykloje ypatumus nustatyta, kad daugiau nei pusė (51,4 proc.) mokinių nepietauja mokyklos valgykloje/bufete. Pagrindinės priežastys: 22,5 proc. mokinių nespėja pavalgyti, 16, 5 proc. mokinių per brangūs patiekalai, 23,8 proc. mokinių maistas neskanus.
3. 42,7 proc. mokinių norėtų mokyklos valgykloje bent kartą per savaitę gauti karštos sriubos, iš jų 31,1 proc. sriubos nevalgo nes: brangu (16,8 proc.), neskanu (23, 2 proc.), nespėja (19,9 proc.) ir 40,1 proc. įvardijo kitas priežastis (valgo namie/valgo už mokyklos ribų/menkas pasirinkimas).
4. Ketvirtokų, kurie mokosi mokyklose, dalyvaujančiose vaisių ir pieno vartojimo skatinimo programose, pieno ir vaisių vartojimas nesiskiria nuo tokiose programose nedalyvaujančių mokyklų ketvirtokų.
5. 32,5 proc. mokinių daugiausia informacijos apie sveiką mitybą gauna iš tėvų, 22,9 proc. – pamokose, penktadalis (20,9 proc.) žiūrėdami televizijos laidas ir kas dešimtas (9,7 proc.) tokios informacijos randa internete.
- 6.

Rekomendacijos

1. VSB kartu su mokyklų administracijomis inicijuoti šio tyrimo rezultatų pristatymą mokyklose;
2. VSB kartu su mokyklų administracijomis inicijuoti diskusiją dėl pietų pertraukos prailginimo, sudarant mokiniams galimybę pavalgyti mokyklos valgykloje/bufete;
3. Pradėti sveikos mitybos ugdymą nuo ikimokyklinio amžiaus ne tik vaikams, bet ir jų tėvams.

Mokinių vykimo į mokyklą ir grįžimo iš jos saugos tyrimas

Tyrimo tikslas – įvertinti mokinių vykimo į mokyklą ir grįžimo iš jos saugą.

Uždaviniai:

1. Nustatyti individualiai atvykstančių mokinių galimybę saugiai pasiekti mokyklą ir veiksnius, sąlygojančius tokią galimybę.
2. Išanalizuoti savivaldybių vykdomo mokinių pavežėjimo į mokyklą saugaus atvykimo į mokyklą situaciją mokyklos aplinkos aspektu.
3. Nustatyti mokyklų pasirengimą sudaryti sąlygas mokiniams atvykti į mokyklą dviračiais ar kitomis transporto priemonėmis
4. Išanalizuoti ar saugus mokinių kelias į mokyklą nuo namų iki mokyklos durų.

Trumpas metodikos aprašymas:

Tyrimas buvo vykdomas 2010 m. spalio lapkričio mėnesį. Tyrimą vykdė Higienos institutas, Sveikatos mokymo ir ligų prevencijos centras, Sveikatos apsaugos ministerija, Visuomenės sveikatos biurai. Klausimyną rengė tyrimo organizatoriai. Tyrimui buvo sudarytos 3 anoniminės anketos: sveikatos specialistų apklausos anketa (35 klausimai), anketa V, IX kl. Mokiniais „Ar saugiai keliauji į mokyklą?“ (52 klausimai) ir anketa pradinių klasių mokiniams (III kl., 21 klausimas). tyrime dalyvavo 21 biuras, aptarnaujantis 28 savivaldybes. Tyrimometu buvo išanalizuotos 3435 anketos. Švenčionių r. sav. buvo apklausta 120 mokinių iš dviejų atsitiktinai rajone atrinktų mokyklų.

Anketas mokiniai pildė patys mokytojo, socialinio pedagogo arba visuomenės sveikatos specialisto priežiūroje.

Tėvų informavimas

Esant reikalui (savivaldybės biuro, mokyklos sprendimu) buvo informuoti tėvai apie būsimą apklausą, pateikiant specialiai tyrimui parengtą sutikimo formą „Informacija tėvams“. Jei tėvai nesutinko - apie tai jie turėjo informuoti klasės auklėtoją. Toks vaikas tyrime dalyvauti negalėjo ir anketos nepildė.

92 lentelė. Tyrime dalyvavusių mokyklų teritorijos charakteristika

	Mokykla
--	---------

	Iš viso	Mieste	Kaime
Mokyklų skaičius	100%	51,9%	48,1%
Teritorija yra aptverta	37,3%	39,9%	34,6%
Teritorija yra apšviesta	88,7%	90,1%	87,1%
Šaligatviai gatvės, keliai mokyklos prieigos apšviesti*	71,9%	76,0%	67,6%
Matomumas sankryžose, perėjose yra pakankamas	66,3%	67,2%	65,4%
Statomi prie mokyklos automobiliai užstoja matomumą pėstiesiems ir dviratininkams*	11,4%	16,5%	5,9%
Mokyklos teritorijoje ir jos prieigose yra kliūtys mažinančios matomumą	10,6%	11,9%	9,2%
Nelaimingų atsitikimų atvejai prie mokyklos ar mokyklos teritorijoje*	15,3%	23,2%	6,9%
Registruojami vaikų sužeidimo atvejai*	85,1%	90,6%	79,1%

*Skirtumas tarp miesto ir kaimo $p < 0,05$

Mokinių paėmimo/išleidimo vietos (I/P vietos)

	Mokykla		
	Iš viso	Mieste	Kaime
Yra mokinių I/P vieta atvykus individualiu transportu	79,0	73,8	84,7
I/P vietos paženklintos ženklu ar geltonąja linija	26,4	23,9	29,0
Pakanka vietos sustoti automobiliams *	83,8	75,1	93,1
Įrengtos aikštelės automobiliams	59,6	57,9	61,4
I/P vietose susidaro automobilių spūstys *	39,1	57,8	19,2
Mokiniam išlipus nereikia vaikščioti tarp transport priemonių	48,7	41,3	56,5
I/P vietos pakankamai apšviestos	89,2	89,1	89,2

*Skirtumas tarp miesto ir kaimo $p < 0,05$

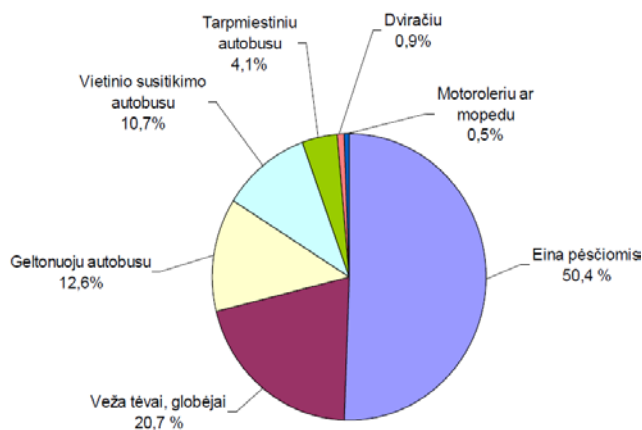
93 lentelė. Geltonųjų/mokyklinių autobusų zonos

	Mokykla		
	Iš viso	Mieste	Kaime
Mokinių vežamų mokyklinių autobusu skaičius *	45,8	27,9	65,6
Įlipimo / išlipimo vieta pažymėta skiriamuoju ženklu	32,8	25,9	35,8
Autobuso privažiavimas apribotas nuo vietų, kuriose tėvai išleidžia / paima vaikus	41,5	40,0	42,2
Išlaipintiems iš autobuso vaikams reikia pereiti gatvę	5,7	5,4	5,9
Autobuso privažiavimo vietos pakankamai apšviestos	89,1	87,5	89,8

*Skirtumas tarp miesto ir kaimo $p < 0,05$

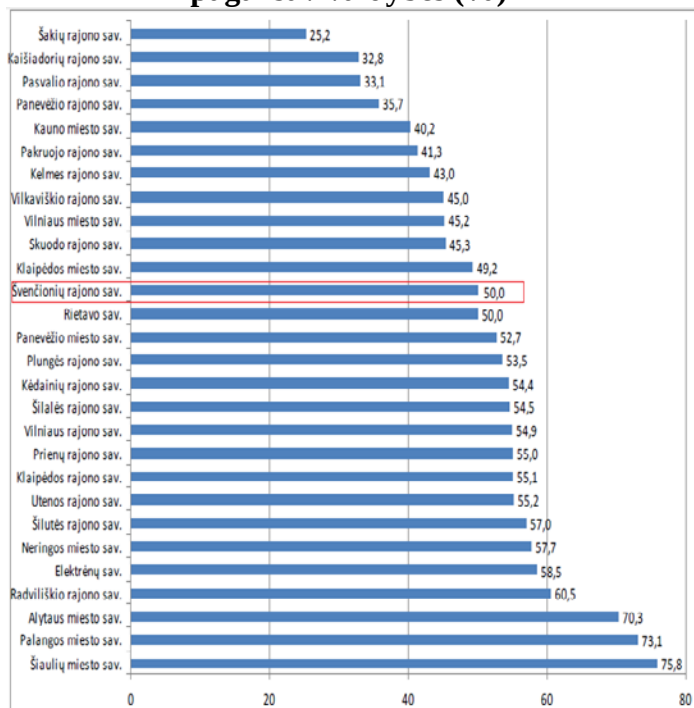
Mokinių vykimo į mokyklą ypatumai ir rizikos veiksniai, įtakoję nesaugų vykimą į mokyklą ir grįžimą iš jos

62 pav. Mokinių vykimo į mokyklą būdas (%)

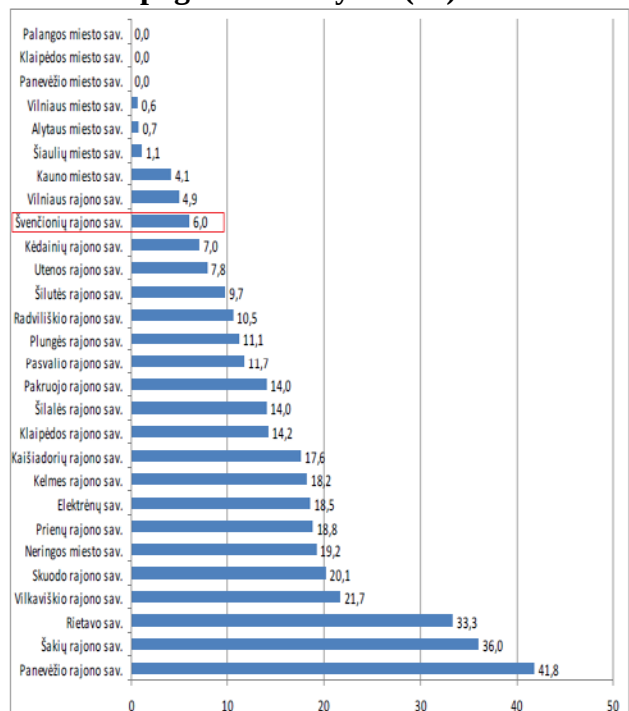


Pastaba: Lentelėje atsakymų dažnis procentais skaičiuotas nuo visų atsakiusių į klausimą respondentų (n = 3428)

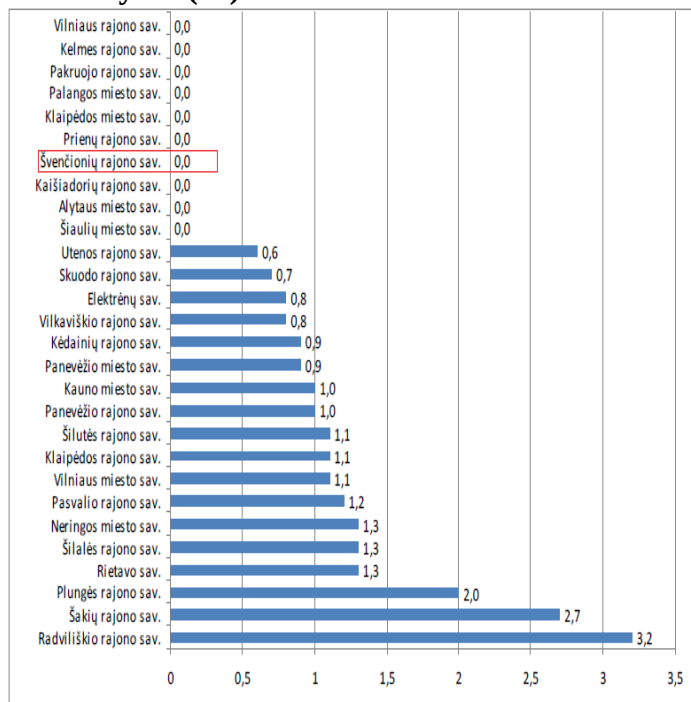
63 pav. Mokinių vykimas į mokyklą pėsčiomis pagal savivaldybes (%)



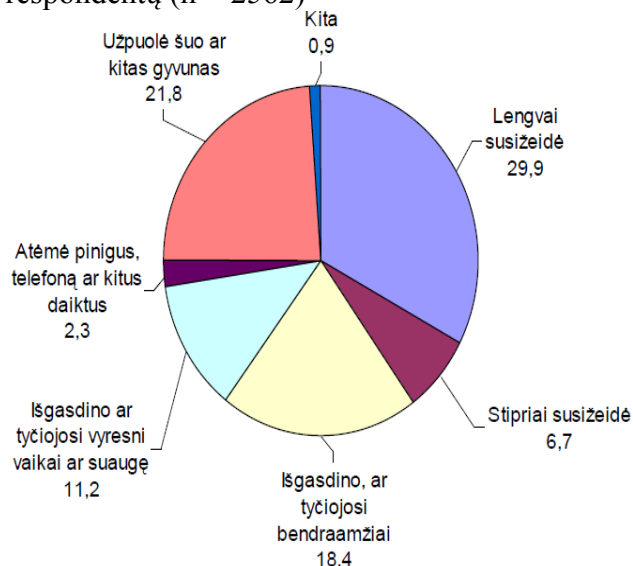
64 pav. Mokinių vykimas geltonuoju autobusu pagal savivaldybes (%)



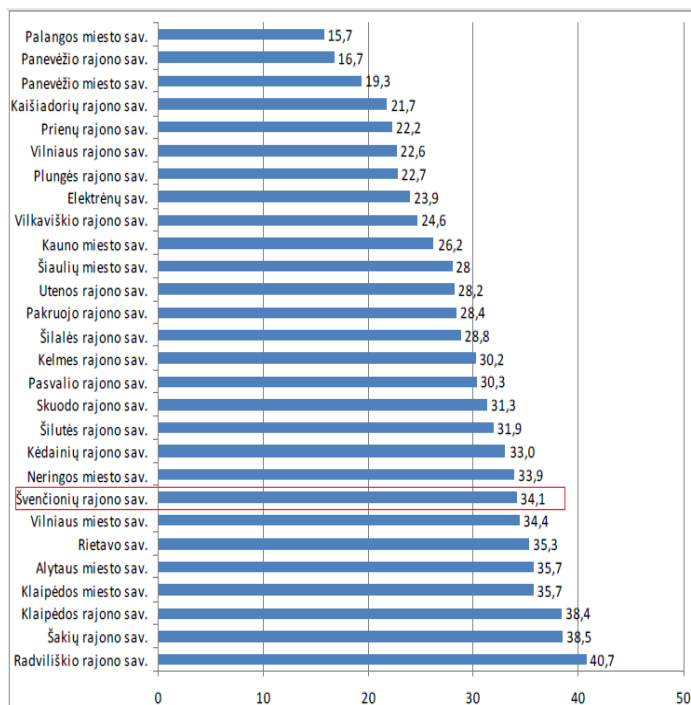
65 pav. Mokinių vykimas dviračiu pagal savivaldybes (%)



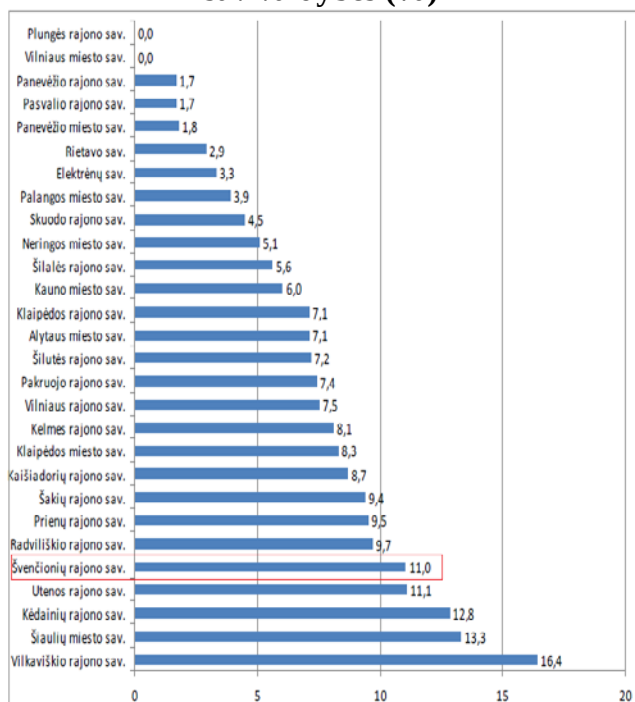
66 pav. Atsitikimai pakeliui į mokyklą (%)
Pastaba: Lentelėje atsakymų dažnis procentais skaičiuotas nuo visų atsakiusiųjų į klausimą respondentų (n = 2562)



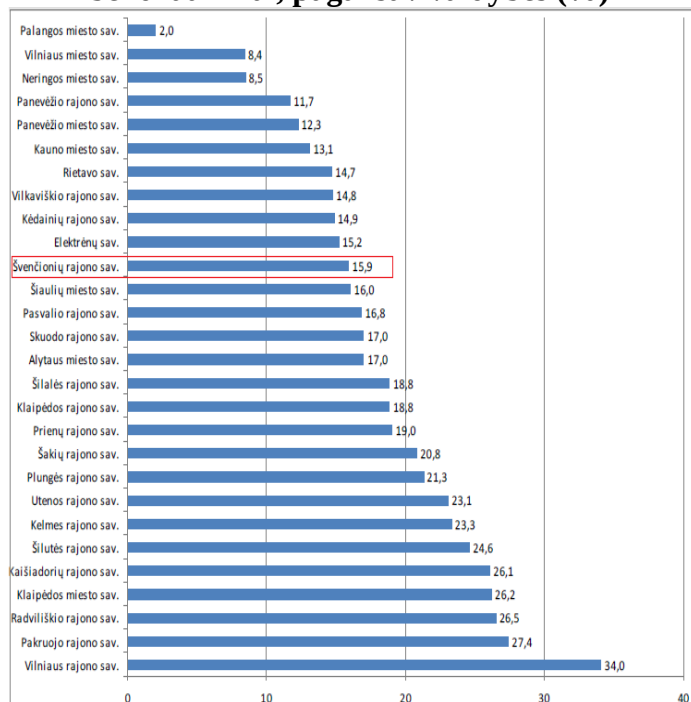
67 pav. Lengvai susižeidę mokiniai pagal savivaldybes (%)



68 pav. Stipriai susižeidę mokiniai pagal savivaldybes (%)

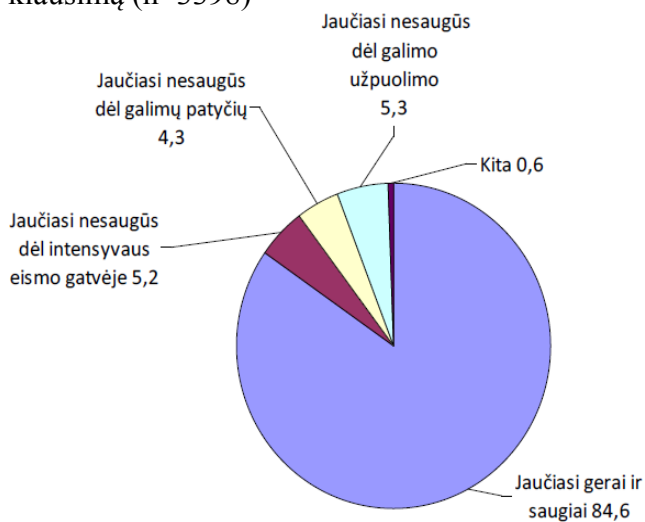


69 pav. Mokiniai, kuriuos išgąsdino ar tyčiojosi bendraamžiai, pagal savivaldybes (%)

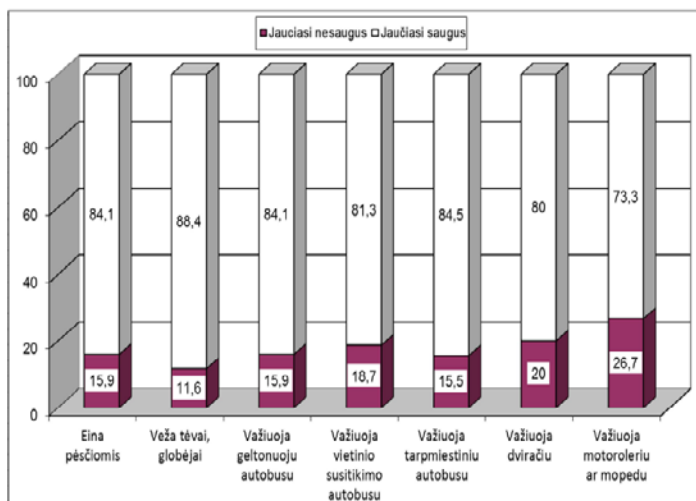


70 pav. Mokinių savijauta vykstant į mokyklą (%)

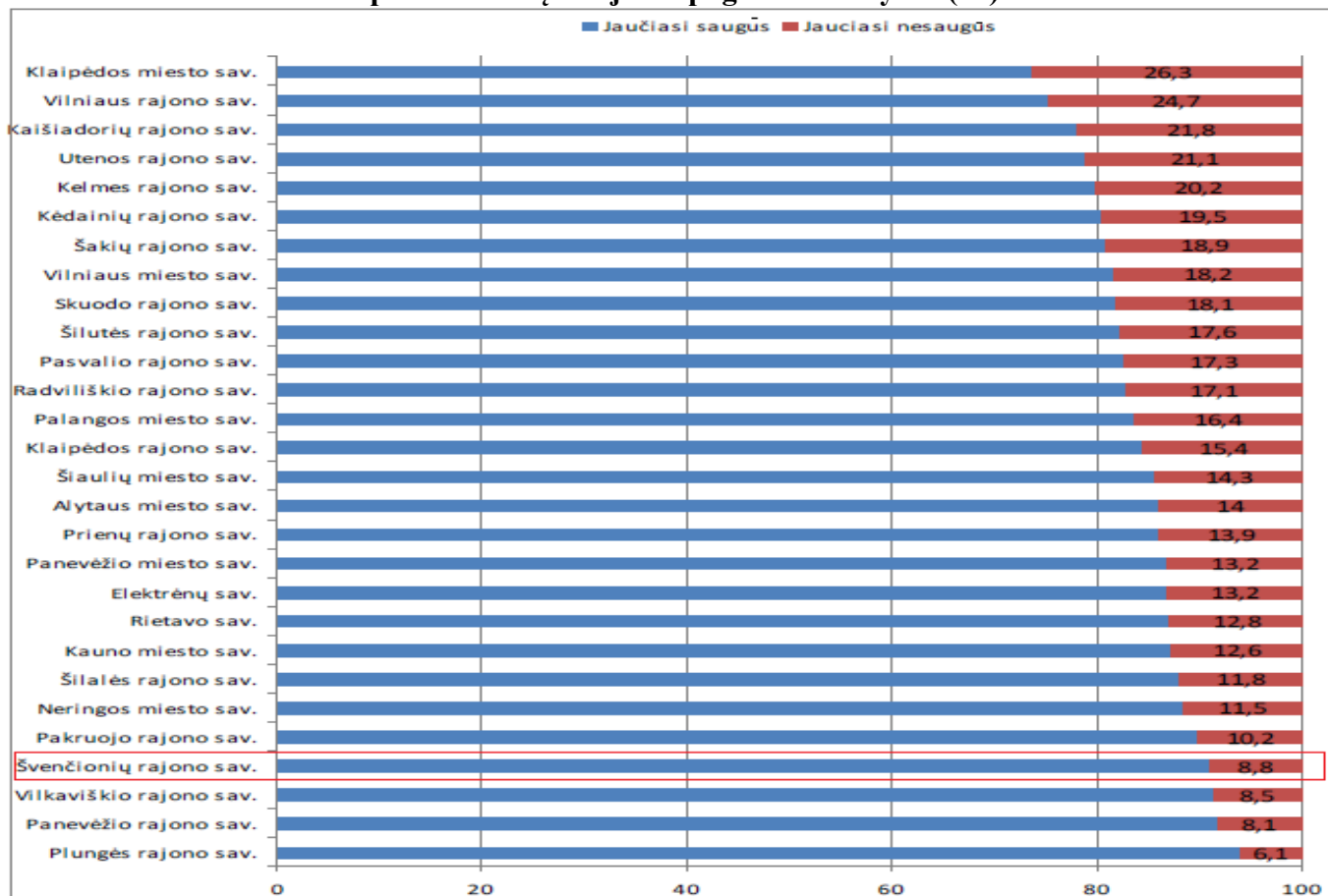
Pastaba: Lentelėje atsakymų dažnis procentais skaičiuotas nuo visų mokinių atsakiusių į klausimą (n=3398)



71 pav. Mokinių savijauta pagal vykimo būdą (%)



72 pav. Mokinių savijauta pagal savivaldybes (%)



Pagrindiniai rizikos veiksniai:

1. Mokiniai nenešioja atšvaitų, nedėvi dviratininko šalmo, liemenės;
2. Eina atokiomis vietovėmis, kelkraščiu;
3. Tėvai mokinių nepriveža prie mokyklos;
4. Mokiniai turi pereiti gatvę be šviesoforo ir perėjos;
5. Vėluoja mokinius vežantys autobusai;
6. Mokiniai nekonstruktyviai leidžia laiką laukdami autobuso;
7. Lipdami į autobusą grumiasi;
8. Autobuse trūksta sėdimų vietų;
9. Mokiniai į žeidinėja vieni kitus.

Išvados

1. Daugumos Lietuvos mokyklų išorinė aplinka yra pritaikyta saugiam mokinių atvykimui į mokyklą ir grįžimui iš jos, tačiau:
 - 1.1. 11,3 proc. mokyklų teritorija ir jos prieigos yra neapšviestostamsiu paros metu;
 - 2.1. prie 40,4 proc. mokyklų nėra įrengtos automobilių stovėjimo aikštelės;
 - 3.1. prie 21,0 proc. mokyklų nėra įrengtos mokinių išleidimo/paėmimo vietos atvykus individualiu transportu ar mokykliniu autobusu, taip pat trūksta aiškaus šių vietų ženklavimo;

4.1. 16,2 proc. mokyklų prieigose nepakanka vietos sustoti automobiliams, kai kurių mokyklų teritorijos prieigose (39,1proc.) susidaro automobilių spūstys;

5.1. mokyklinių autobusų privažiavimas prie 58,5 proc. mokyklų nėra apribotas nuo vietų, kuriose tėvai paima vaikus;

6.1. 14,9 proc. mokyklų nėra registruojami mokinių sužeidimo atvejai; miesto mokyklose nelaimingų atsitikimų įvyko daugiau (23,2 proc.) negu kaimo mokyklose (6,9 proc.).

2. Pusė mokinių (50,4 proc.) į mokyklą vyksta pėsčiomis, dalį (20,7 proc.) - veža tėvai ar globėjai, 12,6 proc. - važiuoja geltonuoju / mokykliniu autobusu, 10,7 proc. - vietinio susisiekimo transportu, 4,1 proc. – tarpmiestiniu autobusu, dviračiais ar mopedais (motoroleriais) - tik 1,4 proc.

3. Dauguma mokinių (84,6 proc.) vykdami į mokyklą jaučiasi gerai ir saugiai, tačiau 5,3 proc. yra nesaugūs dėl galimo užpuolimo, 5,2 proc. - dėl intensyvaus eismo gatvėje, 4,3 proc. - dėl galimų patyčių. Lyginant 3, 5 ir 9 klasių mokinius, mažiausiai saugūs jaučiasi trečių klasių mokiniai (3 kl.- 80,8 proc., 5 kl. – 86,2 proc., 9 kl. – 86,8 proc.).

4. Mokiniais vykstant į mokyklą pėsčiomis nustatyti šie pagrindiniai rizikos veiksniai, mažinantys jų saugą:

4.1. atšvaitus pastoviai nešioja tik 40,2 proc. mokinių, o niekada jų nenešioja – net 27,1 proc. mokinių;

4.2. mokiniai eina pėsčiomis atokiomis vietomis (2,2 proc.), kelkraščiu (18,9 proc.), žiemą kelią trumpina ir eina per ledą (2,4 proc.). 6,9 proc. eina pėsčiomis neapšviesta gatve tamsiu paros metu.

5. Mokiniais, kuriuos į mokyklą veža tėvai nustatyti šie pagrindiniai rizikos veiksniai, mažinantys jų saugą:

5.1. 6,8 proc. trečios klasės mokinių yra išleidžiami prie mokyklos kitoje gatvės pusėje, 7,7 proc. yra neprivežami prie pat mokyklos ir 5,9 proc. mokinių turi pereiti gatvę, kurioje nėra pėsčiųjų perėjos ar šviesoforo;

5.2. 16,8 proc. penktokų ir 19,8 proc. devintokų turi pereiti gatvę, kurioje nėra pėsčiųjų perėjos ar šviesoforo;

5.3. 3,4 proc. mokinių laukia atvykstančių tėvų gatvės kelkraštyje.

6. Mokiniais, kurie važiuoja į mokyklą mokykliniu / geltonuoju autobusu, tarpmiestiniu autobusu arba vietinio susisiekimo transportu, nustatyti šie pagrindiniai rizikos veiksniai, mažinantys jų saugą:

6.1. 30,8 proc. 3 kl. mokinių ir 18,7 proc. 5 ir 9 kl. mokinių dažnai laukia vėluojančių autobusų;

6.2. 39,8 proc. mokinių nekonstruktyviai leidžia laiką, laukdami autobuso (vaikšto miestelyje, eina parūkyti, sėdi autobuso stotelėje);

6.3. 51,7 proc. mokinių lipdami į autobusą visada ar dažnai grumiasi;

6.4. laukdami autobuso mokiniai įžeidinėja vieni kitus, tyčiojasi (8,3 proc.);

6.5. 53,7 proc. mokinių nurodė, kad autobuse visada arba dažnai trūksta sėdimų vietų.

7. Mokiniais, kurie važiuoja į mokyklą dviračiu, mopedu ar motoroleriu, nustatyti šie pagrindiniai rizikos veiksniai, mažinantys jų saugą:

7.1. vykstantys dviračiu šalmą dėvi tik 14,8 proc., dviratininko liemenę - tik 7,7 proc. mokinių;

7.2. vykstantys motoroleriu ar mopedu, šalmą dėvi tik 46,7 proc., liemenę - tik 13,3 proc. mokinių;

7.3. daugiau negu pusėje (53,2 proc.) tiek miesto, tiek kaimo mokyklų nėra vietos dviračiams laikyti;

7.4. 5 proc. mokyklų visuomenės sveikatos priežiūros specialistų nežino, ar vaikai į mokyklą važiuoja dviračiais, o 30,5 proc. nežino, ar mokiniai dėvi dviratininko liemenę ir šalmą.

Rekomendacijos

1. Siekiant sudaryti mokiniui saugias sąlygas mokyklos teritorijoje ir jos prieigose, savivaldybėms ir mokykloms rekomenduojama:
 - 1.1. užtikrinti mokinių sužeidimų ir sužalojimų atvejų stebėseną;
 - 1.2. užtikrinti sąlygas vaikų saugai mokyklos teritorijoje ir jos prieigose - automobilių ir mokyklinių autobusų sustojimo vietų įrengimas ir ženklavimas, teritorijos ir jos prieigų apšvietimas, perėjų prie mokyklos įrengimas, dviračių takų iki mokyklos įrengimas ir pan.;
2. Siekiant pagerinti mokinių saugą jiems vykstant į mokyklą ir grįžtant namo, rekomenduojama:
 - 2.1. Savivaldybių visuomenės sveikatos biurams kartu su mokyklomis (jų administracija):
 - 2.1.1. pristatyti tyrimo rezultatus savivaldybių ir mokyklų (mokinių, mokytojų, tėvų) bendruomenėms ir skatinti jas aktyviai dalyvauti vaikų saugos stiprinime;
 - 2.1.2. organizuoti mokyklose akcijas ir kontroliuoti atšvaitų, dviratininko liemenių ir šalmų dėvėjimą;
 - 2.1.3. sistemingai organizuoti pokalbius, diskusijas su mokiniais ir jų tėvais apie saugų vaiko elgesį vykstant į mokyklą ir namo;
 - 2.1.4. periodiškai rinkti ir analizuoti duomenis apie mokinių vykimą į mokyklą;
 - 2.1.5. įvertinus mokyklos prieigose esančius dviračių takus, skatinti mokinių vykimą į mokyklą dviračiais.
 - 2.2. Savivaldybėms ir mokykloms:
 - 2.2.1. pagal galimybes organizuoti pavežamų mokinių užimtumą mokyklose po pamokų jiems laukiant autobuso, tėvų;
 - 2.2.2. užtikrinti mokinių sužeidimų ir sužalojimų atvejų registraciją;
 - 2.2.3. įrengti saugaus dviračių laikymo vietas;
 - 2.2.4. organizuoti mokinių, gyvenančių mažesniu nei 3 km atstumu, bet neturinčių galimybių saugiai pasiekti mokyklos (ėjimas kelkraščiu, judrių kelių perėjimas ir pan.) pavėžėjimą;
 - 2.2.5. kontroliuoti mokyklinių autobusų vežamų mokinių vykimo į mokyklą saugą (autobuso vykimo grafiką, sąlygas autobuse, vaikų išlaipinimą ir paėmimą).